

1000-nyi link
papíron + CD!

ink

VII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM 2002. MÁJUS

internetkalauz

COVERSTORY

20

JÖNNEK
A KLÓNOK!

50

Mindenkitől lehet VALAMIT TANULNI

PUNK A WEBEN

52

AMATŐR KÉPEKBŐL PROFI MINŐSÉG

38

PRÍM

AZ ELSŐ MAGYAR INTERNET-MAGAZIN

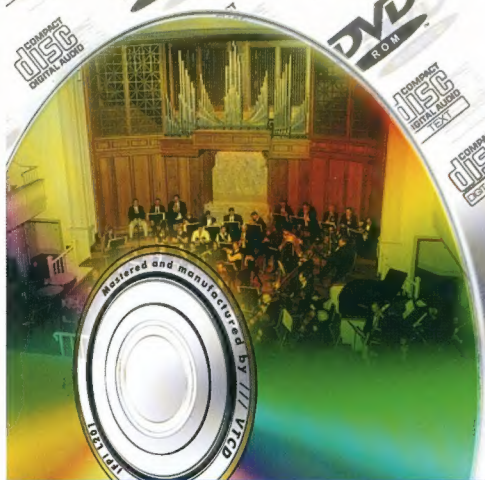

CD
MC
DVD
gyártás
biztos
alapokon

[minőség]
[tapasztalat]
[megbízhatóság]

CD, MC, DVD

gyártás

/// VTCD VIDEOTON
Kompaktlemez-gyártó Kft.

H-8001 Székesfehérvár, Pf.: 175. Tel.: +36-22-533-571. Fax: +36-22-533-589 Email: vtcd@vtcd.hu Internet: www.vtcd.hu

A GONDOLATADÓ

www.budapestradio.hu

Webvilág

Kőszegi András műsora

ELLENTMOND MINDEN TÖRVÉNYSZERŰSÉGNEK!

ULTRA VÉKONY MÉRET,
HATALMAS TELJESÍTMÉNY!

Evo D500 ultraslim desktop

Intel® Pentium®4 processzor 2.2GHz, 128MB RAM,
60GB merevlemez, Integrált hang- és videokártya,
Integrált hálózati kártya, 5db USB port,
CD-ROM (opcionális), Windows XP Home
vagy Pro operációs rendszer, 3 év teljes körű garancia

Könnyű és vékony, csúcsteljesítményű asztali gép,
professzionális üzleti felhasználásra.

Az akció a készlet erejéig tart.

A Compaq személyi számítógépein jogtisztá
Microsoft® Windows®-t használnak.
www.microsoft.com/piracy/howtotell

© 2002 Compaq Computer Corporation. COMPAQ and the Compaq logo Registered
in U.S. Patent and Trademark Office. Inspiration Technology is a trademark of
Compaq Information Technologies Group, LP. In the U.S. and other countries, Intel,
the Intel Inside Logo, Pentium are trademarks or registered trademarks of Intel
Corporation or its subsidiaries in the United States and other countries.

További információ: **[06-80-COMPAQ (266-727)**

COMPAQ

VÁLTSON **SEBESSÉGET** INTERWARE ADSL-LEL!

7-szeres letöltési sebesség

testreszabott díjsomagok

telefondíj nélküli internetezés

díjmentes kiegészítő szolgáltatások

korlátlan idő a világhálón

fix havidíj 9 900 FT-tól

Interware ADSL magánszemélyeknek és vállalatoknak!

Egyedi Business ADSL ajánlatainkat az Önök igényei szerint alakítjuk!

Interware

További információ:

1132 Bp., Victor Hugo u. 18-22. • Tel.: (06-40) 200-160

E-mail: sales@interware.hu • www.interware.hu

internet kalauz

VII. ÉVFOLYAM 5. SZÁM 2002. MÁJUS

Nincs az az isten, aki vagy ami képes lenne el-
szeretni a rádiózástól **Köszegi András**
(www.tozso.hu/andras) 36 éves, kétgyermekes
magyar családapát. De nem is kell. Igazi self
made man. Internetes adására, a **Budapest rá-
dió** Vasárnapi vendég című egyórás beszélgetős
műsorára a legbüszkébb, amelyben majd
100 nagy név megfordult már...

Mindenkitől lehet valamit tanulni
20. oldal

Volt egyszer egy ifjú, neve **Anton**, aki igen
szeretett az erdőben sétálgatni. Egy nap favágók
csapatával találkozott, akik éppen vérső
társukat ápolták. Az ifjú meglepve tapasztalta,
hogy amikor közelebb lép, eláll a **vérpatak**,
majd amikor távolodik, újból megindul a vérzés.

Kis (internet) kalauz a hipnózishoz 24. oldal

Mindnyájan örözzünk otthon néhány **majdnem
tökéletes fényképet** egy vakációról vagy családi
eseményről, ahol a pillanat szépségét – amit
szívünkben sikerült megőriznünk – a háttérbe
belógó ismeretlen arc, a fotós ujjja, a nagymama
csukott szeme vagy éppen egy volt barát(nő)
jelenléte tesz tönkre. Egy **amerikai cég** szerint
ezen ma már könnyű segíteni.

Amatőr képekből profi minőség 38. oldal

Még két évvel ezelőtt a felhasználók **10-12%-a**
számára pusztán „tájékoztatósi pont” volt az inter-
net, addig ma már több mint **60%-uk** szerzi be
onnan utazási információit, sőt **28%-uk** az utazás
fontosabb kellekeit – repülőjegy, szálloda – is szá-
mitógépén keresztül foglalja le. A fenti következte-
tésre egy közös felmérés nyomán jutott a **British
Airways** és a **Nagyutazás.hu**, amelyek során
mintegy **600 internetező** válaszait dolgozták föl.

A virtuális térben barangolók valódi
utakat terveznek 40. oldal

KEDVES OLVASÓINK

- (Bodansky György) 8
Homo ludens, avagy az allegória ingét
mindenki magára veszi...
(VJA) 9
Homo criticus – a demokratikus
viszonyokkal elégedetlen ember
(Kerekes Tibor) 9

HÍREINK 11

KOMMENTÁRJAINK

- A május-júliusi Matáv/Axelero-tarifavál-
tozások
(Vértes János Andor – Kis Ervin Egon) 14
A megkérdőjelezett egyharmada esetleg
megválnak a Matávtól 18

CÍMLAPSZTORINK

- Mindenkitől lehet valamit tanulni
(Heti Péter Pál / G3) 20

NYAVALYÁINK

- Kis (internet) kalauz a hipnózishoz
(Szendi Gábor) 24
Enni vagy nem enni
(Regényi Márta) 28
Az ördög itala
(Regényi Márta) 28

TIPPJEINK

- CSS-csapdák (I.)
(Szendi Gábor) 30

A MI MACINK

- Magyar Címtár – 2002. 05. 17. 33

SZEXOLDALAINK

- Órület, de van bennem rendszer!
(Heti Péter Pál / G3) 37

FÉNYKÉPEINK

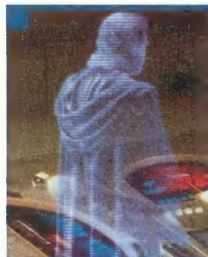
- Amatőr képekből profi minőség 38

UTAZÁSAINK

- A virtuális térben barangolók valódi
utakat terveznek 40

Előfordult már Önökkel, hogy valahol, **több száz kilométerre a hazájuktól** keringtek egy nagyjából 16 kijárral és becsatlakozással rendelkező körforgalomban, ahol az egy négyzetméterre eső táblák elolvasásához szükséges idő többszörösen meghaladta az adott táblafelület előtt életveszély nélkül eltölthető időt?

Merre menjünk? 44. oldal

Felvillannak a fénykardok, feldübörögnek az űrhajók motorjai: idén májusban ismét a **Star Wars-legenda** körül forog a mozivilág. Május 16-án ugyanis a **Föld** nevű bolygó **43 országában** felúszik a vászonra a rég várt felirat: „Réges-régen, egy messzi-messzi galaxisban...”, és megindul a klónok támadása.

Jönnek a klónok! 50. oldal

„Punks Not Dead” **Miklós** néven ült a mikrofonhoz még nem is olyan rég az azóta többrendbelileg lefejezett-átalakított **Est FM** kultuszadó alapító főszerkesztője, **Pálinkás Szűcs Róbert** (a néhai Inconnu ellenzéki művészcsoport Benjáminja), hogy a **Kádár-korszakról** értekezzen. Az első eset volt, hogy a pesti házfalakról a magas médiába költözött ez a graffitijelsző.

Punk a weben 52. oldal

Nemrégiben néhány – általam **tartalma és szellemisége** miatt mérvadónak tartott – honlapon cseresznyéket, valamint másodpercenként váltakozó feliratot tartalmazó bannert találtam. A reklámsík a következőket jelentette meg: „ideiglenesen megérett”; „március 9. – április 7.”; „**Tilos rádió, FM 92,1**”. Hát persze! Újra sugároz a Tilos.

Hallod, mire megy el az adód 1%-a? 54. oldal

Kalandra fel!	41
Nyissuk ki a kincsesládát!	42
Búvárok és kempingezőök randevúja	43
Merre menjünk?	
(Kis Ervin Egon)	44
Előny a (be)fogadónál	
(Király Andrea)	47

FILMJEINK

Jönnek a klónok!	
(Cski Judit rovata)	50

ZENÉINK

Punk a weben	
(Gőzerő Gregor Gépzenés)	52

SZOCHÁLÓINK

Hallod, mire megy el az adód 1%-a?	
(Ligeti György rovata)	54

NAPILAPJAINK

Online napilapok a papírújságok árnyékában	
(F. Fülöp Hajnalka)	56

SZOLGÁINK

A világ urai (3. rész)	
(Láng Attila D.)	61

Az áprilisi CD tartalmából

traffic # jéghorszak	bemutató ink
openoffice.org	programja ink
abiword	(magyar verzió)
slowview	
crazy	játéka ink
tetris	
mine sweeper 3D	
képernyővédők # hátterképek	kollekció ink
archív	

Kétmilliós Prím-pályázat!

A Prím Média Rt. több mint kétmillió forintnyi szoftverrel kívánja előmozdítani a jogtisztaszoftverhasználatot most kiírt pályázata segítségével.

PRIM

ONLINE

A Prím főoldaláról is elérhető www.prim.hu/prim/palyazat.prm címen megjelent kiírás szerint magánszemélyek és kisvállalkozások jelentkezhetnek, és igényelhetik, hogy a Prím támogassa tevékenységüket a legfőbb irodai alkalmazásokat tartalmazó, jogtisztas Ability Office 2002 programcsomaggal. Az Ability Office 2002 segítségével hatékony szövegszerkesztő, sokoldalú táblázat-

kezelő és egyedülálló adatbázis-kezelő, valamint fotószerkesztő és rajzolóprogram tulajdonosa lehet, vagyis a Prím-pályázat nyertesei öt különböző modult kapnak egyetlen integrált programrendszerben.

A Prím Média Rt. 53, azaz ötenhárom számítógép-felhasználót kíván – egyenként bruttó 38 000 Ft, tehát összesen 2 014 000 Ft értékű – szoftver-

támogatásban részesíteni, aki a www.prim.hu/prim/palyazat.prm oldalon indokolhatja, hogy miért pályázik a szoftverre, és miért éri úgy, hogy feltétlenül be kellene kerülnie az 53 győztes közé. Előnynek számít, ha a kérelmező diák, kezdő magánvállal-

kozó, vagy bármi más okból rászorult az ingyenes szoftverre. Előnyben vannak az egy év-nél nem régebbi kisvállalkozások és egyéni vállalkozók, valamint ugyancsak pozitív irányba befolyásolja a zsűrit, ha a kérelmező csak jogtisztaszoftvert használ. Természetesen a kiírók annak is örülnek, ha a pályázó **ink**-előfizető, vagy rendszeresen látogatja a Prím Online-t.

Pályázni 2002. június 10-éig lehet, a győzteseket a Prím Média Rt. munkatársaiból és külső szakértőkből álló zsűri június 30-áig választja ki, s a neveket mind a Prím Online-on, mind az **ink** (Internet Kalauz) magazinban megjeleníti. A győztesek nemcsak a szoftvercsomagot, hanem az Ability Kft. támogatását és a folyamatos frissítéseket is megkapják, pontosan úgy, mint akik 38 ezer forintot fizettek a programért.

Bővebb információ: Szabó Hédy, hszabo@prim.hu, 20-9343-078

http://www.novell.com

ink

internet kalauz

AZ ELSŐ MAGYAR INTERNETMAGAZIN

Alapítva: 1996

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ:
Vértess János Andor

KIADJA:

Prim Kft.

1118 Budapest, Ugron Gábor u. 35.

Telefon: (36-1)248-3230

E-mail: ikalausz@prim.huURL: <http://prim.hu><http://www.prim.hu/ikalausz/>

FELELŐS KIADÓ:

Szabó Hédi (hszabo@prim.hu)A SZERKESZTŐBIZOTTSÁG ELNÖKE:
Vértess János Andor (jvertess@prim.hu)

FŐSZERKESZTŐ:

Bodansky György (bodansky@prim.hu)

CÍMLAPTERV:

Láng László (gr-blelek@online.no)

A CD SZERKESZTŐJE:

Radics Péter (pradics@prim.hu)

Ára: 548 Ft

Előfizetési díj egy évre: 5472 Ft

Megrendelhető a Kiadónál,
e-mailben (ekette@prim.hu), levélben
vagy faxon, továbbá a prim.hu
weboldaltól kiindulva a megrendelőlap
kitöltésével; valamint a Magyar Posta
Rt. ULK Ügyfélszolgálati irodáiban,
vidéken a postafiókokban.Hirdetéstérítők: megállítható
a prim.hu legalsó soráról elindulva.

Hirdetési feltétel: a Kiadóban.

Hirdetési vezető:

Henger Agnes
06-20-9343-077; 06-30-9840-221

henger@prim.hu

Nyomdai előkészítés:

Artur Repro Stúdió

Nyomdai:

Veszprémi Nyomda Rt.
8200 Veszprém, Órház utca 38.

Tel.: 06-88-591-630

Terjesztő:

LAPKER Rt.
Magyar Posta Rt. ULK

Írások szerzői jogvédelemben részesülnek.

A szerkesztőség tisztelteltben tartja mások
szerzői jogait, és elsősorban vásárolt
cikkekkel, képekkel igyekszik összehatni
az újságot. Tekintve, hogy az INK
az internetről szól, a webről is kerülnek bele
képek, dokumentumok, és ilyen esetben
nem mindig sikerül felderíteni a forrást.
Amennyiben valaki úgy éri, hogy valamelyik
között anyag eredetileg az ő szellemi alkotása,
kérik, a hiteles értesítő igazolásokat juttassa
el a szerkesztőségbe, hogy ilyen esetben
utólag tisztázassuk a szerzői jogokat.

HU ISSN 1219-9001

MÁJUSI

SZÁMUNK HIRDETŐI:

Alarmix 29

American Service 66

Baraka Tours 41

Budapest rádió 23

Compaq 23

Galathea Campus 43

GoodNews 19

HP BIV

Hungexpo 29

HunNet 29

InterWare 4

Mortons Travel 42

Prakticomp 66

Samsung 23

Tantál 66

TVNET BIII

VTCD BII

A Prim a Magyar Terjesztési-Előfizetői
Szövetség tagja, az INK példányszámát
a MATESZ auditálja.A magazin rendszeresen szemléli az
„OBSERVER”
Budapest Médiafigyelő Kft.

Kedves Olvasó ink

Nagyon remélem, hogy amikor ez az írás napvilágot lát, már csak múlt emlékek lesz az idegtépő választási küzdelem, amelyben ezúttal jelentős szerepet jutott a mi kedvenc médiumunknak, az internetnek is. Jelentős, ám nem feltétlenül dicsőítő. Hja, a kommunikációs kultúra sem feltétlenül tart előrébb egy társadalomban, mint a politikai, hogy a többször ne is beszéljünk.

Voltak azért igen jó dolgok is. Jó volt a hírekre kiéhezetteknek, ha nem is percenként, de egy-két óránként frissülő oldalakat olvasni a nagyobb hírszolgáltatóknak; jó volt a sok szavazógép, néha könnyített feszült lelünkön, hogy válaszolhattunk ily módon az előre sokféle-képpen megfogalmazott állításokra, kérdésekre; jó volt az Origo második forduló mandátumbecsülési progija, amelyen addig lehetett állítgatni a százalékokat, amíg végül egész jól kijött a tényleges eredmény; jó volt – bár néha már kicsit sok is – a biztató, lelkesítő mail, és bár nem volt jó, de feltétlenül hasznos a nem kevésbé számos figyelmeztető, aggódo elektronikus levél a postaládáinkban. Külön öröm, hogy megszületett a választások vicccözöne, saját politikai humora és szeme, amelyből végül már komoly gyűjteményeket olvashattunk a neten.

Számomra kevésbé volt örömteli a fórumok hangvétele, különösen az egyik oldal erősen agresszív híveinek köszönhetően. Egyszóval folyt a csata, az adak-kapok rendesen a hálón is, sőt az SMS mellett az e-mail lett a legjobb, legkönnyebben használható mozgósító erő. Használta is mindkét fél, s láthattuk: cseppet sem hatástalanul.

Igazán jó majd akkor lesz, persze, ha elektronikus aláírásunk segítségével a neten szavazhatunk, és bár a politikai filozófusok rendre nagyon óvnak minket a közvetlen demokrácia veszélyeitől, egyszer talán érdemes lesz kipróbálni a netes népszavazások gyakorlatát is. Olcsónak biztosan nagyon olcsó, azt, hogy nem is ráz, már kevésbé merném állítani. Sőt! Alighanem sok magabiztos politikus megrendítené, ha ilyen közvetlen módon értesülhetne választói véleményéről egy-egy, az ő nevükben hevesen képviselt ügyben. Addig is csak nagyon melegen javasolnám tudom az elektronikus fogadóórák rendszerét, vagyis azt, hogy a közélet színterein sürgölődők nyissanak egy-egy nyilvános e-mail boxot szeretett választóiknak, és legalább időnként olvassanak bele az ott gyűlő nézetekbe, véleményekbe. Ártani nem fog nekik, azt ígérhetem...

Bodansky György

Kedves Olvasó

i n k

Homo ludens, avagy az allegória ingét mindenki magára veszi...

Az áprilisi **INK**-ben jelent meg Szendi Gábor írása *Homo politicus* címmel, amelyben szerzőnk – legalábbis formailag és választott példáiban – igyekezett elemelkedni az éppen aktuális magyar választásoktól, és általánosabb nézeteket fogalmazott meg. A szexuális kilengések eltussolásának kapcsán is leírja: „Na persze: Amerikában. Meg Olaszországban...” És amikor ezt folytatva eljut a Nemzetbiztonsági Hivatalhoz, akkor is hozzátézi: „Most természetesen Kennedyre, Clintonra gondolj, vagy a tolokocsis Rooseveltre...”

A játékos allegória azonban nem tévesztheti meg a magyar Nemzetbiztonsági Hivatalt, amelynek képviselője szigorú hangú lelvélben tiltakozik a főszerkesztőnél, helyreigazítást követelve. Miképp Kerekes Tibor olvasónkat sem téveszt meg az, hogy a szerző a lázadó, nehezen kezelhető gyermekek kapcsán – akiből később politikus lesz – Busht említi, hozzátéve, hogy „nem idézzük, sőt meg sem említjük dr. Kende könyvét, aki ugyanezt állítja hőséről.” Ugyan már, ki eszi meg ezt a galuskát?! Ugye-bár nyilvánvaló, hogy itt tudatosan mégiscsak eme könyv hőisére akar utalni a szerző!

Kibújt tehát a szög az allegóriából, és mindenki megértette, hogy itt bizony egy liberális gondolkodású ember a hazai viszonyokra utalva fogalmazta meg véleményét, és hát még szép, hogy akadnak olyanok, akik ezt a véleményt nem osztják. Szerkesztőségünk természetesen vita nélkül lehozza a Nemzetbiztonsági Hivatal helyreigazítási kérelmét és a szerzőnkkel ellentétes olvasói véleményt is. Külön öröm számunkra, hogy a véletlen úgy hozta: a liberális gondolatok még a kormányváltás előtt, az Orbán-érában jelentek meg, a mostani vitairatot pedig már a Medgyessy-érában olvashatja törzsközönségünk. A fordított sorrendet egy független folyóiratnak szégyellnie kellett volna, így azonban talán olvasóink is elhiszik, hogy mi 10 millió magyar állampolgár, ezen túlmenően 15 millió magyar ajkú (és talán 15,5-16 millió magyarul tudó) világpolgár Internet Kalauza szeretnénk lenni... :-)

VJA – a szerkesztő

Homo criticus – a demokratikus viszonyokkal elégedetlen ember

A politika, illetve a politikusok negatív ábrázolása mindig komoly közönség-sikerre számíthat, így Szendi Gábor *Homo politicus* című esszéje is méltán tarthatott igényt a lelkes olvasótábor kitörő tetszésnyilvánítására. Mégis, e tudományos köntösbe burkolt magánvélemény kapcsán néhány megjegyzést fűznék a szerző napjainkban annyira jellemző állásfoglalásához.

Az introvertált tisztességes és az extrovertált korrup

Tudományos igényű hivatkozásokkal alátámasztott értékelést olvashatunk a tipikus politikus-ról, aki különböző biológiai folyamatok révén, genetikai indíttatásból dominanciára tör, megragadja a hatalmat, és feltétlenül visszaél vele, harácsol, korrumpál és korrumpálódik. Akár érdekes felvetésnek is tekinthetnénk a leírást, ha nem volna a példának politikai irányultsága. Micsoda párhuzam a Bush–Al Gore és az Or-

bán–Horn párvialdal összehasonlítása. Bush az extrovertált személyiség (barátságos, közvetlen, jó a kapcsolatteremtő készsége, határozott, nyugodt), más szóval: karizmatikus, Al Gore pedig az introvertált (gátolt, merev). Látszólag rendben van a dolog, ám ekkor jön a könnyed általánosítás. A tudományos alapok lerakva, jöhet a vak(merő) építkezés.

Ugyanis kiderül, hogy ez éppen az 1998-as magyar választások főszereplőinek leosztása. Orbán a Bush-megfelelő, Horn pedig a befelé forduló, merev típus. Nem könnyű feladat párhuzamot vonni Bush, a „texasi csodagyerek” és Orbán

Viktor között, ám, ha nagyon akarjuk, tényleg felismerhetjük, hogy mindkét személyiség rendelkezik azzal a tulajdonsággal, amely lehetővé teszi számukra, hogy közvetlenül szóljanak az emberekhez. Ezt egyébként Horn Gyula is tudta hozni. Közvetlensége időnként közönségességbe torkolt, de karizmája vitathatatlan. A szerző merész tollvonással megosztja velünk gondolatát, miszerint a karizmatikus ember, lásd Bush, hajlamos a törvények semmibe vételére, a nepotizmusra, az önhatalmú politizálásra. Ma Magyarországon a karizmatikus politikusról rendszerint Orbán Viktor jut az emberek eszébe, akiről sokszor olvashattunk már hasonló vádakokat, de tudományos magyarázatot ritkán mellékeltek a vádak/rágalmak mellé.

A lélekűbűvő ciklirő ezt követően egyre lazábban kezeli a szakmaiságot. Kijelenti, hogy Al Gore – az introvertált, emlékeztek még, mint

Horn Gyula –, a merev, de megbízható hivatalnok sokkal jobb elnök lett volna, hiszen lelkiismeretesebb, szabálytisztelőbb, s a politikai ésszerűsége nem áldozná fel a politikai siker érdekében. Kár ezért a politikai elemzés területén tett kiérkezésért. Úgy bukkant az elmélet ezel a „kis” csavarral, mint minden egyes tétel, amikor a pszichológia terminus technikusainak jótékony védelméből kitéved az elfogult szerző a politika zord harcmezéjére.

Ugyanis Al Gore, aki a rendkívül karizmatikus Clinton alatt alelnökként szolgált, valóban vérből hímó politikus, aki kétségkívül introvertált személyiségvonalai mellett harcosan kiállt Clinton sorozatos botrányai ellenére főnökéért, pártjáért, remélve, hogy a következő ciklus az övé lesz. A korrupsziógáról nevezetes Clinton-adminisztráció lojalitás hivatalnokáról éppoly neveléses kijelenteni, hogy szabálytisztelő, mint Horn Gyuláról. Azt hiszem, ez utóbbi nem kíván részletes elemzést. Hogy Bush minden megnyerő vonása mellett legendás nehézségekkel küzd a beszélt nyelvvél.

Internetes fórumokon szívesen elemezték zagyva nyelvtani szerkezeit s mulatságosan primitív elszólásait. „A perek elkerülése végett” nem emlékeztetnék rá, hogy melyik introvertált (gát-lásos, merev) magyar politikus, bankember áll hadilábon anyanyelvével, s szolgált fájón mulatságos percek közönségének lehetetlen mondataival, botrányos szónoki képességeivel. Egyébként az utóbbi, kormányalkításra készülő férfi introvertált személyiségvonalai ellenére sem mondható szabálytisztelőnek, lelkiismeretesnek. A Gresham-ügyben játszott szerepe minimum erkölcsiellen, s akkor még nem is említettük, hogy miniszterelnök-helyettes volt az egyiptéri népköztársaság Grósz Károly nevével fémjelzett korszakában.

Szerotonin, tesztoszteron és a hormonok

Hasonlóképpen járt Szendi úr evolúciós, száciáldarwinista világképeinek kifejtésekor, mely szerint a politikus napjaink dominanciára törek-vő híme, aki a túlélési ösztön s a szaporodási maximalizálás érdekében ma már nem „hája végig” az összes nőstényt, csupán csak a nem-zetet a politikai választások során, a kormány-alkítás érdekében.

A politikai küzdelem tehát kizárólag a hormo-nok csatája, nincs ideológia, nincs eszme.

Az illúziók nélküli értelmiség

Korunk jellegzetes figurái. Saját ismereteiket, szakmájukat, hivatásukat latba vetve hirdetik, hogy ők a szabadság bajnokai, a kontroll gyakor-lói, a demokratikus viszonyok őrzői. Ne legyenek illúzióink! Ez a végső konklúzió. A választások ér-telme csupán a kontroll, a felügyelet.

A demokrácia védelmezője lebecsüli, azidja, ki-figurázza és becsméri a rendszert, amelynek védelmezését mindennél fontosabbnak tartja. Fosszuk meg az embereket a hittől, a remény-től, a gondolkodástól, az életkedvtől. A politika – az állam ügyeivel való foglalatossá – sok ha-zárdjátékost, pénzéhes csirkefogót, hatalomvá-gyó gazembert vonz magához. Hazugság, meg-tévesztés, ármány – gyakori színpadi elemek a politika világában. Nem csoda, ha az emberek kritikusok válnak a megnyilatkozások láttán. Ez érthető. Ami fel nem fogható, el nem fogadha-tó, az a hozzáállás, mely alapján támadja a demokratikus viszonyokat. Megkérdőjelezi min-den egyes politikus tisztességét, Popper Péter és Veér András mélyen eltévelyedő nyomdokain járva. Pszichológiai fogalmak felhasználásával próbálja meg lejáratni a politikát. S engedte-sek meg nekem, hogy kikérjem magamnak a „nemzet meghágására” vonatkozó kijelentése-ket az introvertált Rákóczi Ferenc, az extrover-tált Kossuth Lajos és egyszerűen a jelzők nélküli Deák Ferenc, Bibó István nevében, és még so-rolhatnám a nemzetért tenni akaró politikusok-at, akiknek ugyan nem tudom, hogy milyen volt a tesztoszteron- vagy szerotoninszintjük, de azt tudom, hogy hittek valamiben, és milliók reménykedtek velük együtt a világ jóra fordulá-sában. Nem hagyták, hogy irritáló jelenségek apátiába kergessék őket. Szembenéztek a problé-mákkal. Nem sajnálták a fáradságukat, és a demokrácia keretein belül igyekeztek enyhí-

teni azokat. Nem állítom, hogy vannak tisztza politikusok és mocskosok. Csak azt akarom le-szögezni, hogy a politika a demokrácia része, és aki annak lejáratására nem rest „tollat ragad-ni”, az a demokrácia megsemmisítésén fárado-zik. Az illúziók nélküli ember nem tud igent mondani, csak nemet, lételeme a kritika. Érdemes még egy mondatot a politikai elfogult-ságról megemlíteni. Nem lenne szabad lesajnál-ni egyetlen tudományágat sem (a politológiát is ideértve) annyira, hogy azt politikai ellenfele-ink lejáratására használjuk. Tisztelt Szendi úr, bár nincs szerencsém Orbán Viktor személye-sen ismerni, de „dr. Kende” személye a legke-vésbé sem alkalmas arra, hogy külön lélektani elemzést érdemlő írományát bizonyítékerejűnek fogadjam el Magyarország lekösznő miniszter-elnökének pszichopata voltára. Tisztességesebb emberi magatartásnak tartom, ha az ember po-litikusnak áll, mintha mindenféle áttudományos köntösbe – lásd: „A Viktor” – burkoló vélemé-nyekkel megpróbálja lejáratni, megalkalni, meg-semmisíteni a más nézeteket vallókat.

A laza stílusú cikk mögött is hasonló szándék húzódik meg. Simán lealázzák benne a konser-vatív eszméiséhez közel állókat mint pattaná-sos, gátias kisgyerekeket, akik felnőtteknek igrékeznak elégtételt venni ifjúkori sérelmei-kért, míg a liberális elveket vallók közül min-denki boldog gyerek volt, nyilván ennek kö-szönhető kiegyensúlyozott, nyugodt (?) hang-vételük. S persze lealázza mindazokat, akik egy állítólagos extrovertált pszichopata szava-ztak. Mindezen túli szívetlelten tartom álláspont-ját, mert a saját véleményét fejtette ki, (remé-len) ingen és bérmentve – sokan ebből már hosszú, hosszú ideje nével vagy név nélkül igen jól megélik.

Kerekes Tibor

Dobokay Gábor vezérőrnagy, a Nemzetbiztonsági Hivatal főigazgatója az alábbi helyreigazi-tás közzétételére kérte lapunkat:

Az Internet Kalauz folyóirat 2002. áprilisi számában „Homo politicus” címmel megjelent cikk „Na és a szex” részében a Nemzetbiztonsági Hivatal megjelölésére tévesen és a Hivatal tuda-mása és hozzájárulása nélkül került sor. Az írás a Nemzetbiztonsági Hivatal tevékenységét il-leltően valótlán tényállítást tartalmaz. Ezért a folyóirat szerkesztősége megsértette a Nem-zetbiztonsági Hivatal személyiségi jogait, amiért a Hivataltól ezúton kér elnézést.

híreink

híre **ink**

Éljen a szabadság, aggódhatunk tovább!

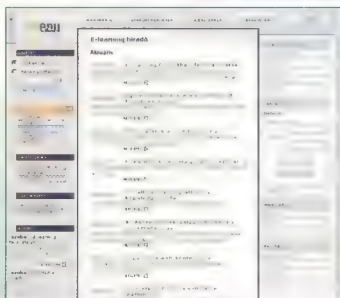

Sok szülő aggódva tesztcsiszozza fiókája elcsent vízeletét kábítószernyomok után kutatva, s sőhajtozva gondol arra: igazán rendet tehetnének már az interneten, hogy csak teljesen ártatlan témák és jogtisztá leányregények legyenek elérhetők a weben. Nekik rossz hír, hogy az Európai Parlament nemrég 460 szavazattal, 0 ellen-szavazattal (!) és 3 tartózkodással elutasította a tiltott internettartalmak intézményes blokkolását. Nagy kő esett le ezzel az internetszolgáltatók szívére, mert az ilyesfajta szűrés rendkívül költséges és eléggé reménytelen ügy volna. A webpolgárság és a pornóipar pedig a szabadság diadalaként értelmezi a döntést. Mindamelllett az EU ajánlásokat fogalmazott meg az egyes nemzeteknek, miként kell ezt érteni. Az EU (cm.coe.int/ta/rec/2001/2001r8.htm) a részletes törvényi szabályozással, speciális rendőrséggel, 24 órás forródrót létesítésével, panaszoldallal támogatott önregulációban bízik. Vagyis az internetszolgáltató nem köteles észrevenni, de köteles megtorolni, ha felhívják figyelmét a szerverén tárolt illegális tartalmakra.

Indul Magyarország első e-learning gyűjtőportálja

A Mímóza Kommunikációs Kft. 2002. április 30-án indítja Magyarországi első e-learning gyűjtősite-ját, a Coedu Portált a www.coedu.hu-n. A portál elsőként veszi nyilvántartásba a magyar piacon működő legjelentősebb e-learning szervezetek. Közönségét tekintve a website megcélazza a szakmai, a laikus, a vállalati és az egyéni felhasználókat is. Az online oktatás elméleti háttere mellett cikkeket és információt olvashatunk az e-learning szféra naprakész híreiről, a legújabb trendekről, eredményekről és technológiai alkalmazásokról.

A Mímóza Kft. ezzel egy időben jelenik meg a piacon saját e-learning termékével, a Coedu Tudáshálállal. Ezzel célja, hogy minél szélesebb körben megvalósítsa a hatékony oktatást az e-learning megoldások segítségével, másrészt hogy kiszélesítse az internet alapú tanulás eddigi területeit. A Coedu Tudásháló nyilvános elérhetőségeiről és online tanfolyamairól az Coedu Portálon olvashatunk információkat az érdeklődők.

INFINIT-HÍREK (www.itk.hu)

Technobuszok brit nyugdíjasoknak

Noha az 50-es éveikben járó brit polgárok tekintélyes része lelkes internethasználó, a nyugdíjasok gyakran összezavarodnak a számukra nemritkán átláthatatlan, követ-hetetlen számítógépes technológiákkal szembeülvél. Az Age Concern és a Barclays Bank hároméves, 600 000 angol font összegűre rúgó partneri együttműködése a technológiák használatában, illetőleg az esetleges társadalmi kirekesztettség leküzdésében igyekszik segítséget nyújtani az idősebb polgároknak. Az Age Concern szerint az e-mail és a webes technológiák nagyban javíthatnak annak a 3,5 millió nyugdíjasnak az életminőségén, aki családi közelség és barátok nélkül, egyedül kénytelen élni. A projekt során négy, számítógépekkel felszerelt, nagy sebességű internetkapcsolattal ellátott autóbusz járja majd az országot, és a kommunikációs technológiák használatára oktatja az idősebb polgárokat. Annak érdekében, hogy a keresek székkel közlekedők is részt vehessenek a képzésben, a járműveket rámpával szerelték fel. A cselekvőképességükben korlátozottaknak pedig speciális billentyűzetek és egerek állnak rendelkezésre.

(Forrás: news.bbc.co.uk)

http://www.novell.com

híre **ink**

híreink

Cyberszex

Több mint 13 500 webpolgárt kérdeztek ki online az MNSBC.com-nál a cyberszexszel kapcsolatos szokásairól, és az a meglepő eredmény jött ki, hogy a szex nemcsak a férfiakat érdekli. A nők azonban inkább a szexszel foglalkozó chatroomokban élnek virtuális nemi életüket, míg a férfiak főként nézelődéssel töltik idejüket a pornósíto-okon. Az eredmény érdekes módon egybehangzik a ténnyel, hogy a nők a verbalitásban, a férfiak pedig a vizualitásban mutatnak fölényt a másik nemmel szemben. A megkérdezettek 8%-a hetente több mint 11 órát tölt szexorientációjú webtájakon, ők valószínűleg már véglegesen megoldották ezzel a férfiak és nők közötti konfliktust. Amerikában komoly aggodalmat keltenek azok a becslések, melyek szerint lassan már a látogatások egyharmada egyharmada irányul szextartalmú site-okra. Tavalyi adat, hogy Nagy-Britannia 3,8 millió internetezőjének 27,5%-a szörfözik XXX-irányba. Szakértők aggodalmas jóslatai szerint az internetszolgáltatók a csökkenő hirdetési bevételek miatt előbb-utóbb ráfányalodnak a rekordokat döntőgető pornóra. A jeget a német T-online törte meg tavaly, de nálunk is jól ismert adultcontent-szolgáltató a **webtar.hu**. Amerikai felmérések szerint a szexoldalak letöltésének 70%-a munkaidőre esik. A pornósíto-ok számát 300 000-re becsülik, s már a gyerekeket is célba vették, mint a ravasz drogdealereket. Ha véletlenül **www.harrypotter.com**-ot írsz **harrypotter** helyett, máris egy tanácsadóoldalon találsz magadat, amely kioktat, hogy hogyan juthatsz be ingyen a pornósíto-okra. Az oldal arra ösztönözi a gyerkőcöket, hogy kizárólag **age verification** céljából gépeljék be kártyaszámukat, ami persze nekik nincs, hát begépelik majd a papáét. Elvégre a bácsik azt ígérték, hogy nem lesz pénzlevonás.

(Szendi)

INFINIT-HÍREK (www.ittk.hu)

Internettel a „lakatlan szigetre”

A Knowledge Networks/Statistical Research (KN/SRI) felmérést készített arról, hogy miként használják a gyerekek a különböző médiaeszközöket. Arra a kérdésre, hogy ha csak egy médiumot használhatnának az életünk során, akkor az melyik lenne, a legtöbb gyerek az internetet választotta, míg a második helyre a televízió, a harmadikra pedig a telefon került. A megkérdezett 8 és 17 év közötti gyerekek hat médium közül választhattak. Közel egyharmaduk (33%) a webre szavazta abban az esetben, ha a választott médiumon kívül semmi másnak a használatára nem lenne lehetősége. Ugyanakkor a televíziót 26%-uk, a telefont 21%-uk, míg a rádiót csak 15%-uk választotta. A döntés jelentősen eltérő volt a fiúk, illetve a lányok esetében. A tévét kétszer annyira a lányok körében, mint a fiúk körében (31% a 12%-kal szemben), míg a telefont több mint kétszer olyan népszerű volt a lányok körében, mint a fiúk körében (31% a 12%-kal szemben). Az internet a fiúk 38%-ánál és a lányok 28%-ánál került az első helyre.

(Forrás: www.statisticalresearch.com)

TAVASZ VAN!

Elindult az IngatlanMonitor

A Függetlenség (www.fn.hu) elindította legújabb szolgáltatását, az IngatlanMonitor. Magyarország legnagyobb online ingatlanadatbázis-rendszerében jelenleg a 20 legjelentősebb ingatlanszolgáltató több mint 74 ezer hirdetése áll az üzleti élet szereplőinek rendelkezésére. Az itthon egyedülálló ingatlanközvetítőben összetett keresőmotor segítségével nyílik lehetőség a régiók, ingatlantípusok vagy árfékvés szerinti keresésre. A lapon megtalálhatók a szolgáltatók legfrissebb kiemelt ajánlatai mind a B2C, mind a B2B kategóriában. Emellett további ingatlanpiaci linkajánlók segítik a látogatók minél szélesebb körű tájékozódását. A szolgáltatás ingyenesen vehető igénybe.

INFINIT-HIREK (www.itck.hu)

Kuba: hozzáférés a feketepiacról

„Kuba internetlázban ég, de internetezni csak a kommunista kormány szigorú ellenőrzése mellett lehetséges” – írja havannai riportjában *Thambi Mutch*. Itt van például *Jorge*, aki jó kapcsolatokkal rendelkező feketepiaci kereskedő, és 20-30 dollárért akár e-mail címet és online hozzáférést is tud szerezni – egy hónapra. Az átlagos kubainak ez az egyetlen módja, hogy internet-hozzáféréshez jusson, mivel a kormány szigorúan ellenőrzi a világháló használatát.

Jorge az online hozzáférést egy barátjának a barátjától vásárolja, aki kormányhivatalban dolgozik, és speciális telefonvonal segítségével akár

óránként is fenn lehet a neten. Az internet, mint *Jorge* mondja, elengedhetetlen a számára. Nemzetközi kapcsolatok nélkül ugyanis nem tudná folytatni üzleti tevékenységét. De ő csak egy a több száz vagy akár több ezer kubai közül, aki ki van éhezve a webre, és csak így mond tud hozzájutni. Érdekes az az ellentmondás, hogy amíg a kubai kormány szerint az embereket meg kell tanítani a számítógép használatára, addig mere-

nethasználatot. Több millió kubait megtagadták arra, hogy miként használja a számítógépet, és hogyan küldjön e-mail-t. De a komputerek csak az országban belüli hálózaton vannak összekapcsolva, amolyan egyenlőre protokoll alapján működik, mint az internet, ami arra nem kapcsolódik rá. Az emberjogi aktivisták azonban elkecserepedtek amiatt, hogy az internetezés Kubában milyen erős politikai befolyás alatt áll. „Még esély sincs arra, hogy akár én magam készítsék egy site-ot, amilyen e-mondhatnám a világnak, hogy milyen politikai visszacsétek történnek Kubában, és hogy miként sértek meg az emberi jogokat” – állítja *Raul Rivero*, a Kubai Emberjogi Bizottság tagja. „Hozzérhetnek számítógépet? Hol vehetnek modemet? Még azt sem engedik meg, hogy papírra írják. A kormány azonnal betiltatja a weboldalt, ha megcsinálnám.”

(Forrás: news.bbc.co.uk)

Bővült az Egyszervolt.hu gyermekportál

A februárban nagy sikerrel indult gyermekportál önálló részeként kezdte meg működését a Napocsa hírmondó, amely a szabadidő hasznos eltöltéséhez ad ötleteket a kisgyermekes szülők számára. Az oldal szerkesztői ismeretterjesztő szerepet is vállaltak, így a látogatók érdekes cikkeket olvashatnak művészekről, természetéről, iskolákról és az állatvilág érdekességeiről.

A Programajánlóban a keresőfunkció segítségével tájékozódhatunk a kínált programok között, legyen az színház, táncszínház, koncert, kiállítás vagy éppen kézműves-foglalkozás, az általunk megjelölt időpontban. Az Olvasnivalók oldalán az egyes könyvkiadók legújabb gyermek- és ifjúsági kötetekének ajánlóit találjuk, valamint aktuális kritikákat olvashatunk, az ajánlott köteteket pedig a könyvkereső segítségével az elektronikus áruházban meg is vásárolhatjuk. Ugyanígy megtalálható a hazai gyermeksjátó aktuális számainak ajánlata, a közeljövőben pedig a hazai gyermekkönyvtárak gyűjteménye is elérhető lesz a portál látogatói számára.

A Túraajánlat oldalán hetente különböző magyarországi helyszínekre hívják fel a figyelmet a szerkesztők, ahová egy hétvégi családi kirándulás keretében érdemes ellátogatni. Új szolgáltatás az Esti mese, ahol naponta más és más, illusztrációkkal díszített esti mese vár szülői felolvasásra, és ezzel egyidejűleg a portál adatbázisába kerülve alakul óriási mesegyűjteménnyé. Szintén új lehetőség, hogy barátainknak és ismerőseinknek képeslapokat küldhetünk az oldalról.

A május-júliusi Matáv/Axelero-tarifaváltozások

Az alábbiakban két hírt és az ahhoz fűzött két kommentárt adunk közre. A hír mindenki számára ismert, nem kevés indulatot keltett; a két kommentár érdekessége talán az, hogy egyik szerző sem börtöri rá az asztalt a Matávra, hanem némiképp megértéssel kezelve a maga módján természetesen viselkedő nagyvállalat lépéseit, másfelé keresgéli a megoldást.

Hír 1. (2002. április 29.)

A Matáv 2002. július 1-jével megszünteti átalánydíjas konstrukcióját, vagyis a 150 Ft-os esti-éjszakai-hétfői telefonátalányt és a Mindenkinél csomagot (arra április 29. után már nem lehet előfizetni).

A Matáv több megoldást is kínál minden internetezőnek. Azoknak, akik sok időt töltenek a weben, és jó minőségre vágyanak, a nagy sávsebességű, korlátlan hozzáférést biztosító ADSL-t vagy az internetezésre is alkalmas kábeltételt ajánlja. Azoknak, akik a Mindenkinél csomag előfizetői voltak, és műszaki okokból egyelőre még nem tudják igénybe venni az ADSL-szolgáltatást, a Matáv július 1-jétől átmeneti ADSL-pótló megoldást kínál fel: az ADSL-szolgáltatás bevezetéséig az internethasználat telefondíja havi 60 óráig bruttó 7500 Ft-os fix összegbe kerül. Akiknek a 150 Ft-os kedvezmény nem az internetezésben, hanem a hosszú telefonbeszélgetések során jelentett előnyt, a Matáv Csevegő díj-csomagja kedvező feltételeket biztosít (5 perc beszélgetés után 20%, 10 perc beszélgetés után 30% kedvezmény).

A Matáv jövőbeni célja az, hogy ne közvetlenül az internetezőnek, hanem az internetszolgáltatóknak kínáljon olyan megoldásokat, amelyek segítségével azok a felhasználói szokásokhoz legjobban igazodó csomagokat alakíthatnak ki.

Biztos, hogy jó nekünk a liberalizáció?

Százötven forintos elmélkedés

Kezdetből fogva szkeptikus vagyok a távközlési liberalizációval kapcsolatban: egyrészt sosem hittem azoknak, akik a Matáv apokaliptikus összeomlását és az alternatív szolgáltatók robbanásszerű virágzásával kísért hatalmas tarifacsökkenést látták előre, másrészt azt illetően is bizonytalan voltam, hogy kell-e ez nekünk. Félreértés ne essék, gazdasági szemléletem teljes mértékben liberális, hiszek a piaci versenyben, és nem gondolom, hogy a világ attól

Hír 2. (2002. május 2.)

Új, percdíjas internet-hozzáférési csomagokat indít az Axelero

Az Axelero Internet 2002. május 2-ától új internet-hozzáférési csomagokat vezet be, amelyek percdíjas alapon, a telefonköltséget is tartalmazva biztosítanak hozzáférést a világhálózathoz, kihasználva a liberalizált távközlési piac új lehetőségeit.

A Kombi Nonstop csomag alacsony, havi bruttó 1250 Ft-os alapdíj mellett éjjel-nappal állandó (bruttó 7,50 forintos) percdíjjal vehető igénybe. A Kombi Otthon csomag, amelynek havi alapdíja bruttó 1850 Ft, munkanapokon este 6 órától másnap reggel 7 óráig, valamint a teljes hétfőn 5 forintos percdíj mellett, a többi időszakban percenként 6,90-ért érhető el. Azok számára pedig, akik az internetet leginkább napközben használják, a Kombi Nappal csomag havi 2500 Ft-os alapdíj mellett a hét minden napján reggel 7 és este 6 óra között nyújt kedvezményes, 6,30 forintos díjú internetperceket, míg az ettől eltérő időszakokban ugyancsak 6,90 Ft a hozzáférés percenkénti költsége.

Kitől kell kérni, hogy MINDENKINEK jusson internet?

Ezerperces elmélkedés

Az év végén meghirdetett ADSL-csomagok 7-9 ezer forintba kerültek, s ez bizony olyan ár (volt), amely ellen igazán nem lehet senkinek semmi kifogása. 7-9 ezer all inclusive, ehhez nem jön pluszba egyetlen fillér telefonköltség sem, ezért a pénzért

lenne szebb, ha egy kivételével az összes hamburgert betiltanák – vagy netán ugyanezt tennék az operációs rendszerekkel. Viszont azt nem hiszem, hogy a távközlés egyértelműen piaci kérdés lenne, és mintha ezt némileg aláátmasztanák a távközlési liberalizációt követően lezajlott európai folyamatok. Amikor a nyugati országokban – látván, mennyire nem probléma a telefon a tökéletesen liberalizált piacú Amerikában – elhatározták, hogy fel kell számolni a telefonos cégek monopolhelyzetét, Magyarországon meg ott tartotunk, hogy el kell adni az állami tulajdonban lévő Matávot, ezzel teremtve meg a távközlési infrastruktúra terén hihetetlen elmaradásokkal küzdő ország számára a fejlődés lehetőségét. A mai tizenévesek számára egy bomlott agy fantazmagóriájának tűnik, ha azt mondom: a Balaton egy legkedveltebb nyaralóvárosát, a májusiól szeptemberig külföldiekkel telezsúfolt Keszthelyt csak 1993-ban (!) kapcsolták be a távhívóhálózatba. Ez azt jelenti, hogy addig csak úgy lehetett másik városból Keszthelyre és Keszthelyről másik városba telefonálni, hogy az ember felhívta a központot, és bemondta a telefonos kisasszonynak a hívandó számot. Ideiglenes megoldásként néhány olyan telefonfülkét szereltek fel a városban, amely alkalmas volt a távhívásra (azaz lehetett rajta 06-ot tárcsázni, mert még egyszer mondom, hogy mindenki felfogja a felfoghatatlant: egy átlagos készüléket a 06 után foglalt jelzés követtezt!), ezek előtt aztán nyári esteken néha több száz emberből álló sor kígyózott! A dolog további abszurditása, hogy a telefonok úgy léteztek, hogy a győri, majd később a zalaegerszegi távközlési hálózatba voltak bekötve (mert ott volt legközelebb távhívóközpont), azaz ha egy gyanútlan és a magyar telefonhelyzet nyálalóságait nem ismerő járókelő betért egy ilyen telefonfülkébe, hogy taxit hívjon, akkor bizony a helyi taxi telefonszámának tárcsázása után a győri vagy zalaegerszegi taxiállomás jelentkezett! Csak hogy el tudjuk helyezni fejünkben az időpontot: mindez három évvel a rendszerváltás után és egy (!) évvel a Pannon GSM, illetve a Westel indulása előtt ért véget! És úgy érhetett véget, hogy a halál csórá magyar állam eladta a telefoncéget a gaz kapitalistáknak, akiknek egyszerű volt annyi eszük, hogy ki tudták számolni, mennyi idő alatt térül meg a hálózathelyezésbe fektetett nem kevés pénz (baromi gyorsan megtérült, mert az emberek – velem együtt – a sokéves éhezétes után eufórikusan telefonáltak), másrészt pénzük is volt hozzá, amit be lehetett fektetni. Utólag persze okoskodhatunk, hogy vehettünk volna fel hitelt, és mi is megcsinálhattuk volna ugyanazt, amit a gaz kapitalisták, de aki csak öt percet élt a működő szocializmusban, tudja, hogy előbb emigrál *Csukra* Izraelbe, mint hogy egy szocialista nagyvállalatból kapitalista nagyvállalat váljon – kapitalista tulajdonosok nélkül. (Még így is beletelt néhány évbe, amíg úgy érezhette az ember, hogy nem neki tesznek szívességet, amikor telefonvonalat rendel egy pedagógus felévi bérére meghaladó összegért.) A távközlési liberalizáció és privatizáció kiölti két dologgal nem számolt(hat)ak: a mobiltelefonnal és az internettel. 1994-ben, amikor úgy 40-50 Ft körül volt egy liter benzín ára, százezer forintért lehetett – a féltéglaméretű 60-as Westelhez képest aprócska és hipermodern – GSM-mobiltelefonnal vásárolni, és a legbátrabb elemzők 2000-re jóslták a száze-

éjjel-nappal lehet korlátlan mennyiségben internetezni, ráadásul mindehhez ott a nagy sávszélesség, vagyis a valóban élvezhető internet. Ekkor azt hittük: itt van már a Kánaán!

Ha ennyi lenne az internet ára dial-up hozzáféréssel, akkor már nem lelkesednénk ennyire, de tulajdonképpen akkor se szülhetnénk egy rossz szót sem, ezen az áron nagyon sokan – pl. a mobiltelefonnal rendelkezők, a DVD-nézők, a moziba járók stb. – megengedhetik maguknak az internetezést, vagyis semmi nem állna az útjába annak, hogy a 20% körüli magasságból lassan az 50% felé kezdjen elmozdulni az internetpenetráció. Ha a dial-up hozzáférés csak korlátozott időtartamra vonatkoztatva kerül ennyibe, akkor már egy szemernyi ráncjólj a homlokunkat... Aki nem fizetett elő ADSL-re, az persze vessen

magára, de azok, akiknél – nem önhibájukból, hanem a Matáv hálózatainak korlátozottságából eredően – ez nem sikerült, azoknál nehezen érthető, hogy miért is kapnak jóval kevesebbet ugyanezért a pénzért. De végül is fogadjuk el, hogy az otthoni internet úgyis a munkaidő után kezdődik, vagyis az, hogy éjszaka és hétvégén nagyobb korlátlanul internetezhetünk a Mindenkin-MindenkiNet csomagpáros 8500 forintjéért, végül is még mindig elegendő lehet ahhoz, hogy hazánk roboogjon az információs társadalom felé...

Ámde most ez sem lesz!

Amikor a Matáv bejelentette, hogy felhagy a 150 Ft-os esti-hétfői átalánydíjjal és a Mindenkinet csomaggal, „mindenk” rögtön a tiltakozásra gondolt, holott egy szolgáltatónak, ráadásul egy tözsdén jegyzett cégnek az üzletpolitikájába tiltakozással beleszólni – hát, legalábbis naivitás... Olyan ez, mint ha tüntetnénk kedvenc éttermünk ellen, mert levette a nekünk oly jó „füzelék feltéttel” fogást az étlapról, illetve jelszavakat skandálnánk egy kiadó előtt, mert megszüntetett egy újságot, vagy felemelte az árát!

Más kérdés, hogy ha nincs villany, gáz vagy víz a lakásunkban, akkor hiába tartoznak a versenyszféra a közművek, előbb-utóbb kimegyünk az utcára, s tulajdonképpen jó dolgunk kell tekinteni, hogy a lakosság egy része már ilyen alapközműnek tekinti az információvezeteket is! Igen ám, de ha drágul a gáz, vagy elzárják a vizet, kinél tiltakozik, ki ellen tüntet a lakosság? Az Édzász, Dédzász stb. ellen? Ez ugyebár a Kossuth téren sem jutott senkinek az eszébe!

A magam részéről nem hiszem, hogy a Matávnak kellene biztosítani azt a lehetőséget, amelyhez hozzászoktunk, s amelyre – azt hiszem – gazdaságunk, országunk előmenetle szempontjából

A májusi - júliusi Matáv/Axelero-tarifaváltozások

res előfizetői szám átlépését. A tévedés mértéke némileg meghaladja a hibahatárt: még a lottózámokat is könnyebben el lehet találni. (Ennek ellenére nem hallottam, hogy tömegesen jelentkeztek volna utcaszámpróbnak az egykori elemzők.) Ma olcsóbb egy mobil kártyával, mint egy tank benzín, így a vezetékes telefon lassan, de biztosan fölöslegessé vált... volna, ha nem jön segítségére az internet. A saját adataim egyelőre nyilván nem jellemzik a teljes hazai populációt, de tény: a havi telefonszámlámnak mindössze 5-10%-a származik beszélgetési díjból, a többi internethasználat.

A Matáv szeret úgy csinálni, mintha az internetező társadalom nyomására vezette volna be a kedvezményeket, ám valójában csak matekozott egy kicsit, és rájött, hogy ha a hagyományos távközlésnek nincs jövője, akkor az új irányok felé kell nyomulni. Megvette hát a Westelt, és beette az internetezőket. A McDonald's-ban sem azért osztogatnak ám lufit meg zászlócskát a gyerekeknek, mert a hazai lufi- és zászlópart akarják támogatni, hanem hogy a gyerek még napok múlva is emlékezzen, hogy hol ette az amúgy egyszerű halandó számára megkülönböztethetetlen hamburgert. (A perek elkerülése érdekében megjegyzem, hogy egy hozzáértő hamburgernyenc természetesen már messziről meg tudja különböztetni az összes, itt fel nem sorolt, de egytől egyig kitűnő hamburgert.) A Matáv 150 forintos zászlócskáját és Mindenkinél lufikáját lobogtatva nem tett mást, mint ifjak és idősek tizezreit szedte rá, hogy vegyen számítógépet, vagy annak meglete esetén még modemet hozzá (meg RAM-okat és egyebet), fizessen elő az internetre, kóstoljon bele, szokjon hozzá, és mivel már hatszáz helyen regisztrálta magát, lemondta az összes újság-előfizetését, és kitanulta az internetezés valamennyi trükkjét, legyen számára nélkülözhetetlen. Most, hogy eljött a liberalizáció várt vagy kevésbé várt pillanata, végre lehet aratni. Kedves 12 év fölötti olvasóim: kaptak Önök lufit mostanában a hamburger mellé? Na ugye! Hát akkor meg minek kéne 150 forintos kedvezmény, ha már megvan a modem, és muszáj internetezni?

A tarifaemelés ellen tiltakozó összes olyan internetező, aki rendelkezik Matáv-részvénnyel is (és netán ráadásul a mai árfolyamnál valamivel többért vette), arra kérem, gondolkozzon el rajta, mit vár a Matávól mint részvényes! A Matáv csak a dolgát teszi: maximalizálja a profitot. *Straub Eleket* és társait azért fizetik, hogy ilyen, internetezőszemmel szemétségnek tűnő dolgokat találjanak ki, és az összes, zsebükből kiszedhető pénzt kiszedjék a zsebükből. (Az most lényegtelen, hogy a lépés valószínűleg még mindig korai, és hasznosabb volna a „beetetés” időszakát megnyújtani, mert a lényeg változatlan: azt kell a piacból kiszedni, amit az megfizet.)

A kedvezmények megszüntetésének bejelentését követő tiltakozás primer re-

ből szükség is van. Ám azokat a dolgokat, amelyek gazdaságunk és országunk előmenetele szempontjából szükségesek – pl. azt, hogy legyen internet az iskolákban, vagy kapjanak mondjuk átképzési, továbbá távmunka-lehetőséget azok, akik elavult tudásuk miatt az utcára kerülnek –, nem egy szolgáltató szokta biztosítani, hanem az állam, az a költségvetés, amelynek szétosztási jogáért például a legutóbbi választási kampányban annyi mindent ígértek mindkét oldalon.

Térjünk vissza a Matávhoz: mit jelent az átalánydíjas telefontarifa eltörlése az internetezés szempontjából, az új/megmaradt lehetőségek az eddigi korlátlán internetezéssel szemben mit tesznek lehetővé 7-9 ezer forintért? Sokan sokféle számtábszába kezdtek (pl. a tartalomszolgáltatók, hogy mennyivel csökken majd júliustól a nézettségük), de a pontos választ épp a Matáv adta meg, amikor május másodikán kijött új Kombi csomagjaival, amelyek hol a nappalt, hol az éjszakát preferálva 5 Ft-tól 7,50-ig tartó percdíjas inter-

netezést kínálnak némi alapidíjjal kombinálva. Mivel ezek az árak tartalmazzák a telefonarátit is, alkalmasak arra, hogy összehasonlítsuk az ADSL-lel vagy az eddig meglévő dial-up lehetőségekkel. Feltehetjük tehát a kérdést: hány percet internetezhetünk abból a 7-9 ezer forintból, amit frásunk elején még lelkesen üdvözlöttünk mint a korlátlán internetezés realitásának elfogadható havi költségét?

Nos, a Kombi Nonstop csomag 1250 Ft-os alapidíj mellett 7,50-ért kér percenként, s bár mindegy, hogy nappal van-e, vagy éjszaka, csupán 1000 perc, vagyis 16,66 óra fér egy akciós ADSL-csomag árába. A Kombi Otthon külön árat kínál nappalra és éjszakára, s ha ezt csak az eddigi átalánydíjas időszakban használjuk, akkor már kevesebb 7000 alatt megússzuk az ezer percet, de ha néha belenyúlunk a nappalba, akkor ennél is 7 és 9 ezer közé esik a díjtétel. A Kombi Nappal csomagot éjjel drágább használni – ha ezt nem tesszük, ezer percnél 8800 Ft-ot fizetünk.

Tudom, a Matáv meghirdetett egy 60 órás áthidaló csomagot is ebben az árfekvésben azoknak, akiknek volt Mindenkinél-

kommentárja

ink

akcióként érthető, de – hosszú távon legalábbis – nem vezet semmire. Lehet, hogy a nagy felháborodás, a politikai nyomás és a sajtó támadásai hatására a Matáv ismét elhalasztja az intézkedést, de alapvető szándékáról, a profit-szerzésről a büdös életben nem fog lemondani – és ezért senki sem szólhatja meg! Az megint csak naív vágyálom, hogy majd a liberalizáció megoldja a kérdést, és lenyomja az árakat: tessék megnézni, mi történt ott, ahol tényleg lenyomta az árakat! Van egy rakás telefoncég, amely addig versengett, hogy már vonszolni is alig bírja magát. Persze a telefonálól jól járt, mert kevesebbet fizetett. Halkan hozzáteszem: most. De a folytatásra két lehetőség van: a cégek vagy szépen megkötik a maguk kis alkuit a háttérben, és hosszú távon visszaszerzik az elvesztett profitot, vagy bezárnak. A versenyben akárhányan vereznek el, azt végős soron a nemzetgazdaság fizeti meg – azaz mi. (Mert aki tönkremegy, az nem fizeti ki az adókat, a béreket, az eszközei elértéktelenednek, a kukába kerülnek, nem ad munkát, nem termel pénzt és ezáltal adót, stb. A kör bezárul.)

Mindez egyszerűen azért van, mert a távközlés drága dolog. Amerikában elég nagy a piac ahhoz, hogy sok cég sok dróttja és eszköze hálózta be az országot, de ehhez nemhogy Magyarország kicsi, de még Németország sem bizonyult elég nagygnak. Ahhoz, hogy megválaszthassam, kin kereszül telefonálok, az alternatív szolgáltatóknak is oda kell rakniuk a maguk cuccait, és ráadásul ezt még „közölniük” is kell velem. Ez a közlés, amit tetszetősen marketingkommunikációnak hívunk, még egyszer annyiba kerül, mint maguk az eszközök. És ugye senki nem képzeli, hogy ezeket a pluszköltségeket majd a Máltai Szeretetszolgálat fogja megfizetni... A liberalizált távközlés tehát végős soron több pénzbe kerül. Lehet, hogy egy-egy alkalommal úgy érezhetjük, olcsóbban telefonáltunk, de összességében ugyanannyi beszélgetésért mégis valahogy többet kell majd fizetnünk.

Demszky Gábor az előző 150 Ft-os balhé alkalmával azt mondta, a kedvezmény megszüntetése olyan, mintha felszednénk az M1-es autópályát Győr és Budapest között. A hasonlat kitűnő, de ha továbbgondoljuk, akkor a távközlés liberalizációja meg olyan, mintha úgy akarnánk elérni az autópályadíj csökkenését, hogy megengedjük, bárki építsen egy másikat az M1 mellé. A mobilis távközlés nem igényel drótokat, és ma, amikor a mobilis szolgáltatók reklámjaitól egyértelműen látszik, hogy lassan már csak az óvodásoknak lehet új telefont eladni, valószínűleg nem túlzás azt mondani: a telefon mint a beszéd alapú távkommunikációs eszköze többé nem elérhetetlen. A drótok fokozatosan adatátviteli hálózatokká változnak, és mivel Magyarország internetellátottsága az ország fejlődésének egyik kulcsa (ezt szerencsére senki nem vitatja), a drótok ügye többé nem piaci, hanem stratégiai kérdés. És ennek megoldását nem a Matávól vagy bármely másik piaci szereplőtől kell várni. A Római Birodalomban sem a kereskedők karavánjai építették az utakat – legfeljebb kitaposták. A császár meg kiköveztette.

Kris Ervin Egon

szerződésük, és nem telephető hozzájuk ADSL és/vagy kábel, de ez nem érinti például a 150 forintos átalánydíjakokat. Következésképpen abból kell kiindulni, hogy ami elfogadható (és elfogadott) árszintnek látszott az elmúlt hónapokban a korlátlan internetezésre, az sokaknál a jövőben ezerperccnyi internetezés ára lesz; másképp fogalmazva: ezer perccért 7-9 ezer forintot tétl versenyképes árnak a szolgáltató.

Mint utaltam rá, a szolgáltató árai val ne vitázzunk, ha drága, majd nem veszik tőle! Szerintem az IKB-nak vagy a majdan megalkuló informatikai minisztériumnak kell(ene) költségvetési támogatást szereznie arra, hogy az átlagosan nagyjából egyheti használatot fedező ezer perccet – az internetező szempontjából ugyanezért az árért – fel lehessen tornászni havi – azaz egyheti – mennyiségre. Vagyis kellene egy tender (mint egykoron, a Sulinet indulásakor volt egy), és e tender keretében a Matáv, az LTO-k, az alternatív távközlési szolgáltatók és az ISP-k, illetve ezek konzorciumai pályázhatnának állami dotációért, s az nyerne, aki elegendően olcsón adja a korlátlan hozzáférést.

Egy ilyen tenderrel az állam több leget ütné egy csapásra.

Egyrészt aki megnyeri, az feltehetően nem ezer perccet, hanem

nyilvánvalóan többet adna 7-9 ezer forintért, hiszen igen erős versenyben alakulna ki az elfogadott ár. A versenyt az motiválná, hogy ezt az árat az állam (az adózó internetező társadalom) megtoldná, mégpedig egy olyan összeggel, amelyből ezt a rendelkezésre állást (hiszen a meglévő hálózat nagyobb kihasználtságáról, nem pedig effektív bővítés igényéről van szó) a győztes konzorcium bőségesen tudná finanszírozni.

A legfőbb eredmény pedig az lenne, hogy Kiss Péter, Nagy Pál, Kovács Mari, Szabó Ica és bárki, aki ebben az or-

szágban él, tudná, hogy az internetezés havi költsége maximum 7-9 ezer forint, annyi, amennyit a mozijegyekért, a késve visszavitt kazettákért legalább egymillió család kifizet havonta. Ezt a kiszámítható és felülről emberszabásúan korlátozott költséget hitem szerint egyre többen kockáztatnák meg, vagyis hazánk elindulna, s egy-két éven belül eljutna az információs Kánaánba, ahol a népesség fele nemcsak mobiltelefonon kommunikál, de internetezik is.

Kár, hogy már nincs kampány, ez olyan szép cél, hogy valamelyik oldal bizonyosan bevinné az ígéretei közé... Bár szerintem – ha expressis verbis nem is, csak bújtatva – ez benne volt az ígéretekben. Meg kellene valósítani!

Vértes János Andor

A megkérdezettek egyharmada esetleg megválna a Matávtól

Bojkottot hirdettek a hazai internethasználók a Matáv 150 forintos kedvezményének megszüntetése és a Mindenkinék csomag visszavonása miatt. Ennek keretében a résztvevők nem látogattak a Matáv (illetve a tulajdonában lévő Axelero Rt.) által működtetett hírportálra, az Origóra, nem használták freemailes postafiókjukat, és nem telefonáltak matávos vonalon 2002. május 17-én. A Taylor Nelson Sofres Hungary és az NRC piackutató ügynökség online megkérdezést végzett a hazai internethasználók körében a meghirdetett bojkott témájában. Az adatfelvétel a bojkott megelőző napon, 2002. május 16-án történt.

A kutatás célja volt a hazai internetező közösség körében felmérni, hogy miképpen reagálnak a hírre, milyen fokú támogatással találkozik a kezdeményezés, és ezáltal monitorozni az internetes társadalom fej-

lettségét, tudatosságát. A vizsgálat az internetet napi gyakorisággal használó 441 fő véleményét tartalmazza. A most közzétett eredmények előzetes jellegűek, a teljes kutatás anyagát a későbbiekben hozzák nyilvánosságra.

A kutatás legfőbb megállapításai:

A Matáv bejelentése az internetezők körében szinte kivétel nélkül ismert. A napi rendszerességgel internetezők közel 1/5 része érintett a kérdésben, viszont a bojkottról a megkérdezettek 75%-a hallott már.

A válaszadók nem sok reményt fűztek kezdeményezésük sikeréhez, 5 foku skálán átlagosan mindössze 2-est adtak annak a valószínűségére, hogy a Matáv visszavonja korábbi bejelentését. Az internetezők mintegy 2/3 része aláírta egy, a kezdeményezést támogató ívet, 29% elutasítaná azt. Mindössze 3,1% azoknak az aránya, akik már aláírták a petíciót.

A bojkottban részt venni szándékozók esősorban a Matávot célozták meg: a megkérdezettek közel 30%-a telefon-

hívásait korlátozná a döntés nyomán. Az Axelero-t mindössze a válaszadók 13%-a mellőzné.

Részletes eredmények

A kutatásban részt vevők körében a Mindenkinék csomag visszavonása és a 150 forintos kedvezmény eltörlésének ténye szinte mindenki számára ismert volt. A válaszadók 93,7%-a hallott a Matáv bejelentéséről. A megkérdezettek döntő többsége helyesen a Matávhoz társította a bejelentést, 99,8% helyesen említette a szolgáltató nevét, míg néhány, elenyésző esetben a Vivendi nevéhez kapcsolták a kezdeményezés visszavonását.

Minden öt megkérdezettből egy (22,4%) személyesen is – az az saját otthoni internethasználata révén – érintett a döntésben. Annak ellenére, hogy a személyes részvétel viszonylag mérsékelt, a bojkott híre meglehetősen széles körben elterjedt. A megkérdezettek 72,8%-a hallott már a kezdeményezésről.

Arra a kérdésre, amely a bojkotthoz fűzött reményeket vizsgálta (Lát-e esélyt arra, hogy a Matáv visszavonja korábbi döntését?), az 5 foku skálán (ahol az 1-es azt jelentette, hogy egyáltalán nem valószínű, az 5-ös pedig azt, hogy nagyon valószínű) a válaszadók átlagosan 2 pontot adtak. Ezen belül a nők szignifikánsan bizakodóbbnak bizonyultak (2,3), mint a férfiak (1,9). Életkor szerint vizsgálva a fiatalabbak jelentősen optimistábbak voltak (24 évnél fiatalabbak: 2,26, 25–34 évesek:

Az informatikai miniszter véleménye

Kovács Kálmán: – Meggyőződésem, hogy egy normálisan működő távközlési és internetpiacon, igazi versenyhelyzetben nem múlhatna a szolgáltató jóindulatán az egész rá épülő szektor működése. Azt gondolom, hogy nem is igazán alkudozni kell a szolgáltatóval, hanem olyan szabályozási környezetet kell kialakítani, amelyben részben kényszerek és tilalmak, részben gazdasági érdekek mentén, de maga a gazdasági társaság látja be, hogy a kedvezményt nem szabad megszüntetnie, mert versenyhelyzetben van. Véleményem szerint a most véget ért parlamenti ciklusban a törvényhozók jó szándéka ellenére rosszul sikerült egységes hírközlési törvény elfogadása nem piacélenkítő hatású volt, hanem épp a nagyokat erősítő és a kicsiket tönkretévő lépés. Ez tette lehetővé, hogy például a Matáv Rt. ilyen felhasználó-ellenes lépést tegyen, tulajdonképpen teljesen jogszerűen, de nagyon barátságtalanul. Néhány azonnali, gyors intézkedéssel már a 100 napos programunk során is jelezni kívánjuk a leendő kormány elkötelezettségét arra, hogy legyen végre többszereplős piac. Elkezdjük átdolgozni a hírközlési törvényt is, hiszen annak hatására kezdett visszavonulni a Vivendi távközlési szolgáltató, valamint több ingyenes internetszolgáltató cég – tehát a legfontosabb az, hogy a törvénnyel és a szabályozással van a hiba. Egyébként a Matáv üzleti érdekei is azt kívánnák, hogy ezt az elenyésző, de a cég szerint létező veszteséget, amely ezen a tevékenységen jelentkezik, talán mégis érdemes lenne felvállalnia annak érdekében, hogy az internetpenetráció nőjön, ne pedig csökkenjen Magyarországon. Most nagyon sok internetező érzi becsapva magát, mert az elmúlt időszakban esetleg pont azért vásárolt ISDN-szolgáltatást, vett meg drága eszközöket (modemet stb.), írt alá szerződést, mert abban a hiszemben élt, hogy kedvezőbb árért internetezhet.

2,19), mint az idősebbek (35–44 évesek: 1,87, 45 évnél idősebbek: 1,92), és a változásban érintettek szintén magasabb értékeket adtak (2,24), mint a többi válaszadó (1,99).

A valós csatlakozási szándékokat vizsgálva elmondható, hogy 67,4% aláírta egy bojkottra felhívó indítványt, ellenben 29,2% elutasítaná azt. Külön említ

tésre érdemes, hogy a válaszadók mindössze 3,1%-a számolt be arról, hogy már alá is írt ilyet.

A cégcsoporthoz tartozó szolgáltatók érintettségét vizsgálva elmondható, hogy a vezetékes telefon-szolgáltató Matáv esetében mérhető a legnagyobb elszántság: a megkérdezettek 30,3%-a

tartja elképzelhetőnek, hogy ebben vagy hasonló esetben felfüggesztené a szolgáltató használatát – függetlenül attól, hogy előfizetője-e. Az Axelerőt, a csoport internetszolgáltatóját a válaszadók 12,9%-a bojkottálná e módon, ami külön érdekes, hiszen a május 17-ei kezdeményezés az internettel kapcsolatos bejelentés, valamint az Axelerőhöz kapcsolódó hírportál, az Origo és annak ingyenes levelezési rendszere, a FreeMail felé irányult. A szándékok elemzésének további érdekessége, hogy a Matáv-csoporthoz tartozó mobiltelefon-szolgáltató, az egyébként piacvezető Westel sem kerülne el teljesen az internetezőök mozgalmát: 10,4%-uk hajlandó volt arra, hogy ne használja a szolgáltatót május 17-én – igaz, háromnegyedük nem is veszt ezzel, hiszen a másik két szolgáltató ügyfélköréhez tartozik. A bojkott időtartamára vonatkozó kérdés esetén nyilvánvaló, hogy az Axelerő használatát felfüggesztők a legelszántabbak: 33%-uk véglegesen is megválna szolgáltatójától. Nem sokkal kisebb az arány a Matáv és a Westel esetében sem, azonban látható, hogy a válaszadók legkevésbé a mobilszolgáltatótól válnának meg tartósan egy ilyen kezdeményezés nyomán. ●

www .the-good-news. org

A nagy lehetőség

Mindenkitől lehet valamit tanulni

Nincs az az isten, aki vagy ami képes lenne elszerezni a rádiózástól Kőszegi András (www.tozso.hu/andras) 36 éves, kétgyermekes magyar családapát. De nem is kell. Igazi self made man. Internetes adására, a Budapest rádió Vasárnapi vendég című egyórás beszélgetős műsorára a legbüszkébb, amelyben majd 100 nagy név megfordult már...

Mondtad a telefonban, hogy nagyon nem szereted, ha úgy kezdődik egy interjú: mondjál magadról valamit! Te milyen kérdéssel kezdenéd ezt a beszélgetést?

■ Kicsit úgy érzem magam, mintha hátul ülnek a vonaton, hiszen nekem az a dolgom, hogy **kérdéseket tegyek föl** az embereknek. Ez egy megválaszolhatatlan kérdés. Nem tudom, hogyan kell kezdenie egy velem készülő interjúnak. Sokat szoktam a kocsiban magammal beszélgetni, olyankor borzasztó jókat mondok, de hogy miket, azt már ne kérdezd!

Hogyan keveredtél rádióközelbe?

■ Az már nagyon rég volt. 1985-ben. Édesapám a **Bródy-portán** volt rendész. Így kerültem hangtechnikusként a **Maqvar Rádióba**.

A nagy magyar királyi rádióba...

■ Akkor még nem volt se **Calypto**, se

■ Csak **Petőfi**, **Kossuth** és

■. Ez az egy nagy szentély létezett. Megfertőzött. Éjjel-nappal ott voltam. Persze jobban érdekelt a műsorkészítés, mint a technika. Nehéz volt átkerülni az üvegfal túloldalára. Akkor én már – 17 éves korom óta – **diszkóztam** az éjszakában, de 1988-ban nagyon fiatalon, 22 évesen megönültem, és már nem feleltek meg a mind hosszabbra nyúló éjszakai munkák. Muszáj volt valami olyat csinálnom, hogy emberekkel beszélgessek. De ez már az övodában és az iskolában is így volt. Minden verset én mondtam, soha be nem állt a szám, a család tagjai hiába könyörögtek egy kis szünetért.

Aztán mégis eljöttél a rádióból.

■ A rádiót soha nem voltam képes kiirtani magamból, hiába volt például jól menő **cipoboltom** a Váci utcában. Mindig visszavágytam. Visszajártam a régi kollégákhoz a Pagodába jókat beszélgetni. **Béla Pál** szerkesztő-riporter barátom ajánlott be a **műsorvezetőnek**, csak hogy ne hiányozzon annyira.

Sosem zavart, hogy ezt azért tanulni kellene, ez azért mégiscsak egy szakma?

■ Jártam **Fischer** tanár úrhoz, akihez elméletileg lehetetlen volt bejutni beszédtechnikára... Épp most beszélgettem **Szinétár Dórával**, aki nem végezte el a színművészetit, csak éppen főszerepeket játszott/játszik. Biztos vagyok benne, hogy ezt a szakmát iskolában nem tudják megtanítani. Csak a gyakorlatban, egy szerkesztőségben, a nagyoktól ellesve lehet elsajátítani. Az **újságíró-iskolában** voltak nehézségeim. Van, aki megtanulja, mi a riport vagy az interjú, van, aki meg csinálja. Szoktam mondani, hogy annak idején a takarítónők többet tudtak a szakmáról a rádióban, mint ma az úgynevezett médiasztárok. Én sokkal fontosabbnak tartom a velünk született képességeket. Akiben nincs érdeklődés, az aki ott hon vagy az iskolában sem tud a barátaival beszélgetni, abból soha nem lesz érzékeny, jó riporter. Egy profi mellett dolgozva, érzékelve a lélegzetvételeit lehet igazán tanulni.

Neked volt ilyen mestered?

■ **Kőszegi Gábor**. Őt szintén a Pagodában kávézva kérdeztem meg, nincse a **Petőfi Délelőttben** valami munka. Mi-re azt mondta: egy óra múlva gyere föl 10 témával! Fölmentem hozzá. Kezembe nyomott egy magnót, és azt mondta: ma van az ügyesség napja, csinálj egy anyagot! Vágni tudsz? Persze – feleltem. Nekem nincs időm lelkiizni senkivel – fűzte hozzá –, és nincs időm senkit tanítani. Az első anyagom még adásba ment, de a másodikat úgy kidobta a ku-

FOTÓ: VÁRALJAI SZANDRA

kába, hogy csak úgy sercegett: ha nem jössz rá, hogy miért nem jó, fejezd be a szakmát. Ez volt az utolsó kidobott anyagom. Azonnal otthagytam a Fehérvár rádiót a Petőfi Délelőtti kedvéért. „Apámá” fogadott névrokonommal, Kőszegi Gáborral akkor még Fodor János lakott egy szobában. Tőlük sokat tanultam. Ennek során készíthettem el első interjúmat például Vitray Tamással.

■ *Megint csak a tanulás...*

■ Természetesen, ugyanakkor közelebb is vitt ahhoz az álomhoz, amelyet az-

óta már megvalósíthattam: nagy

csinálni. De hidd el nekem, mindenkitől lehet valamit tanulni! Egy titka van: az

Ezt az egy szót Bárdos Andrástól kaptam néhány évvel ezelőtt. Most egy rádióban dolgozom Sebes Györggyel, Fialával, sok kiváló kollégával.

De én nem akarok más bőrére bújni, megvan a saját utam.

■ *Hogyan kerültél a Budapest rádióhoz?*

■ A váci Infórum rádión keresztül, amelynek kapuját Török Mária főszerkesztő nyitotta meg előttem. Aztán amikor az Infórum tulajdonosai megpályázták a Budapest rádiót, én is azok közé tartoztam, akik a fővárosi adóhoz kerültek. Vasárnapi vendég című beszélgetős műsoromat persze a világhírt nem hagytam volna Vácott, ha már vihettem magammal.

■ *Nagyon kerekdeden elbeszélgetünk itt az analóg technikáról, ám közben fölrobant a világ. Jött az internet. Elkaptott?*

■ Borzalmasan nehezen. Tölem a számítógép olyan távol volt, mint **Makó Jeruzsálem**től. Folyton csak azt mondtam: nem kell, minek? Csak papír és ceruza legyen a környéken! Ma sem akarom senkire ráerőltetni a számítógépet és az internetet. Mindenki csak annyira használja, amennyire szüksége van rá. A digitális technikára először a **Buda-pest rádió**nál volt szükségem.

■ Vágni?

■ Vágni, igen. Eleinte üvöltöttem, hogy adjanak egy szalagos magnót, mert nem haladok. Később aztán betörtem. Muszáj volt. A fejemből kellett átködni néhány dolgot. Ma már ellentmondok azoknak, akik azt mondják, hogy de jó volt a Magyar Rádió, a szalagos magnó! A francot volt jó! A **hangulat**, a Pagoda volt jó, nem a magnó! Az, hogy bárki mellé leülhetett. Ma már jól teszed, ha megnézed, ki mellé ülsz le, ha jól akarsz...

A bátyám volt az, aki már nagyon korán elkezdett számítógépekkel foglalkozni. Ő megtanult programozni, internetezni, weblapokat tervezni. Hiába győzködött, mindig elzárkózott. Ennek akkor lett

vége, amikor a Budapest rádió műsor-
struktúráját rakták össze. Egyik éjszaka
fölhívott Török Mari, és megkérdezte,
hogy hogyan állok az internettel. Mond-
tam: sehog... Talán már érdekel, de
miről van szó? Kellene csinálni egy
internetes műsort. Tudod mit, csináljuk
meg, mi bajunk lehet belőle?! Az is csak
egy rádióműsor... És akkor **belevet-
tem magam**. A bátyám adott négy ton-
na internetes magazint, ami később jó

amikor még mindenki mindenkivel leállt
beszélgetni. Senki nem tudta, hogy
kiből, miből mi lesz: nagy cégből kicsi...

■ **En 1996 óta költszolgatott ezt a világot, ott voltam néhány kilométerkönel, de a kezdetek óta az az érzésem, hogy ez a bizonytalanság, ez a tapogatódzás jellemző a világháló magyar fertályára...**

■ Egy évvel később, a második Internet Hungary már kezdte kialakulni a frontok, látszottak az **érdekszövetsé-
gek**, a jövődö klikkek. Elég szépen le-
tisztult a történet. Azóta meg pláne.

■ **És téged azóta érdekel ez az egész?**

■ Érdekel, de nem a technika. Nagyon sokan megfordultak a műsorban. Azt vettem észre, hogy az egész internet **túlmisztifikált**. Pedig pusztán egy esz-
köz, amelyet bizonyos dolgokra nagyon
praktikus használni. Bizonyos dolgok-
ban megkönnyítheti az életet. Akinek
nincs szüksége rá, ne használja. Nem
kell beleképzelnem se csodát, se átkot.

■ **Te használsd otthon?**

■ Igen, széles sávú **Chello-hozzá-
férésem** van. Odahaza már nem nagyon
akarok dolgozni, keveset használom, de
ha a rádióban egy-egy anyagot már nem
tudok elolvasni, azt hazaküldöm. Legin-
kább a 12 éves lányom kedvéért került
a családi fészek falai közé számítógép.
Ez ma már kikerülhetetlen. Persze az kell
hozzá, hogy minden egyéb offline le-
ggyen körülötte. A gyereket meg kell ta-
nítani, hogy ha valaminek gyorsan utá-
na akar nézni, ez az az eszköz, amelynek
a segítségével megteheti: vonatindulás,
moziműsor, hírek stb.

■ **Beszéltünk rádióról, internetről, ki-
csit családról, kicsit rólad. Minden
gömbölyű?**

■ A **televíziós műsorom** hiányzik.
De tudom, hogy mi a legfontosabb az
életemben. Sosem mondom azt, hogy
kétség vagyok, de tulajdonképpen...
gyönyörű család, rádió... tulajdon-
képpen... igen.

SAMSUNG

Figyelem!

Monitorod nem beszámítható?

SyncMaster monitorcsere-akció!

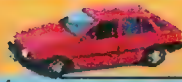
SyncMaster monitor vásárlása esetén, használt, bármilyen típusú, akár működés-képtelen monitorodat több ezer forintért számítjuk be.

Akciónk 2002. május 6-tól június 14-ig tart.

További részletek az üzletekben.

SyncMaster
A Te monitorod!

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

Hardver**Régiség****Autó****HTTP://WWW.PRIM.HU/ÁRVERES**

http://www.prim.hu

Szendri Gábor / gszendi@prim.hu

Kis (internet) kalauz a hipnózishoz

Volt egyszer egy ifjú, neve Anton, aki igen szeretett az erdőben sétálgatni. Egy nap favágók csapatával találkozott, akik éppen vérző társuknál ápolták. Az ifjú meglepve tapasztalta, hogy amikor közelebb lép, eláll a vérpatak, majd amikor távolodik, újból megindul a vérzés.

Kiben ne hagyott volna mély nyomot ez az élmény, még ha rendszeres használatának tb-finanszírozása kétséges is volna. Az ifjú felneve orvos és filozófus lett Bécsben, s jó úton haladt a teljes ismeretlenség felé, amikor egy árutávozó angol hölgy gyomorpanaszaira – a kor egyik hőbortját követve – **mágnes**t rendelt tőle. A mágneses lady hálálkodó levele azután kiköszöntette Mesmer-t a jólét nyomasztásából. **Mágnesezni kezdte betegeit**, de gyorsan ráeszmélt, hogy azok nem a mágnesről, hanem az ő érintésétől gyógyulnak. Hogy villámként hasított-e belé fiatalkori emléke, vagy mindig is tudta, hogy ő nem akármilyen rendező felfogás kérdése. Mindenesetre összedobott egy teóriát az állati mágnesességről, amely tulajdonképpen egyfajta rázókeveréke volt a kozmikus hatások, a **mágnesesség**, a **keiringségi rendszer** stb. divatos témáinak.

Nem volt nagy durranás, hideg téli esteiken ilyen irományokkal fűtötték az akadémiák hideg terméit, s a kofák a fej-lődés jegyében krumplicsacskókat ragasztgattak belőlük. Egy pici különbség azonban volt

Mesmer teóriája és elfűtött társai között: ez működött. Az „**Ármány és szerelem**” címet adhatnánk a fejleményeknek, ha nem volna már levédett. Dólt a siker, ám Mesmer elkövette azt a balgaságot, hogy visszaadta a látását **Mária Terézia** kedvenc vak zongoristájának (1.), aki – mintha csak a **Metro Goldwyn Mayer** szabásműhelyében készült volna a történet – 17 éves volt, gyönyörű, csodálatosan játszott, és a megfelelő pillanatban még bele is szeretett a csodatévő Mesmerbe. Forgatókönyvírók arcán ilyenkor szokott széles, kaján mosoly elterpeszkedni: na, ne legyen ennyire jó nekik... Mit is ír a receptkönyvünk? Mondjuk, legyen az, hogy a lány ne tudjon többet zongorázni. (Úgy is volt.) Legyen az is, hogy a bécsi kuruzlók praxisa megcsappanjon, s kezdjenek el ármánykodni. (Úgy is volt.) A lány szülei akarják megmenteni lányukat, és az kezelés abbamaradtával vakuljon meg ismét. (Úgy is volt.) És Mesmernek menekülnie kelljen. Menekült is, egészen **Párizs**ig, ahol hirtelen olyan híres lett, hogy csak na. Kezelt **bénákat, vakokat, rákosokat** és persze unatkozó **márkinőket**. Hiteles adataink vannak arról, hogy elképesztő esetekben tudott valódi gyógyulást elérni, de ugye, az irigy kollégák szemében ez több volt, mint bűn, nagy hiba volt. És az edzett néző/olvasó ekkor már persze sejti, hogy ez a tündöklés nem tarthat örökké, majd megint kikezdi, zaklatják, és az el nem ismert zseni később szegényen

és ismeretlenül halálozik el, mondjuk a **Genfi** tő partján. (Úgy történt.) De érdemes még egy örök érvényű részletet kiragadnunk „**Mesmer leleplezése**” címmel. Nagy tekintélyű tudósok (**Benjamin Franklin**, **Lavoisier** stb.) alaposan kivizsgálták Mesmer és tanítványai működését (2.), s a királynak egy zseniálisan ostoba titkos jelentést adtak át, amelyben leírták, hogy nincs itt semmiféle titokzatos állati mágnesesség, a **csodás gyógyulások egyszerűen a képzelet termékei**. Ugye, ma pontosan ezt gondoljuk a hipnózis hatásmechanizmusának, úgyhogy jó kis leleplezés volt. De ahogy sokan ma is, úgy akkor szintén azt gondolták, hogy inkább haljon meg a beteg szabályosan, mint gyógyuljon meg szabálytalanul. Az ilyen esetektől van aztán, hogy a hipnózist mindig újra és újra fel kellett fedezni.

James Braid doktor sem járt jobban Angliában, mellesleg ő ötlötte ki a **hipnózis márkanévet** (3.). Braid teljesen átlagos, derék, pocakos sebéssz volt, aki egy napon felesége un-

szólására elment egy vásári mutatványos, nevezett *La Fontaine* (nem a meseíró) előadására. Ott láthatta, ahogy a cseppragó gyű-

rújével elbűvöli áldozatait, majd azok képzeletben lovagolnak, a víztől berúgnak, hagyományok almként, s mindenféle mókás dolgokat csinálnak a színpadon a köznép mulattatására. Braid felzaklatva rontott haza, fejében a szemidegek kifáradásáról szóló elmélet zsenyéjét forgatva. Előrendelte inasát, egy csillagot tárggyal kifárasztotta a szemét, s az inas engedelmesen mély álomba merült. Alvás, hát ez az! Legyen akkor ennek a neve hipnózis (*Hypnos* az alvás istennője). Innentől Braid reménytelen eseteit hipnózissal kezdte kezelni, eléggé sikeresen, ettől meg is gyűlt a baja a.) az orvosokkal, b.) az egyházzal, c.) a titkos mesmerista társasággal. Szintén szegényen, elfeledve halt meg, de nem a Genfi totártján.

Má' megin' ez a hipnózis

Ugye, már ettől a befejezéstől is elmehet az ember kedve az egészséltől. De Párizsban aztán megint felfedezték a hipnózist. *Charcot*, a híres neurológus telt házas egyetemi előadásain hisztériás betegeket **hipnotizált durranógázal**. Házi használatra nem ajánlott: asszisztensei a gyanútlan beteg háta mögött hirtelen hidrogén és oxigén keverékét robbantották be, s a beteg a rémülettel esett hipnózisba. A kor nagy divatja a **hisztériás bénulás**: a beteg valamely testrésze petyhüdten, bénán lóg, ám szervi oka nincs (4.).

Charcot hipnózisban utasít: „Kar, emelkedj fel!” – s lőn, a kar felemelkedik. „Kar, bénulj meg!” – s a kar többé nem mozdítható. A nézők között ül az ifjú *Sigismund*, aki később *Freud* néven híresül el. Tetszik neki a dolog, de a durranás zavarná a szomszédokat. Átruccan *Charcot* ellenfeléhez, a szintén francia *Bernheim*hez (valójában *Liébeault* hipnotizál, és *Bernheim* gyártja az elméletet), ahol **verbális szuggesztiókat** alkalmazva hipnotizálnak. Ez csöndes, jobban illik a békés bécsi bérházak atmoszférájához. Az ifjú *Sigismund* ekkor még fel sem fedezett felettes énjében lángbetűkkel ez áll: „nincs mese, híres leszek”. Korábban *Breuer* nevű ideg orvos barátjával konzultálnak Anna O.-ról, aki persze valójában *Berta Pappenheim*, és akit hisztériásnak tekintenek, de ma már tudjuk, hogy valójában valamiféle agyvelőgyulladásban szenvedett. Végül mégiscsak meggyógyult, ha nem is *Breuer* hipnotikus kezelésétől (5.), és

nem is akkor, hanem csak hat évvel később, de a lényeg, hogy lehetett belőle világhíres elméletet kreálni. Ám itt is bekövetkezett az, ami úgy látszik, a hipnotizőrök között foglalkozási ártalom: *Berta* beleszeretett *Breuer*be, aki erre pánikszerűen családostul **Velenőbe menekült**.

Freud pedig rájött, hogy nem mindenkit lehet hipnotizálni (családostul embernek veszélyes is), így aztán felfedezte a diványhelyeztetet. És bármilyen izgalmas volna is követni ezt a szálat, amelyben a terapeuta iránt kialakuló szerelmi érzések kérdéskörét tovább boncolgathatnánk – mert szegény *Freud* nem szabadult meg a problémától (6.) –, át kell ugranunk *Pavlov*-hoz, aki „a **kutya esete a csengővel**” kísérletsorozat kapcsán rávilágított arra, hogyan lehet kondicionálni bárkit bármire. Ezt később *Sztálin* elvtárs nagy sikerrel hasznosította nemzetátnevelő programjában, s hathatott rá *Pavlov* elméletére is a szetterjedő kérgi gátlásról és az éberpontról (7.), előbbiből lett a totális hülyítés, utóbbiból a CSEKA, majd a KGB.

Fáj a feje? Használja a hipnotikus korongot!

A modern korra kicsit összekuszálódott a hipnózis szála, részben a nagy népszerűség, részben a messiásvárás **XX. századi** hangulata miatt. Kis füzetkék jelentek meg arról, hogy hogyan tanuljunk meg gyorsan hipnotizálni s vele fejfájást elmulasztani vagy éppen a család szórakozására vicces jeleneteket előadni másokkal. Egy magyar kutató és amatőr hipnotizőr úgy elaltatott egy leányzót, hogy az többet nem ébredt fel. *August Forel* **Hipnotizmus** című híres könyvében el- képező esetekkel traktálta olvasóit: egy páciens poszthipnotikus parancsra egy év múlva percnyi pontossággal megjelent a rendelőben, átvette a kép-

On bámulatos eredményt érhet el a csodás „HYPNODISK” segítségével.

Ha olyan lapot talál, aki azt írt, hogy a csodákra nem lehetetlen, akkor azonnal meg kell vásárolnia a csodás „HYPNODISK”-t. Ez a csodás lemez mindenféle csodát képes előidézni, ha csak a megfelelő szavakat és a megfelelő hangokat használja. A csodás lemez mindenféle csodát képes előidézni, ha csak a megfelelő szavakat és a megfelelő hangokat használja.

„Hypnotisk” a legmodernebb és a legújabb lemez, amely a hipnózis minden csodáját képes előidézni.

Kis (internet) kalauz a hipnózishoz

zeletbeli köztársasági elnöktől a képzeltelbeli kitüntetést, majd szalutálva, díszlépésben távozott. Ehhez képest a tudományos megközelítések közel nem tudtak ekkora érdeklődést kiváltani. Nyilván Pavlov volt a legpavlovistább, de hazánkban is élt egy, *Völgyesi Ferenc*, aki hitt abban, hogy a hipnózis az agyban tetten érhető. Zseniális ember volt, a krokodiltól a tücsköt át az emberig mindenkit tudott hipnotizálni. Leírja például azt a középkori trükköt, hogy a tyúkot (a madárra gondolok) úgy kell hipnotizálni, hogy lenyomjuk a fejét a földre, és krétával hirtelen cikcakkot húzunk a csőrétől távolodva. De aztán jött a kommunista éra, és szegény Völgyesi példaképei (Mesmer, Braid) sorsára jutott, szintén szegényen, szintén elfeledve halt meg, szintén nem a Genfi tó partján. Bár nálunk tiltott volt (8.), a szabad világban az ötvenes évek környékén megint csak fellendült a hipnózisipar. Egyrészt megjelentek az első regressziós hipnózisok, megjelent a halál közeli élmény kutatása, megszülettek a hipnózis első szerepjátós elméletei, és kiderült az is, hogy a két agyfélteke eltérően működik.

Élő klasszikusunk, *Bányai Éva* alanyait teremkerékpárra ültetve, vad terelés közben vitte hipnózisba, bizonyítva ezzel, hogy a hipnózis minden, csak nem alvás (8.). Ehhez persze Amerikába, a *Stanford Egyetemre* kellett kiruccannia, mert bár bicikli irthon is lett volna, a légkör volt kicsit nyomasztó. Mások továbbmentek: a hipnózis nemhogy nem alvás, hanem nincs is. Vannak ilyen leleplezős típusú tudósok is ám! Szerintük a hipnózis nem más, mint egyfajta szerepjátás, behódolás (9.), amit odáig el is lehet hinni, amíg csak azt kér, hogy emelkedjen fel a kezem (felemelem), harapjak hagymába (fapófát vágok), vagy viseljek el kisebb fájdalmakat (elviselem). Ám a komoly fájdalomknál már az agyműködés vizsgálatával is kimutatható, hogy hipnózisban valóban nincs fájdalomérzet (10.). Valójában a hipnózis körül mindig a **szabad akarat** és az **automata ember** humanista (tév)dilemmái szokatlan ki-csapódnak. Világos: rémisztő elgondolni, hogy valaki megfoszt minket akaratunktól, és spenótot etet velünk. De hogy befolyásolhatók vagyunk, az tény. Hogy a korszellem függvényében mennyire kértejük magunkat, az nyomon követhető a hipnózisindukció fejlődésében. Hagyományosan az ún. **autoriter típusú**, vagyis **parancsolgatós** hipnózisindukció volt a jellemző; például a híres *Faria* abbé a XVIII.

században maga elé ültette az alanyt, melyen egymás szemébe néztek, majd hirtelen ráordított: alvász! (11.) Na persze a stílus finomodott, de végül is a hipnotizőr

mondja meg, mit kell csinálnia, éreznie, tapasztalnia az alanyának. Az újabb kutatások jelzik, hogy ez nemcsak illúzió, hanem az **agyműködés szintjén** is tetten érhető (12., 13.). De ez az alany beleegyezése nélkül se, hogy sem menne! De mi van, ha mégis? De nem. De ha mégis? Európában mélyebbek a félelmek. Nem véletlen, hogy itt született meg a Mario és a varázsló, Amerikában pedig *Milton H. Erickson* (14.), aki az ún. indirekt hipnózis technikát kidolgozta, megújítva ezzel a **klinikai hipnózist**. Indirekt azt jelenti, hogy nem ordítunk a beteggel, hanem szépen és demokratikusan, de csalaftán elkauzáljuk őt a transzállapotba. „Őn észre sem vette, de amióta itt ül a fotelemben, és hallgatja a hangomat, egyre mélyebb hipnózisba került, bár látszólag teljesen éber, és ez kicsit meglepő lehet.” Na, ha eddig nem volt hipnózisban, most már abban lesz. A kulturális különbségeknek megfelelően az európai hipnotizőrök hagyományosan tekintélyes, mély hangú férfiak voltak, Erickson pedig egy kis, szemüveges, tolokocsis bácska volt.

Hogy miért jó nekünk engedelmeskedni, azt mindenki kérdezze meg a szüleitől meg a főnökétől, de a **reg-**

Address: <http://www.news.harvard.edu/gazette/2000/08/21/hypnotism.html>

HARVARD Gazette

THE MEN BEHIND THE MIND: Stephen Kosslyn (right) holds a brain model

Back

Forward

Reload

Home

Search

Netscape

Bookmarks

Go to:

<http://www.prim.hu/maci><http://www.prim.hu>nyavalyá **i n k**

ressziós hipnózis jó példája annak, hogy az emberben feneketlen vágyak vannak rendkívüli élményekre. Jóllehet, az egész badarság (csalódtál?), a magyar web és a könyvesboltok is tele vannak jobbnál jobb történetekkel (15., 16., 17.). Egy nűasznyi gond: még senki nem bizonyította, hogy lehetnek **előző életeink**, de persze ettől emlékeink lehetnek róla. Pláne, ha aztán az alany útmutatásai alapján megtalálják azt a sírt, tickos térképet, elásott kincset stb. Divat még ufo által elraboltatva lenni, illetve még izgibb, ha meg is erőszakoltak minket ezek a lényecskek. A gond az, hogy ezek mindig **mással** történnek. A hipnózis két ember közös terméke, ha az egyik előző életről akar hallani, a másik meg szívesen hinne ebben, akkor már csak a tudattalan fantázia szab határokat a történeteknek (18.).

Még az ötvenes években Amerikában utánajártak egy híres esetnek, amelyben egy nő hipnózisban több száz évvel korábbi dublini életének bájos epizódjait idézte fel. Sajnos azonban kiderült, hogy a hölgy gyermekkorában ír bevándorló családok szomszédságában lakott, s a hipnózisban előjött személyek nevei és történetei kísértetiesen emlékeztettek gyermekkorra szereplőire.

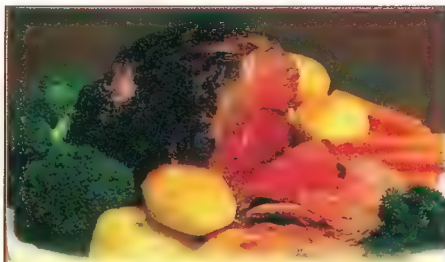
A hipnotikus agy

Közelebb visz a hipnotikus jelenségek megértéséhez, ha kanalazunk egy kicsit az **agykutatás** eredményeiből is (4., 19.). A két félteke közötti működési különbségek egyik lényeges vonása, hogy a **bal féltekéhez** köthető a beszéd, az éntudat, a tudatosság és a fókuszált figyelem, míg a **jobb félteke** öntudatlan, gondolkodására a szimbolikusság és a képszerűség jellemző. A hipnózis kialakítása során a hipnotizőr áldozatát figyelme beszűkítésére veszi rá („figyelje meg a finom rezdüléseket a szemhéjában” stb.), ekkor a mérések szerint a bal félteke igen aktív, majd a hipnotizőr fokozatosan olyan dolgokat kezd mondogatni, amelyek igazak („a szemé égni kezd, jölesse becsuknia”), de az alany eddig nem figyelt rá, s ettől az érzése tá-

mad, hogy ezek azért vannak, mert a hipnotizőr mondja. Ez az a pont, ahol a bal félteke aktivitása és akarati funkciói csökkenni kezdenek, s fokozatosan „feljön” a jobb féltekei képi-szimbolikus élményvilág. Tévedsz, ha azt hiszed, ez valami rendkívüli és nem mindennapi; az egész pontosan olyan, mint amikor ellent akarsz állni a csábításnak (akarat), de aztán fokozatosan elveszíted az önuralmat, és győznek az érzéki erők (ösztönös folyamatok). Itt például arra gondolok, hogy mégsem mész be az órára. A hipnotikus hatások megértéséhez fontos még tudni, hogy a jobb félteke a testi folyamatokkal közvetlenebb kapcsolatban áll, ezért ha elképzeljük például, hogy immunsejteink csápaként üldözik a rákos sejteket (ez a Simontontérápia), akkor tényleg valami ilyesmi történik bennünk. Ha felállsz, becsukod a szemed, és élénken elképzeled, hogy dőlsz előre, majd meglátod, mi fog történni. Ez a képletet hatalmas. Amiben hiszünk, az megtörténik! Persze most is hipnózisban vagy, ahogy ezt olvasod, és arra gondolsz, de nagyon fráncok is ez a cikk. Most vége van. Lassan becsukod az újságot, visszatér az erő a tagjaidda, nyújtózkodsz egyet, és majd nem emlékszel semmire.

1. www.glassarmonica.com/armonica/mesmer
2. www.geocities.com/Vienna/8536
3. easyweb.easynet.co.uk/~dylanwad/morganic/bio_braid.htm
4. www.behsci.sote.hu/szg_human.htm#hiszteria_es_hipno
5. www.lrb.co.uk/v22/n08/borc2208.htm
6. www.mek.iif.hu/porta/szint/termesz/orvostud/pszianal/html/nterr908.htm
7. user.orbit.net.mt/abela/def.html
8. szotar.lezlisoft.com/kikelet/ujsgiras/cikk73.shtml
9. www.hypnosis.com/faq/faq1.html

10. www.technews.vt.edu/Archives/1996/Aug/96253.html
11. www.deeptrancenow.com/history.html
12. www.origo.hu/tudomany/élet/20020218latom.html
13. www.news.harvard.edu/gazette/2000/08.21/hypnosis.html
14. easyweb.easynet.co.uk/~dylanwad/morganic/bio_erickson.htm
15. www.vegzet.hu/cikkek/termeszetteleti.php
16. www.hpconline.com/szinesufo/0007/kalandor.htm
17. www.centralnet.hu/patics/kincs/cikkek/karmikusasztr.html
18. www.bura.hu/cikk.php?cikk=210
19. www.uclm.es/inabis2000/posters/files/037/session.htm

Enni vagy nem enni

www.hazipatika.com/services/articles?aid=20011210140917

„Amíg az ember eszik, iszik, nem fog rajta a szomorúság” – mondta Cervantes. Szerencsés esetben az evés valóban kellemes élmény, ám egyre többen vannak, akiknél a táplálkozáshoz számos negatív érzélem fűződik: bűntudat, szorongás, tiltalmak. A nőneműek jelentős része mániákusan **fogyókúrázik**, mások különböző táplálkozási irányzatok üdvöztető hatásában hisznek, például egyáltalán nem hajlandók főtt ételt enni. Ezek a szokások időnként bonyolultabbá teszik az étkezés megszervezését. A **bulimiában** szenvedők életében viszont az enni vagy nem enni témája valóságos lidércnyomást jelent. A betegek inkább átlagosak vagy soványak, mintsem kövérek, mégis betegesen rettegnek a **túlsúlytól**. Ez a kórság beteges falánksággal jár, amit titokban rendszeres önhánytatás, koplalás, hashajtás követ. Akinek nincsenek ilyen jellegű gondjai, nem is sejti, mennyi ok rejtőzhet a probléma mögött: az önértékelés zavarai, testképzavar, cukorbetegség, bizonyos személyiségvonások, biológiai hajlam, a családban előforduló depresszió, szorongás stb. De az evés használható lázadásra, büntetésre, a bűnösség kifejezésére, megtisztulásra, mások kontrollálására; az evészavar igen alkalmas arra, hogy dac tárgya, így a szülőktől való függetlenedés jelképe legyen (ezért is gyakori tizenéves korban). A bulimia gyakran furcsa dolgokra kényszeríti a beteget: **falási rohamai** transzzerű állapotban zajlanak, és később szinte egyáltalán nem, vagy csak hiányosan emlékszik ezekre. Az ilyen betegek hípnózis iránti fogékonyasága nagyobb, mint az átlag népességé, ezért a szakemberek szerint ez hatékony terápiás forma lehet. Ennyi riasztó tünet és következmény felsorolása egyértelművé teszi, hogy komoly bajról van szó: a bulimia súlyos esetben akár **életveszélyessé** is válhat.

nyavalyá **ink**

Az ördög itala

www.hazipatika.com/services/articles?aid=20010808163208

A **kakaó**ban uborka nagyságú, kiabrándító természetes, amely egyáltalán nem édes és finom, mindenféle bonyodalom után (erjesztés, szárítás, pörkölés, sajtolás) nyeri csak el azt a formát, amely olyan ellenállhatatlan erővel csábítja rajongóit. Az aztékoknál, ahonnan a sparyolok **Európába** hozták ezt az „ördögi” termést, a kakaóba annyira értékes volt, hogy száz bogyót már rabszolgát lehetett vásárolni. Európában a kakaó szélesebb körű elterjedése óta, **150 éve** mindenféle vad. érelt ezt a finomságot, különféle **betegségek okozójának** kiáltották ki. Többek között az elhízásért, a fogszuvasodásért, a pattanásokért, a szívbetegségek kialakulásáért, az epekö, a gyomorfájás, a köszvény, a reuma, a

okozásáért tették felelőssé a kakaót és a belőle készülő csokoládét. (Csoda, ha ennyi vélt bűne mellett nem átkozták ki a kakaót a kulináris csodák alapanyagai közül. Valószínűleg az övta meg ettől a sorsától, hogy túl sok finomságról kellett volna lemondani.) Jó hírem van: a fenti címen olvasható anyag arról szól, hogy ezek a vádak megalapozatlanok, sőt... Ez a finomság egyenesen **egészségmegőrző hatású**. A kakaó és a csokoládé nem tartalmaz **koleszterint** (hivve a tejszokoládét). A közép-amerikaiak a láz, a köhögés, a terhességi zavarok és a szülés utáni betegségek kezelésére is használták a kakaót. A kakaóvaját égési sebekre, kitserpesedő bőrre, kopaszodó fejbőrre kenték (sajnos a hajnövesztő képességeről nem szol az iras). Általilag a csokoládé hatására olyan vegyületek szabadulnak fel az agyban, amelyek a szeretet érzetért felelősek, valószínűleg ezért szoktak sokan bánatukban csokit rácsalni. (Ilyenkor a szaporodó kilókért nem a csokoládében lévő kakaó, hanem a cukor a felelős.) És még ennél is több

pozitív egészségügyi hatásuk van

a kakaó különféle alkotóelemeinek. Ha eddig netán lelkiismeret-furdallással nassoltgattunk volna csokit, avagy iszogatunk volna kakaót, most már felmenthetjük magunkat...

Alarmix Online

www.alarmix.net

72-1450-0102 (20-19:30) Fax: 72-145-194
e-mail: sales@alarmix.net

**Dial-up
havi 3700,- Ft-ért**

- korlátlan hozzáférés
- 5 db e-mail cím
- 10 Mb web tárhely
- .hu domain név
- Internet kalauz
- 3 nap próbaidő

Mini csomag

• 500 Ft = 5 óra / hó

**AKCIÓS
korlátlan előfizetés
havi 2000; Ft**

ADSL

'OTTHON'- díjcsomag • 12.000 Ft

Üzleti díjcsomagok • 17.000 Ft-tól

Bérelt vonal • 64 kbit/s - 2 Mbit/s

Forgalmi díj nélküli

- alap díjcsomag : 25.000 Ft-tól
- profi díjcsomag : 75.000 Ft-tól

Forgalmi díjas

• 12.000 Ft-tól

**INFORMÁCIÓRA
ÉHESEN
VÁRJA ÖNT
A NAGYKÖZÖNSÉG**

**INFO
MARKET**

**INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIAI
ÉS TELEKOMMUNIKÁCIÓS
VÁSÁR**

Budapesti Vásárközpont
2002. szeptember 13-19.
BNV, D pavilon

Jelentkezési határidő:
2002. május 31.

www.infomarket.hu
e-mail: infomarket@hungexpo.hu

Információ:
Tel.: (1) 263-6085
Fax: (1) 263-6086

...hely a Nap alatt...

RJS

*kolokáció
10.000 forinttól*

1132 Victor Hugo u. 18-22.

a hálón: <http://ahol.com>

mail: info@ahol.com

(40) HUNNET

AHOL. MINDENKI TÖBBET KAP

CSS-csapdák (I.)

A CSS egyik csapdája, ha azt hiszed, tudják, mi az. Naívan egy komoly számítástechnikai könyvkiadó boltjában érdeklődtem, van-e valami a CSS-ről, de a ködös tekintetek láttán zavarba jöttem. Mit bennfenteskedek itt, miért nem lehet normálisan rákérdezni, ugye. „Úgy értem, a Cascading Style Sheetsről.” De nagyképű vagyok, miért kellene nekik angolul tudni. „Úgy értem, van-e valami a stíluslapokról?” Végleg zavarba jöttem: miért kéne nekik tudni, mi az, ami nincs?

Hogy épkezláb kinézetű weboldal ma már jószerivel nem készülhet el CSS nélkül, az kit zavar, amíg a böngészők vannak olyan jóindulatúak, és még mindig megjelenítik a lejárt szabványra támaszkodó HTML-oldalakat. Ma még a HTML 4, amelyre az 5.x és 6.x böngészőverziók épülnek, csak egyszerűen nem ajánlja a tag használatát, de a holtan böngészői valószínűleg már nem fogják megjeleníteni. Az utóbbi időkben ugyanis rohamléptekkel indult meg a web szabványosítása, s ennek egyik megfigyelhető jele volt, amikor a Netscape 6.x egyszerűen szakított a visszafelé való kompatibilitással, és fejre álltak a régebbi verziók DHTML-oldalai (lásd: [inlink](#) 2001. november, 43–45. oldal). Aki azt sem tudta, eszik-e, vagy iszák a DHTML-t, annak persze aztán sem voltak gondjai.

Most az IE6.x állítja nehéz helyzet elé azokat, akik időben átálltak a CSS-re, de mondjuk kicsit lazán kezelték íratlan szabályokat, vagy nem is volt arra szabály, ami most hirtelen tilos lett (lásd: [msdn.microsoft.com/library/default.asp?url=/library/en-us/dnie60/html/cssenhancements.asp](#)). Persze megint lehet egymás hátát csapkodni örömkönni, hogy ugye, milyen jól tettük, hogy nem kapkodtuk el a dolgot.

Persze ha most nekibuzdulnál, akkor sem igen lenne miből elsajátítanod a CSS-t. Szerencsére az áprilisi CD-nken a CSS könyvtárban vagy az interneten a [htmlinfo.freeweb.hu/css_ref/cssmain.htm](#)-en

elérhető a W3C CSS1-standardja magyarra fordítva; ez komoly segítséget jelenthet annak, aki meg akar ismerkedni a stíluslapok használatával. Azonban az is igaz, hogy ez a standard kicsit olvashatatlanul azt írja le, hogyan **kellene** működniük a böngészőknek a CSS interpretációjuk, másrészt nem könnyű eligazodni benne annak, aki gyakorlatiasan csak azt szeretné tudni, hogy...

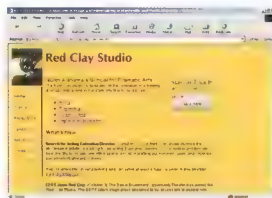
Az alábbiakban ezért megpróbáljuk a CSS magyar fordítását még magyarabba lefordítani, és a gyakorlatba átültetni, kerülve a rémisztően ható szakkifejezéseket.

A CSS előnyeiről

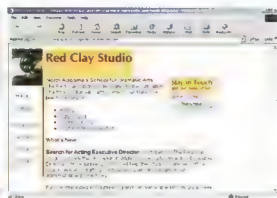
Egyik legfőbb előnye, hogy ez a szabvány. De természetesen sok oka van annak, hogy szabvány lett belőle.

A CSS-t alapvetően az a növekvő igény szülte, hogy kontrollálni lehessen egy oldal kinézetét, és ne a szerencsén, illetve a böngésző kénye-kedvének múljon, hogy mit hogyan jelenít meg. A CSS e tekintetben nagy előrelépés, de persze vannak még apróbb gikszerék, úgyhogy maradjon a régi szabály: minden oldalt ellenőrizni kell legalább Netscape 4-6.x-ben és IE4-6.x-ben, különben úgy járhatunk, mint ahogy a mellékelt képpár mutatja.

A CSS másik nagy előnye, hogy rendkívüli mértékben csökkenhet az oldalak mérete. Ha valaki például egy nagy táblázatot elkészít Frontpage 2000-ben, majd törli az irratlan mennyiségű , <p align...> stb. taget, amely minden cellában szerepel, és CSS-leírással éri el ugyanazt, akkor a fájl kb. a felére apad. De hasonló a helyzet egy egyszerű szöveges oldallal is: a program a szóhatárokat sem tisztelve teletűzdeli tagekkel még akkor is, ha amúgy használjuk a Frontpage-ből elérhető stílusleírás.

Az IE6 szigorú szabványának megfelelő oldal

Az IE6 szigorú szabványán elbukó oldal

(Forrás: [www.netmechanic.com](#))

További méretcsökkenést jelenthet, ha több oldalunk használja ugyanazt a stílusleírást, ami egy egységes website-nál igen valószínű. Ekkor elég minden oldalon hivatkozni a stílusfájlra (lásd következő cikkünket), s azt a böngésző a cache-ből veszi elő (ha már egyszer letöltődött).

Végül nem elhanyagolható szempont az sem, hogy egy komolyabb website-nál a stíluson módosítani – mondjuk a megrendelő óhajának megfelelően – a stíluslapokkal pofonegyszerű, hiszen csak az oldalak által közösen használt stíluslapba kell belenyúlni. Régebben viszont minden fájlt meg kellett nyitni, és bele kellett piszkálni.

Végül aki webszerkesztőt (Frontpage, Dreamwaver stb.) használ HTML-szerkesztő helyett, annak további jó egészséget kívánok, de azért nézzem szembe azzal a ténnyel, hogy a CSS ismerete nélkül ezekben a programokban sem boldogul majd a stílusleírások létrehozásával.

Hogyan fogjunk hozzá?

Mit is akarunk tulajdonképpen a stílusleírással megadni? Vegyük azt az alapesetet, hogy szeretnénk beállítani az oldalunkon a font méretét, típusát és színt. Ezt az egész oldalra érvényesen a következőképpen tudjuk megtenni:

```
<STYLE type="text/css">
```

```
<!--
```

```
BODY {font-size:14px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

```
-->
```

```
</style>
```

Ezzel az egyszerű sorral megspórolunk egy csomó `` taget. De van egy-két rejtett buktatója is. Egyrészt korábban lehetett azt írni, hogy **14 px** (szóközzel), azonban az IE6 ezt ész nélkül figyelmen kívül hagyja! A színmegadásnál sokan elhagyták a # jelet, mostantól viszont kötelező. Ha nincs, akkor szín sincs.

És ezért a **font-size** tulajdonsághoz minden esetben tartoznia kell egy **font-family** tulajdonságnak is, különben nem értelmeződik a stílusleírás.

Érdemes ezeket így megtanulni, mert ez a jövő.

Az egészet pakold be a `</Head>` záró tag elé. Első meglepetésként azt fogod tapasztalni, hogy ettől tényleg minden szöveg 14px méretű lett, még az is, amelyet nem szeretnél. Illetve van egy extrameglepetésünk is: a táblázatok

fűtyölnek arra, hogy mit írtál elő nekik. Na, még ne menjen el a kedved, csak most kezdünk!

Elsőször is a **Hn-ek**, vagyis a **header**ek (`<H1></H1>` stb.) szintén mind 14px méretet fognak mutatni. Ezen könnyen segíthetünk, sőt tulajdonképpen ha használni akarod ezeket a kiemelő tageket, akkor nem is árt definiálni a tulajdonságokat, mert különben megint a böngészőre bízunk, hogy ő mit gondol megjeleníteni, ha ilyet talál.

Tehát:

```
H1 {font-size:18px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

```
H2 {font-size:16px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

A táblázatprobléma megoldásához pedig tegyük be egy újabb sort a stílusleírásba:

```
TD {font-size:14px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

Ugyanaz? Naná! De lehetne a fontméret akár 12px is. Ezért jó külön definiálni ezt a sort, mert elvileg írhatnánk azt is, hogy:

```
BODY TD {font-size:14px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

Ám ha eltérő betűméretet szeretnénk, akkor csak nehezítjük a dolgunkat.

Az eddigiekből észrevétlenül megtanulhattad azt a szabályt, hogy a CSS-ben bármelyik HTML-tagnek definiálható a stílus tulajdonságait, és hogy milyen egy leírás kinézete: két kapcsos zárójel között, pontosvesszővel elválasztva vannak a stílusjelzők felsorolva.

Na, most egy kis hasznos pletyka a Netscape 4.x-ről: a legkisebb szintaktikai hiba a CSS-leírásban fejre állítja az egész oldalt, mert a Netscape 4.x más szemében a szálkát, a sajátjában a gerendát sem... Továbbá még egy kissé meglepő dolog: ha ki van kapcsolva a Javascript a böngészőben, akkor a Netscape 4.x egyáltalán nem vesz tudomást a CSS-ről. Ezt a gyermekbetegséget szerencsére a Netscape 6.x már kinötte.

Na és mi történik akkor, ha mondjuk kétféle táblázatunk van, s az egyikben nagyobb, a másikban kisebb betűt szeretnénk? Vagy egyazon táblázatban szeretnénk kisebb és nagyobb betűt alkalmazni?

WebMaster

CSS-csapdák (I.)

Erre találták ki a következő módszert, amelyet **class szelektor**nak is neveznek.

Figyeld meg a következő sort:

```
TD.kicsi {font-size:10px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

Ezzel létrehoztunk egy **TD.kicsi** alosztályt; ezekben a cellákban a betűméret **10px** lesz. Az oldalban erre így fogunk hivatkozni:

```
<TD class="kicsi">A cella tartalma</TD>
```

Ahol tehát csak simán **<TD>** áll, ott a **TD-s** stílusleírás lesz érvényes, ahol meg ez, ott a **.kicsi** class szelektor fogja meghatározni a cella kinézetét. Ha már itt tartunk, írhatjuk azt is, hogy:

```
.kicsi {font-size:10px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

A cella tulajdonságát ugyanúgy meg fogja határozni, de ráadásul bármely más HTML-tagben alkalmazva is hatásos lesz! Van még egy módja a stílusosztály létrehozásának, és ez az **ID szelektor** (identity = identitás) alkalmazása:

```
#kicsi {font-size:10px; font-family: Times New Roman; color: #000000}
```

Látszólag nem sokban különbözik az előzőtől, de másként hivatkozunk rá:

```
<TD id="kicsi">A cella tartalma</TD>
```

Ennek az **ID**-nek különös jelentősége abban áll, hogy elvileg egyetlen elemre szoktuk alkalmazni, akár felülírva ezzel mondjuk a **<TD>**-k általános tulajdonságait.

Ezeknél a szelektoroknál mostantól különösen fontos, hogy később is úgy hivatkozzunk rájuk, ahogy definiáltuk, mert az IE6.x nem ismer kegyelmet, ha keverjük a kis- és nagybetűket, nem hajlandó felismerni, hogy ugyanarról a szelektorról van szó, csak pongyolában. A másik fontos szabály, hogy ne kezdődjön számmal a szelektor, mert a Netscape 4.x meg azt nem fogadja el.

Végül van még egy fontos stílusmegadási mód, amelyet ugyan kicsit ellentmond a stíluslapok logikájának, de a Netscape

6.x óta igencsak megnőtt a jelentősége: ez a „soron belül” stílusmegadás. Úgy néz ki, hogy a stílusleírás sora bekerül a megformázandó HTML-tagbe a következőképpen:

```
<TD style="font-size:10px; font-family: Times New Roman; color: #000000">A cella tartalma</TD>
```

Ez a Netscape 6.x óta azért vált jelentőssé, mert ha Javascripttel akarjuk megváltoztatni egy HTML-elem stílus-tulajdonságát, azt csak az így megformált elemeknél tehetjük meg.

Jó lenne még valami háttérteret is adni az oldalunknak, ezt a következőképpen tehetjük meg:

```
BODY {background: #FFFF80 url(hatter.jpg) 0px 0px; background-repeat: repeat-y;}
```

Korábban a böngésző a megadott háttérképpel ellentmondást nem tűrően vízszintes és függőleges irányban betérítette az oldalt. Most lehetőségünk nyílik ennek szabályozására is. A **background-repeat** (háttérismétlés) nevű tulajdonságban megadhatjuk, hogy hagyományosan (**repeat**), vízszintesen (**repeat-x**), függőlegesen (**repeat-y**) vagy hogy egyáltalán ne ismétlődjön (**no-repeat**).

Ez a leírás például sárga háttérszínt ad (**#FFFF80**), és a **hatter.jpg**-t függőlegesen kirakja bal oldalra. További érdekes lehetőség, hogy egyfajta vízjelként fixen rögzíthetjük a képet a képernyőn (mondjuk középen), és ha a webpolgár gördíti az oldalt, a kép mindig ugyanott marad mozdulatlanul.

```
BODY {background: #FFFF80 url(hatter.jpg) center center; background-repeat: no-repeat; background-attachment: fixed; }
```

Látható, a **center center** tulajdonsággal megadtuk, hogy a kép középen fixálódjon, amit a **background-attachment: fixed** tulajdonsággal érünk el. A **center center** helyett megadhatnánk a kép helyzetét százalékban is, pl. **20% 30%**, ami különösen a változó képernyőméretek miatt igen előnyös. A dolog szépséghibája, hogy **Ns4.x**-ben nem működik, de **Ns6.x**-ben már igen.

Visszont jó hír, hogy ezt akármelyik HTML-taggel megtehetjük, amelynél van értelme háttérrel beszélni. Például a celláknak (**<TD>**), headereknek (**<Hn>**), bekezdéseknek (**<P>**) egyaránt megadhatunk külön háttérteret.

Nyomtasson feketén – ingyen!

www.okihu.hu

http://www.okihu.hu

a mi Mac **i n k**

Szerkesztősegen belül is tanulságos, amikor hónapról hónapra áttanulmányozzuk a Magyar Címtárba újonnan regisztrált webcímeket, hiszen minden ilyen 3-500-as lista önmagában is jól demonstrálja, hogy az egyéni honlapoktól a céges webáruházakig mi minden található meg a világháló magyar fertályán. Az e havi adagban van például parókacsínaltatás, horvátországi apartmanbérleti lehetőség, balatoni információk, anyák napi köszöntő, gépkocsimárkákhoz vagy rockzenekarhoz kapcsolódó hirdetés, de több festőművész is épp mostanra készítette el, vagy mostanra regisztrálta webside-ját. Kellemes barango-
lást!

4motion Studio
www.4motionstudio.hu

A Balaton-régió hivatalos turisztikai honlapja
www.balaton-tourism.hu
Ablak a világra
www.ablakavilagra.hu

Abodi Nagy Béla
festőművész és egyetemi tanár
www.abodi.hu

Active Invest
www.activeinvest.hu
Adi Kehl Art Gallery
www.ak.eg.st

Adria – Horvátországban
apartmanok kiadók
kanga-ingatlan.hu/
utazas.htm

Adventista
www.adventista.lap.hu

Af Analóg Kft.
www.afanalog.hu

Age of Empires
ageofempires.lap.hu

Agrárkapu –
mezőgazdasági portál
www.agrarkapu.hu

Ajánló lapok
www.lapok.on.hu

Alien
alien.host.sk

Aloe Vera – FLP
www.valalkozas.hu/aloevera

Aloe Vera Shop
www.bebilap.hu/shop

Amit keresel, az itt van!
www.freeweb.hu/spetya

Anyagmozgató
anyagmozgatas.lap.hu

Anyák napja
www.legjobblap.hu/
anyaknapja

Apollo Szauna
www.apolloszauna.hu

Aranycikkes weboldal-
verseny
goldencikses.ini.hu

Arató Gergely
www.aratogergely.hu

Armonic Music Site
www.armonic.org

Árnyoldal
www.tar.hu/arnyoldal

Árva Attila Magán-
iskola
members.chello.hu/
arvai.attila

Autóbérlés
Magyarországon
www.steverent.hu

Autóextra
www.hajduhegyautoextra.hu

Autókölcsonzó
www.autorent.ini.hu
Autopesti Bt.
www.autopesti.zala.hu

Bács-Kiskun Megyei
Munkügyi Központ
www.bacsmmk.hu

Balaton Club
www.balatonclub.hu

Bálint
killer2.suxo.hu

Bánhorváti
w3.internet.hu/kazinczy/
index.html

Baranya
www.baranyaportal.hu

Belga sör
belgasor.lap.hu

Belgium
belgium.lap.hu

Bentadex
www.bentadex.hu

BeOS
beos.webbiz.hu/index.html

Bestfruct Plusz Kft.
wb.hu/bestfruct

Bibak Bt.
www.bibak.hu

Bi-Ka logisztika és
nemzetközi
szállítmányozás
www.bi-ka.hu

BL Marketing Kft.
www.bl.hu

BMK – állásajánló
www.bmknet.hu/bmk/
allas.html

Bogonhát lakópark
bogonhat.freeweb.hu

Bőör Zoltán
www.boorzoltan.hu

Bross Holding Rt.
www.brossholding.hu

Btech Magyarország Kft.
www.btech.hu

Budapest Klub
www.budapestklub.matav.hu

Budapesti Művelődési
Központ
www.bmknet.hu/
művhazak/index.htm

Budapesti Művelődési
Központ – adatbázis
www.mmi.hu/org/bmk/
ismeret/index.htm

By-Candy Modellügynökség
és Tánciskola
www.by-candy.bekesnet.hu

Censor Design
www.censor.hu
Chatek
chatek.webhop.org
Colibri script – mIRC
www.slyweb.hu/colibri
Corporate Volume
w3.internet.hu/zoli8249
C-pen digitális toll
www.cpen.hu

Cruel Intentions
www.tar.hu/
cruel-intentions

Csá, Misi! zenekar
www.tar.hu/csamisi

Csepeli Acélsző Kft.
www.aceleso.hu

Csepel-szigetről mindent!
csepel-sziget.lap.hu

Csodás Gyógyír
reikikozpontok
reikimesterek.hu

DataClan
data.uw.hu

David Beery festőművész
www.davidbeery.com

David Hasselhoff
members.fortunecity.com/
davidhasselhoff

David Hasselhoff énekes
hasselhoffsite.free.fr

Diet Food Studio
www.bmknet.hu/bmk/
allas.html

Dint Nyelviskola
www.dint.hu

Dj Mono
www.djmono.hu

Dog Center
w3.internet.hu/dolca123

Dolcsika
www.tar.hu/dolcsika

Dunawood Kft.
www.dunawood.com/
index.html

Eagle Residence Panzió
eagle-residence.com

Ebmester információs és
hirdetőoldal
www.ebmester.hu

Ég és föld
www.egesfold.hu

Egészség
www.egeszseg-lapok.on.hu

Egészséges életmód és
keresztény hitélet
www.galagonya.hu

Elmot Kft.
www.elmot.hu

ENADA
www.enada.hu

Enyingi Tinódi Lantos
Sebestény Református
Általános Iskola
www.zeneiskola.hu

Építkezés, számítógép
tarantula.hu

Erotikus történetek
www.extra.hu/hik6/
index69.html

Eszerperantó
www.eszerperanto.hu

Evelino Picture Gallery
www.evelino.hu

Expodata
www.expodata.hu

Fábrián Zoltán – Kinder-
bigyók
www.extra.hu/kinderbigyok

Falusi turizmus Hollókón
www.hollovendeghaz.hu

Fazekas Antónia báb- és
diszlettervező
www.ikonet.hu/puppet

Fehér Akác lakópark
www.feherakac.hu

Fehér Dániel
ddani.fw.hu

Felni Kft.
www.felnikft.hu

Fémkeresők
www.tar.hu/muszer/
index.html

Fertőd
fertod.lap.hu

Fertőd, Borostyán Panzió
borostyanpanzio.hu

Fetaphon magzatvizsgáló
készülék
www.heartmonitor.hu

http://www.prim.hu

Fiat-rajongók
www.fiatbravo.hu

Fonyódi női kézilabdacsapat
kezilabda.hq.hu

Futballmánia
www.gabrielpetrescu.go.ro

FreeMusic
www.freemusic.hu

Futsal refere
www.tar.hu/zogy

G

Gája birodalma
www.gaja.hu

Garfield
garfield.lap.hu

GaVi Kft. - CDR-birodalom
www.gavi.hu

Gigatel Kft.
www.gigatel.hu

Glob-Invest Ingatlaniroda
tar.hu/glob-invest

Gokart racer
www.socsa.gkart.hu

Good-gumi
goodgumi.hu

Görland Sport
www.gorland.hu

Grafika, tipográfia, webdesign
www.surface.hu

Graphycom
www.graphycom.hu

GSM-telefon
gsmtelefon.lap.hu

GSM-világ
www.gsmvilag.hu

Gyógyszer-nagykereskedők Szövetsége
www.php-gynsz.hu

H

Hajgató Szifon
hajgato.fw.hu

Hajrá Dunafer!
hajradunafer.fw.hu

Hamvas Béla
members.chello.hu/aurelia

Happy End Band
hebike.freeweib.hu

Harry Potter-fórum
forum.supergamez.hu/forum.php3?ujsag=harrypotter

Haszongépjárművek
zastava.freeweib.hu

Ház- és lakásdíszítés
www.bluedecor.hu

Hexaglot Magyarország
www.hexaglot.hu

Hitelközvetítés, ügyintézés
www.bankinfo.hu

Hold
hold.lap.hu

Honlapokat kereső és bejegyző robot
www.linkfactory.com/linkgyar_keresogep

Horváth-Magyaralmás Fuvarozó és Kereskedelmi Bt.

Hunair Magyar Légitársaság
www.hunair.hu

HungaroTrans Sped
www.hungarotrans.hu

Hunologia Team
hunologia.fw.hu

I

Ifjúsági Barlangtúra és Barlangi Sportterápia Egyesület
www.ibbs.civilport.hu

Integrált ügyviteli rendszerek
www.reset67.hu

Interfila - filatéliai magazin
www.interfila.ini.hu

Intim Shop
www.intimshop.hu

Ipari ingatlanok
www.iparingatlanok.hu

Ipartelep
ipartelep.lap.hu

IQAir légtisztító
www.tar.hu/legbtisztito

Iseum Tours online!
www.iseum.com

ITI Kft.
iti.wh.hu

Itt az oldal!
www.chts.at.hu

J

James Bond
www.jamesbond.lap.hu

Japán szerzetesek tradíciós reiki gyakorlatjai
www.extra.hu/japanreiki

Javne Zeneiskola
www.lauder.hu/zeneiskola

Joker rádió
www.jokerfm.hu

K

Kanapé bútorüzlet
www.butoruzlet.hu

Keen Sineu
zolly.fw.hu

Kék Adria - Plavi Jadran
www.adria.hr-free.com

Kekduna.info
www.kekduna.info

Képek
bigtits.elitecities.com/freeporno

Kereskedők
www.kereskedo-lapok.on.hu

Keresőmarketing itthon
www.arcniam.com

Kiadó lakások
www.users.broadband.hu/gemini/index.htm

Kickbox
kickbox.lap.hu

Kisebbségi információk
www.mmi.hu/org/bmk/kisebbségi/index.htm

Kisújfalu község
www.kisujfalu.sk

Klinszky Gábor divat- és reklámfotós
www.klinszky.hu

Koalas Rendezvényiroda
www.koalas.hu

Komplex Trade 2000 Bt.
www.komplextrade.hu

Kulcsosház-adatbázis
www.kulcsoshaz.hu

Kulturális Értékek Képviselete Önálló Vállalkozás
w3.enternet.hu/kishazy

Kvíz
kviz.lap.hu

L

Ladisz
ladisz.uw.hu

Lakáspiacinfo
www.lakaspiac.info

Lakatos Norbert
www.run.to/norbi

LEDL Ingatlaniroda
www.ledingatlan.hu

Legioblap-katalógus
www.legioblap.hu/katalogus.html

Lexibook Magyarország
www.lexibook.hu

Lézershow
w3.enternet.hu/lazi

Logod Bt. Könyv- és Lapkiadó
www.logod.hu

M

Maffia
www.freeweib.hu/jel

Maitra
maitra.wire.hu

Makár-tanya Sportcentrum, Pécs
www.makartanya.hu

Marosvásárhely - 1848-as emlékek
www.medibit.hu/Mvhely/1848.htm

Márton Anita
martonanita.fw.hu

Medal of Honor fansite
sly.counter-strike.hu/mohaa

Medkont Kft.
www.medkont.de.vu

Méhes András mesterszakács szolgálat
hu/mehes

Mélyhámlesztás
www.melyhamlesztas.hu

MERT-CERT Tanúsító Kft.
www.mertcert.hu/2-2-1-2.html

Métisz-Q Ipari és Méréstechnikai Kft.
www.wb.hu/metisz-q

Metz 2000 Gépkerskedelmi Kft.
www.metz2000.hu

Michael Schumacher Fans
www.schumacherfans.cjb.net

Microbi
www.microbi.lap.hu

Mikrocomp számítástechnika
mikrocomp.co-ltd.com

Mindcontrol
www.mindcontrol.hu

Minitt Tipp 2002 - vakációs programok
www.mmi.hu/org/bmk/minittipp2002/index.htm

Misszionárius
www.missionariushu

Miyamoto Musashi
www.miyamotomusashi.com

MK Ware
www.netad.hu/~mickemwarez

Mobilpont
www.mobilpont.hu

Mócsing
www.mocsing.hu

MonitorService
monitorservice.weboldal.hu

Motel 21 panzió - Vác
www.motel21.hu

Mozgásterápia
web.intware.hu/ntkrisz/mozgasterapia.html

MTA
econ.core.hu

M-team Számítástechnikai Szolgáltató
www.freeweb.hu/mteam/index.html

MyPIN - iránytű az egészségügyben
www.mypin.hu

N

Nagy Géza festőművész, grafikus
www.gezananita.hu

Nagy Stoica Georgeta festőművész
www.nagystoica.hu

Numerológia
www.numerologia.hu

O

Okos tv
okos.tv

Online elektronikai bolt
www.elektronline.hu/webaruhaz/arbor

Online szállásfoglalás
www.falutour.hu

Optimum Látásjavító
Lézerközpont
www.lasik.hu
OzHun – Ausztráliai Magyar
Internetes Közösségi
Központ
www.ozhun.net
Öltöny
www.oltöny.lap.hu
Öregszem
www.extra.hu/oregszem

Pannon Fejlesztő Kft.
www.annon-fejlesztzo.hu
Paris Design
www.parisdesign.hu
Paróka
www.paroka.hu
Patito
www.patito.hu
PC Pult – online
www.extra.hu/pcpult/index.html
PCWC IRC és FreChat
www.tar.hu/pcwc
PDA-center
www.pdacenter.hu
PDG Proximity beléptető
www.pdg.hu/belepteto
Peet Goodman fró, táncos
www.peetgoodman.hu
Pelemín Bt.
www.pelemin.in.hu
Pénzes Kft.
www.penzes.at.hu
Pénzjegynyomda Rt.
www.penzjegynyomda.hu
Phantasy Internet Stúdió
www.phantasy.hu
Phoenix Pharma Rt.
www.phoenix.hu
Plútóreklám Kft.
www.plutoreklam.hu

PMMF-villamoshallgatók
www.extra.hu/pollackvillamos
Poggi
www.tar.hu/poggi
Posta
www.posta.lap.hu
Praxis Consult
www.privatpraxis.hu
Primary 2002 Kft.
www.primary.hu
Profiszol Mérnök Stúdió Kft.
www.premiercomp.hu
Pyrostop 2000 Tűzvédelmi és Faanyagvédelmi Kft.
www.anyagvedelem.hu/index.html

Quartus – tréning és tanácsadás
www.quartus.hu
Quest
www.tomori.info
Quicktionary – fordító toll
www.quicktionary.hu

Rammstein Hungarian Fanclub
www.rammsteinfan.hu
Red Station
www.freeweb.hu/drog
Rivalda kávéház és étterem
www.rivalda.net
Rovarirtás, rácsálóirtás
www.kartevevmentesites.hu
RR Diamonds gyémántkereskedés
www.rrdiamonds.hu

Sajtlap
www.nexus.hu/sajtlap
Sasvári Gábor szociálpedagógus
www.sasvarig.hu/index.html
Savermania
www.nexus.hu/savermania
Schrack Energietechnik Kft.
www.schrack.hu
Second Hand Computer Kft., Göd
www.shc.hu/downleft.html

Secutron Kft.
www.secutron.hu
Sexi Shop
www.fehernemushop.hu
Sexwebshop – barangolás az erotikai birodalmában
intimshop.intimposta.hu
Sliders SciFi Olvasóterem
olvasoterem.cjb.net
Soós-fotó
www.soosfoto.hu
Speedgrav Kft. – reklám-grafika
www.speedgrav.hu
Stonet Computers
www.stonet.ro
Surface Bt.
www.surface.hu
SysConsulting Bt.
www.sysconsulting.hu
Szabó Kerttechnika
www.kerttechnika.hu
Számismiztika
www.szamiszmitika.hu
Szegő Zsuzsanna természetgyógyász
www.termeszet-gyogysz.hu
Székesfehérvári Fűtőerőmű
www.futoeromu.hu
Szenzációs recepciók
www.concierge.hu
Szépség
www.szepseg-lapok.on.hu

Szeretlek
szeretlek.fw.hu
Szexképeslap
www.sexxepeslap.hu
Szítanyomás, tamponnyomás, emblémázás
www.szitagrafix.hu
Szítanyomda Kft.
wb.hu/szitanymoda
Szolgáltató
www.szogaltato-lapok.on.hu
SzolnokInfo
www.szolnokinfo.hu
Szótár
www.szotar.da.ru
Szótárgépek
www.szotargepek.hu

Tamási Koppány Sportegyesület
www.koppanyse.hu

Tápiógyörgyei Ifjúsági Fúvószekerek
vape.hu/tif
Távírányító
www.tar.hu/rududu
Tel-Yes Shop
www.webaruhaz.hu/teyles
Tepede Hungária Kft.
www.tepede.hu
Terjek Lajos
www.terjek11.hu
Tesztautóinfo
www.tesztauto.info
TFP Clan
web.axelero.hu/tothozoz
The Crazy Rap Crew (CRC)
crc.rulz.hu
Tiller Team Kft. – muszaki
anyagok fröccsöntése
www.tiller.hu

Títón
free.x3.hu/titon/titon.htm
Tokody Tibor
www.tokodytibor.hu
TomBoy
www.tar.hu/tomiboy
Tom-Info
www.tom-info.hu
Túrávezetés
www.turavezetes.hu
Tv11
www.tv11.hu

U2ikalauz – Dublin
www.u2fanclub.hu/dublin/dublin_index.htm
Újautó-info
www.ujauto.info
UngParty – Balla D. Károly virtuáléja
hhrf.org/ungparty
Utazó
www.utazo-lapok.on.hu

Xwww Online
www.xwwwonline.net

Yamaha-Surman
www.yamaha-surman.hu

Vagyonbiztonság
vagyonbiztonsag.hu

Vájtűftl – keresztény rockzenei magazin
www.cograf.hu/vajtftl
Valahol
www.tar.hu/valahol/index.html
Vape
www.vape.hu
Varinet Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
www.varinet.hu
V-Comp
www.v-comp.hu
Véber & Drávay – vízi túrák
www.hely.hu/viztura
VEGS Vasipari és Gépgyártó Kft.
www.wb.hu/vegs
Videobank
www.videobank.hu
Video-fon Műszaki Bizományi és Elektronikai Szervíz
w3.enternet.hu/videofon
Viggo Mortensen
viggomortensen.lap.hu

Warez and House MP3
feketevipera.in.hu
Webfejlesztés
www.webfejlesztas.hu
Webgarden webdesign
webgarden.fw.hu
Webirányító
www.webiranytu.com
Weboldal
web-oldal.hu
Worldinternet
www.worldinternet.hu

Zempléni turisztikai kalauz
www.zemplen.net
Zen Bu Kan Karate
kempo.menhta.hu
Zentai Úti Általános Iskola
www.zentai.hu
Zöldláncolat Kft.
www.zoldlancolat.hu

1000-ig link
példány

inkább leginkább internet kalauz

Nem szeret sorba állni az újságosnál?

Van megoldás!

Rendelje meg, és minden hónapban a postaládájában találja a CD-melléklettel kibővült egyetlen magyar internetes életmódmagazint.

Kérjük, az alábbi adatokat akár e-mailben (ekiss@prim.hu), akár postán (Prim, 1118 Budapest, Ugron Gábor utca 35.), akár faxon (+36-1-248-3250) juttassa el Kiss Éva kolléganőnknek.

Előfizetési megrendelés

Megrendelem az Internet Kalauzt 2002. hónaptól példányban

1 évre 5472 Ft ☐

fél évre 2736 Ft ☐

negyedévre 1368 Ft ☐

Az összeget a számla kézhezvételétől számított 8 napon belül átutalással ☐, illetve csekken ☐ (a megfelelő megjelölendő) kiegyenlítem.

Kézbesítési név: Telefon:

E-mail:

Kézbesítési cím:

Számlázási név:

Számlázási cím:

Dátum: Aláírás:

2002. május / 5. szám ■■■ internet kalauz 37

Amatőr képekből profi minőség

Mindnyájan örünk otthon néhány majdnem tökéletes fényképet egy vakációról vagy családi eseményről, ahol a pillanat szépségét – amit szívünkben sikerült megőriznünk – a háttérbe belógó ismeretlen arc, a fotós ujj, a nagymama csukott szeme vagy éppen egy volt barát(nő) jelenléte tesz tönkre. Egy amerikai cég szerint ezen ma már könnyű segíteni. A digitális fényképezőgépek, valamint az egyre olcsóbb fotószenkerek megjelenése lehetővé teszi, hogy a korábban elveszettnek hitt pillanatokat megőrizzük, megszépítsük, sőt át is alakítsuk.

A San Francisco-i székhelyű Digital Custom Group (www.image-edit.com) egy internetmenedzsel, világ-méretű produkciós iroda, amely mind hobbi-, mind professzionális fotósok számára elérhe-

tővé tesz olyan digitális fotószolgáltatásokat, amelyeket magasan kvalifikált művészek segítségével nélkül nem lehetne megvalósítani.

Ráadásul mindezt olyan áron, gyorsasággal és garantált minőséggel, hogy a jövőformáló trendeket követő Wired magazin májusi számában a cég amatőrfotósoknak szóló termékét (www.image-edit.com) kategóriájában „az internet legjobbjának” nevezte. Hasonlóan vélekedtek a MacWorld Magazine és sok más szakmai, valamint kereskedelmi folyóirat újságírói, az ABC televízió és a CNET rádió riporterei is. A Digital Custom Group kutatási és fejlesztési igazgatója dr. Takács Barnabás, akinek a nevét Marlene Dietrich digitális klónjának megalkotása kapcsán néhány évvel ezelőtt már megismerehettük olvasóink. Ő és Jeffrey Makoff, a Szilikon-völgyben dolgozó ügyvéd-menedzser 2000 tavaszán alapította meg a céget, amely az amerikai és kanadai piac folyamatos kiterjesztése után jelenleg Japánban és Ausztráliában bővíti fogyasztóinak körét. Az **image** kérdéseire Takács Barnabás válaszolt.

– Mi a titka ennek a sikernek, és mennyiben különbözik a cég a hasonló profilú vállalkozásoktól?

– Az internet előnyeit felhasználva sikerült olyan újszerű, globális cég- és menedzsmentstruktúrát kialakí-

tanunk, amely egyrészt képes minden velünk dolgozó művészt motiválni, és belőlük a legjobbat kihozni, másrészt minőséget és határidőket garantálni a megrendelő felé. Jelenleg több mint 75 digitális művész áll rendelkezésünkre a világ minden pontján – Nepál, Thaiföld és India távoli vidékeitől Amerikán keresztül egészen Magyarorszáig és Ukrajnáig. Cégünk több szabadalommal védett technológiája lehetővé teszi, hogy a Los Angelesben helyi idő szerint este beérkező megrendelése egy európai iroda azonnal dolgozni kezdjen. A képen dolgozó művészek által befejezettnek tekintett munkát egy helyi menedzser pontos és objektív minőségijelzőpontok szerint értékeli, és esetleg javíttatja, majd a nap végén átküldi egy ázsiai irodának, ahol újra ellenőrzik, s szükség szerint javíttatják, majd visszaküldi a központi közönségszolgálathoz, Cincinnati-ba, ahol apróbb hibákat még mindig ki tudnak javítani, mielőtt a nap újra felkel Los Angelesben. A képen tehát 3 művész és 3 magasan kvalifikált menedzser dolgozik, mielőtt az visszakerül a fogyasztóhoz. Ez a látszólag egyszerű folyamat nagy mennyiségű kép esetén igen bonyolulttá válik, különösen akkor, amikor különböző kultúrák és mentalitások találkoznak.

– Nepáltól Magyarorszáig... Vagyis a Los Angeles-i példa akár budapesti is lehetne?

– A szolgáltatások hivatalos európai bevezetését a Kölnben szeptemberben megrendezésre kerülő PhotoKina kiállításon tervezzük, ám ennek ellenére már most is jelentős professzionális európai megrendelőink vannak. Magyarországon a VerAnim Bt.-vel állunk szakmai kapcsolatban. Rajtuk keresztül vagy az interneten bárki megtalálhat minket.

– Ki és hogyan veheti igénybe a cég szolgáltatásait?

– Hobbifotósok és professzionális cégek egyaránt igénybe vehetik szolgáltatásainkat. A legkönyebben az interneten vagy Budapesten a VerAnim Bt.-n keresztül. Mindkét esetben az első lépés egy megfelelő felbontású

Fotó restauráció előtt

Fotó restauráció után

Reklámfotó előtt

Reklámfotó után

digitális fájl létrehozása. Hagyományos (analóg) fényképek esetén ez egy szkennelés segítségével akár otthon is elkészíthető. Digitális kamerával természetesen ez a lépés nem probléma. A képet ezután amatőr felhasználók esetében az Image-Edit honlapon keresztül lehet hozzánk eljuttatni, és a kért műveleteket megadni. Erre a rendszer a kívánt határidőtől függően három különböző ajánlatot tesz, amelynek elfogadása után a képet ugyancsak digitális formában küldjük vissza a megrendelőnek. Az amatőr fotóshonlap egyszerű, könnyen átlátható, sok példával és bemutatóval. Professzionális munkák esetén a Digital Custom rendszert javaslom, amely lehetőséget nyújt igen nagy felbontású – akár 50 vagy 100 MB feletti – képek kidolgozására is.

– Említené néhány példát az érdekes szolgáltatások palettájáról?

– Szolgáltatásaink állandóan bővülnek, hiszen megpróbáljuk a különböző kultúrák adta lehetőségeket ápolni, és beépíteni termékeink közé. Az én szívemhez legközelebb talán a „fotórestauráció” áll, amely régi fényképeket állít vissza eredeti állapotukba. Ezek az emlékek – legtöbbszor régi családi fotók – a mi munkánk nélkül néhány éven belül örökre eltűnnének. Igen népszerű még a „hollywood glamour” stílus, amely az átlagos arcot a magazinok címlapján látható fotómodellekéhez hasonlítóvá alakítja át, vagy egy kimondottan amerikai védjegyet, a „digitális kézi színezést”. Megrendelőink többsége ajándékba szánja a képet, így gyakran találkozunk különleges igényekkel is.

– Mi a jövő, és hogyan látja a digitális fotográfia/média jövőjét?

– A most bemutatott szolgáltatások csak az első lépései egy hosszú innovációs folyamatnak, amely a fogyasztók széles rétegei számára is elérhetővé tesz olyan stúdióminőségű fotó-, film-

Hollywood glamour előtt

Hollywood glamour után

és 3D-animációs technológiákat, amelyekhez korábban egyáltalán nem, vagy csak igen drágán lehetett hozzájutni. A digitális fényképezés nagy előnye, hogy a képeket utólag szerkesz-

ni és javítani lehet. Hasonlóan ahhoz, ahogy egy mozifilmben a felvett képanyag csak az első lépés egy bonyolult speciális effektus létrehozásában, a digitális fénykép szintén csupán a kezdet, nem pedig a végeredmény. Ahogy ez a gondolat általánosan tért hódít, egyre új, kreatív gondolkodás fog kialakulni.

– Említtette a filmszakmát és a 3D-animációt. Van-e köze ennek a cégnek a virtuális emberekhez és az Ön által korábban felvázolt jövőhöz?

– Igen. Az arcok és emberek modellezése továbbra is központi szerepet tölt be üzleti terveimben. Marlene után teljesen új fejezet kezdődött ezen a területen, amely mára egy alapjaiban új animációs technológiát hozott létre. A jól ismert Adobe Photoshop eszköztárat például ki lehet bővíteni olyan lehetőségekkel, mint az arcok finom árnyékolása a fényképek alapján előzőleg rekonstruált 3D-modell segítségével. A jövőben tervezzük technológiánk magyarországi bevezetését is a Digital Custom Group keretein belül, illetve egyéb üzleti formákon keresztül.

Kiss Bernadette
VerAnim Bt., Budapest
Tel: (20) 917-9539
E-mail: BernadetteKiss@digitalElite.net

Takács Barnabás
Digital Custom Group Inc.,
San Francisco / Los Angeles
Tel: +1 415 447-4777, ext. 301 /
+1 310 312-0747, ext. 107
E-mail: BTakacs@digitalCustom.com

Digital Custom Group: www.digitalcustom.com
Image Edit & Art: www.image-edit.com

Wired Magazine: www.wired.com/wired/archive/10.05/best.html
MacWorld: maccentral.macworld.com/news/0203/11.digitalphoto.php
PhotoKina: www.photokina.de

A virtuális térben barangolók valódi utakat terveznek

Míg két évvel ezelőtt a felhasználók 10-12%-a számára pusztán „tájékoztató pont” volt az internet, addig ma már több mint 60%-uk szerzi be onnan utazási információit, sőt 28%-uk az utazás fontosabb kellekeit – repülőjegy, szálloda – is számítógépén keresztül foglalja le. A fenti következtetésre egy közös felmérés nyomán jutott a British Airways és a Nagyutazás.hu, amelynek során mintegy 600 internetező vásárlókat dolgoztak föl.

Az

utazással kapcsolatosban az utazással kapcsolatos vásárlások a banki szolgáltatások, a könyvek, a zenei árucikkek (CD, kasszeta) után a 4. legkeresettebb online terméké léptek elő.

Világháló-használati szokásaink az elmúlt években az internet elterjedésével és az iparág technológiai fejlődésével párhuzamosan változtak. Míg kezdetben a net elsősorban egy új tájékoztató, információs csatorna volt, addig ma interaktív szórakozási, szabadidős, oktatási, kereskedelmi, munkavégzési és igazgatási felületté válásának lehetünk tanúi, amely fokozatosan egyre nagyobb szerepet tölt be modern mindennapjainkban.

A felmérés szerint a megkérdezettek 54%-a legalább napi fél órát, 33%-a pedig több mint 2 órát tölt internetezéssel. Ez annak is köszönhető, hogy a megkérdezettek több mint 60%-a már nemcsak a munkahelyen tud internetezni, hanem saját előfizetéssel is rendelkezik.

A felmérés változatos és érdekes képet mutat az internetről, hiszen

zett információk típusának tekintetében. A légitársaság és az utazási portál felmérésében megkérdezettek 85%-a aktuális napi hírekért, 77%-a belföldi és nemzetközi utazási információért, 69%-a munkával és tanulással, míg 55%-a szabadidős programokkal kapcsolatos információért látogat legtöbbször a virtuális világba.

A „látogatások” azonban egyre meghatározóbb szerepet töltenek be az utazásokat tervezők számára. Míg a két évvel ezelőtti British Airways-felmérés adatai szerint mindössze a felhasználók 10-12%-a kezdte utazásának tervezését az interneten, addig ez az arány ma már több mint 61%. Az interaktív csatorna térnyerése az online foglalások terén is megmutatkozik, mivel a megkérdezettek 28%-a már a hálózaton keresztül foglalja le utazásának olyan fontosabb elemeit, mint például a szálloda és a repülőjegy.

„Az utazási irodák szakembereinek tanácsára várhatóan még sokáig szükségük lesz az utazóknak” – mondja Tuholy József, a British Airways kereskedelmi és marketingigazgatója. „Teljes utazását –

fakultatív programok, autóbérlés és transzferok – mindössze a megkérdezettek 3%-a szervezi és foglalja le online módon, és bár évek óta fokozatosan növekvő tendenciát mutat, az online fizetések mértéke sem haladja meg ezt az arányt” – teszi hozzá az igazgató. Az elmúlt közel két évben az

online utazási információk és ajánlatok kínálata dinamikusan bővült. Míg eleinte csak hírtárlók utazási rovataiból tájékozódhattunk, addig ma már szántalan utazásra specializálódott oldal, kompetenciacentrum közül választhatunk.

„A British Airways és a Nagyutazás.hu közös felmérésének adatai szerint az interaktív utazás-tervezésnél a legtöbben az utazásra szakosodott oldalakra (30%) és az utazási irodák ajánlataiból (18%), azaz a kínálati oldalról választanak, tájékozódnak” – mondta Nagy Gábor, a Nagyutazás.hu igazgatója. „Ezzel párhuzamosan fokozatosan nő azok aránya (31%), akik előre definiált igény alapján választanak a virtuális utazási kínálatból” – tájékoztatott a szakember.

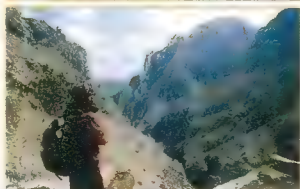
Az interneten szörföző utazók preferencialistáján elsősorban az európai kontinens kedvelt turistacélpontjai szerepelnek (49%). Anglia, Görögország és Spanyolország leggyakrabban látogatott harmasát Németország és Franciaország párosa követi.

utazása **ink**

Kalandra fel!

A láb mindig kéznél van

„Alighanem életed egyik legnagyobb kalandja előtt állsz, ha velünk tartasz a világ egy-egy izgalmas tájára. Biztosíthatunk afelől, hogy nem fogsz csalódni! Utazásaink rengeteg felejthetetlen kalandot ígérnek, emellett természetesen mindig adódik lehetőség némi pihenésre egy-egy kisvárosban vagy vízparton. Igazi aktív kikapcsolódás az, amiben részed lehet!” – olvashatjuk a Baraka (www.baraka.hu, iroda@baraka.hu) weboldalán.

A miskolci utazási iroda azok számára kínálja az utazás igazi kalandját, akiknek elegendő van a zsúfolt tengerpartokból és a tömegturizmus sújtotta nagyvárosokból, az autóbuszok ablakain keresztül történő városnézésekből és az első osztályú repülőjegyekből, s helyettük inkább gyalogtúrákra, természeti látnivalókra és nem túl látogatott, de annál szebb tájakra vágyunk. Mindez nem azt jelenti, hogy ne lennének például repülős utak, hiszen mondjuk Kenyába, Egyiptomba, Nepálba, Kanadába, Dél-Afrikába, Indiába nehéz lenne eljutni lábbusszal, de a gép előtt várakozó Baraka-csoportokra nem a bőrdöng, hanem a hátizsák a jellemző, hiszen a távoli helyszínre megérkezvén a „hagyományos városnézés” helyett a kirándulások következnek. Persze nem kell feltétlenül távoli földrészekre utaznunk, a Barakával a helyi szépségeket is

felfedezhetjük: június közepén például a **Tisán** és a **Bodrogon** vezetnek a barakás barangolók. A legtöbbet azonban **Európába** járnak: **Sziciliába**, **Korzikára**, **Skóciába** vagy éppen az **Alpokba**. De **Törökország** és **Marokkó** is szerepel a palettán. Sokan félve tekintenek a gyalogtúrára, hátha valamiféle sziklamászó-képesség kell hozzájuk. Pedig nem: átlagos erőnlét, sportos életmód és egy pár jó bakancs szükséges csak, semmi egyéb. A **túravezető**ik persze **profik**, ám az utasok nyugodtan lehetnek amatőrök. A legtöbb gyalogtúra könnyebb, mint sokan gondolnák. Mivel a Barakával zömmel **fiatalok** járnak, így az utak velejárója a kiváló társaság, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy egy-egy utazás életre szólóvá váljék.

Hardver**Régiesség****Autó****HTTP://WWW.PRIM.HU/ARVERES**

http://www.pr.m.hu

utazása **ink**

Nyissuk ki a kincsesládát!

A magyar utazási irodák közül elsőként az 1991-ben alakult Morton's Légi Utazási Iroda nyerte el az ISO 9002-es minőségbiztosítási tanúsítványt, és erre manapság, amikor egy-két cég minősíthetetlen szolgáltatásaival az egész szakmát be tudja sározni, érdemes odafigyelni, hiszen bizonyos negatív tapasztalatok egy olyan irodánál, ahol folyamatosan ügyelnek a minőségre, nem érhetnek bennünket.

Mint repülőjegy-értékesítő iroda, más elismeréssel is büszkélkedhet a Morton's: évek óta ők nyelik el a járataikat Budapestről indító légitársaságok legjobb vidéki utazási irodáinak járó serlegét. Mivel már az első évben sokan repültek Amerikába, és

Az iroda több olyan jeles nemzetközi és országos szakmai szervezetnek a tagja, amely a minőség további garanciáját szavatolja: **IATA** (International Air Transport Association – Nemzetközi Légügyi Szállítási Szövetség); **Ausztria-Klub** (az osztrák minőség ajánlattal bíró magyar irodák szövetsége); **MUISZ** (Magyar Utazásszervezők és Utazásközvetítők Szövetsége); **IRIME** (IATA Repülőjegy-értékesítő Irodák Magyarországi Egyesülete). **Kepes András** Propagá és **Desszert** című műsorainak támogatója és utazásainak szervezője is a Morton's volt, s mint azt akkor Kepes az iroda prospektusában megfogalmazta: az ő Amerikája nagyon közel

kereshetünk szállást, bérelhetünk autót. Az **Útkereső** nevű menüpontban állandóan több mint ezer utazási ajánlat közül lehet választani a legkülönbözőbb keresési feltételek szerint, ami az utazási irodák körében egyedülálló. Valószínűleg kevesen állják meg, hogy be ne kukkantsanak abba a kincsesládába, amely a Morton's **Élményklub** menüpont mögött található, oda azonban csak a regisztráció után lehet belépni... Mivel az oldal készítőinek a titokzatossággal nyilvánvalóan az volt a céljuk, hogy a kíváncsiságot felkeltve sok regisztrált látogatójuk legyen, a titkokba mi sem avatjuk be olvasóinkat, csak azt áruljuk el, ami kívülről is látható: ott a klubtagok részére összeállított programokból válogathatnak mindazok, akik vállalják a regisztrációt, s ezzel belépnek a klubba.

az utazás megszervezéséhez szálloda-foglalás, autóbérlés, idegenvezetés is járult, hamar kialakult, hogy a Morton's egyike a legnagyobb „amerikás” utazási irodáknak. Indulástól nagy érdeklődés kísérte a Morton's „Amerika magyarul” című programját, amelynek keretében az évek során számos, profi idegenvezetőkkel kísért magyar csoportnak mutatták be az **Egyesült Államok** minden vidékét. A bátrabbak természetesen angol nyelvű túrákhoz is csatlakozhatnak, vagy akár bérautóikkal egyedül vághatnak neki az útnak.

áll a Morton's széhoz. A Morton's honlapján (www.mortons.hu) kiválaszthatjuk amerikai, osztrák vagy másfél tucat további országba irányuló úti célunkat, rendelhetünk repülő-vonatjegyet,

utazása **innk**

Búvárok és kempingezők randevúja

Ez már majdnem b2b, vagyis business-to-business: a Galathea Campus utazási iroda weboldalán (a www.galathea-campus.hu vagy a www.diakutak.hu címen) arra is módot ad, hogy találkozzanak az utazásszervezők az utakkal. Vagyis nem feltétlenül csak utazási kiskereskedőként kínálják az utakat, hanem azoknak, akik csoportokat szerveznek, különféle kedvezményeket, tiszteletdíjakat is biztosítanak...

Az utazási iroda nevében két vállalkozás, a és a találkozott, s természetesen a közös utazási iroda mindkét irányban rendelkezik kínálattal. A kalandorkomfortra vágyókat (víz, villany, tábori véde) 11 ezer négyzetméteres birtok várja

a Rába partján, saját 60 méteres, fürdési lehetőséget is kínáló partszakasszal, ahonnan akár vízi túrára is lehet indulni helyben kölcsönzött kenekkal, vagy szárazföldre, ugyancsak helyben bérelt kerékpárokkal. Ha már a kölcsönzésnél tartunk, a weboldalról kiderül, hogy www.galathea-campus.hu is bérelhető osztálykirándulásokhoz, siutakhoz, akár váltott sofőrökkel.

Ha nem **búvártúra**, és nem **kemping**, akkor is nagy a választék, például www.galathea-campus.hu dalmát tengerparti nyaralások **Orebicben**, városnéző utak s majd, ha eljön az ideje, síturák – mivel

az utazási iroda célközönségét elsősorban azok az egyetemista és főiskolás diákok alkotják, akik fogékonyság az aktívabb turizmusra.

Az orebici túrákat teljes egészében

is meg lehet rendelni: egy regisztrációs lapon az utazni vágyó megadhatja főbb adatait, azt, hogy melyik apartmanba, panzióba, mikorra és hány főre kér szállást, jelezni lehet az igénybe vett kedvezményeket, az utazás módját, a kért ellátást – és a végén elmehet a

úgy, mint bármely online vásárlásnál. Nemcsak a weboldallal látható, hogy a Galathea Campus felismerte az internet

fontosságát, hanem onnan is, hogy például az őrségi táborban, ahol – természetes módon – nem éppen szállodai körülmények fogadják a kempingezőt, az **internetezés feltételeit** azért megteremtették.

Hardver

Régiség

Autó

HTTP://WWW.PRIM.HU/ARVERES

http://www.prim.hu

Kis Ervin Egon / kegon@relax.hu

Merre menjünk?

Útvonaltervezés az interneten

Előfordult már Önökkel, hogy valahol, több száz kilométerre a hazájuktól keringtek egy nagyjából 16 kijárral és becsatlakozással rendelkező körforgalomban, ahol az egy négyzetméterre eső táblák elolvasásához szükséges idő többszörösen meghaladta az adott táblafelület előtt életveszély nélkül eltölthető időt? Minden irányból morózus autósok és kamionosok vették körül Önöket, egyik kezükkel a dudát nyomva, másikkal az ablakon kikönyökölve, és nem éppen barátságos nemzetközi kézjelet mutogatva, miközben eltorzult arccal ordították, hogy hova is menjenek Önök, de ízebe? Ilyenkor az elviselhetetlen feszültséget minden áru ember azzal szokta levezetni, hogy teljes odaadással ordít a feleségével, aki nem képes az eredetileg az ölébe hajtogatott, de az adott pillanatban már a teljes utasteret betöltő, minden kilátást eltakaró, autópályák és sóhaj meg nem található „rövidebb utak” piros vonalaival behámozott, egyre szakadozottabb és érthetlenebb, várga és tökéletesen elavult térképen megtalálni azt a rohadt kereszteződést, ahol most szemmel láthatóan éppen Európa összes, mamutfenyőörönköket, hídelemeket és fűrőtornyokat szállító kamionjai összegyűltek.

A világ összes térképe pontos, kivéve azt, amelyik a legközelebbi benzinkútnál kapható. "Nem tudom, van-e ilyen **Murphy-törvény**, de ha eddig nem volt, most

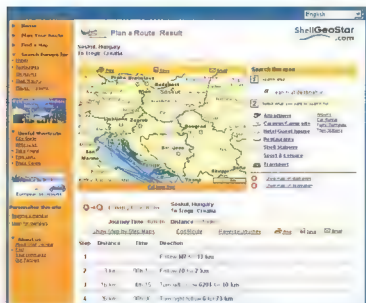
tantól lesz, és még azt is nyugodtan hozzátehetjük: a világ legpontosabb térképén sem lehet egyetlen utat sem úgy megtalálni, hogy az embert közben üldözi a **feltartóztathatatlan** forgalom. Arról nem is beszélve, hogy az **autópályadíj** elkerülése érdekében választott „**rövidebb utak**” – amelyeket az Önök legjobb barátja ajánlott bennfentes mosollyal, miszerint „**mi mindig arra megyünk**” – általában kifejezhetetlen mértékben hosszabbak, ráadásul életveszélyeselek, és egy szakaszon teljes szélességben útjavítást végeznek rajtuk – és hogy mindez ne okozzon problémát, **benzinkút** sincs. Ha Önök pontosan ismerik a fent részletezett gyönyörözést, és ez

hivatott kielégíteni legszebb fiatal éveikből hátramaradt kalandvágyukat, akkor további jó szórakozást. De ha arra vágnak, hogy az utazás során két darab A/4-es papíra **kinyomtatva** vagy esetleg valamilyen hordozható elektronikus ketyeréjükbe **beprogramozva** minden útkereszteződést, benzinkutat, pihenőhelyet, lezárt autópálya-szakaszt, várható tankolási helyet és összeget, külön figyelmet érdemlő egyéb információt tartalmazó **kis títner** legyen a segítségükre, akkor rám figyelmezzenek! Mert ugye van az internet, és neki számtalan honlapja, szolgáltatása az **útvonaltervezés**, amellyel először a **Shell** honlapján találkoztam, és azóta több helyen is láttam ilyet. Most, készülve a nyárra és az esetleges utazásokra, megosztom Önökkel a lehetőségeket.

Shell –
www.shellgeostar.com/share

Az első útvonaltervező szolgáltatás, amely azzal a nem titkolt – és kapitalizmus lévén respektható – céllal készült, hogy aki a Shell tippjei alapján utazgat a világban, az lehetőleg arra menjen, amerre **Shell-kutak** vannak, és **Shell-üzemanyagot** tankoljon. Amikor néhány éve először tévedtem e lapra, nagyjából ezzel ki is merült a szolgáltatás, de ma már jóval több információt kaphatunk. Két évvel ezelőtt fedeztünk fel a családdal egy kitűnő **horvátországi** nya-

ralóhelyet, a **Split** közelében lévő **Trogir**. A magyar vonatkozásoktól sem mentes tengerparti városka (ide menekült **IV. Béla** családjával a tatárok elől - alattvalóinak mai leszármazottjai meg a tatárjárászerű mindennapok elől) fel-szigetre épült, és óvárosa megőrizte köz-péki hangulatát, azon időkből, amikor még a **Velencei Dózsák** uralkodott itt. (A környező **dalmát hegyek** kopasz-ságá-nak oka, hogy **Velence** az innen elhor-dott fákból készült cölöpökre épült.) Az útvonaltervezéshez most használjuk ezt az irányt, és a nehézség kedvéért indul-junk el **Sóskútról**. Az indulás helye és az útirány megadásakor csak helységnevet kér az oldal, de gond nélkül felismeri, hogy Sóskút (ékezetekkel beírva) „**Hungary**”-ban, **Trogir** „**Croatia**”-ban ta-lálható. Ha olyan városnevet adunk meg, amely nem egyértelmű – mert esetleg több is van belőle, vagy az írásmód pon-tatlan –, a program kilistázza nekünk a szóba jöhető helyeket, így kiválaszt-hatjuk azt, amelyikre gondoltunk. A **Go!** gomb megnyomása után rögtön egy kis térképet kapunk – amelynek egész oldalas nagyítása is lehetséges –, a javasolt útvonallal és az alapvető in-formációkkal: út hossza (mértőföld), várható időtartama. Elsőre **Shellék Sza-rajevó** felé tereltet volna, de ez finoman szólva nem a legmegfelelőbb útvonal, még ha vannak is közben **Shell-kutak**. Az **Edit Route** funkcióval finomíthatunk

a találaton: egyrészt beállíthatjuk, hogy mérföld helyett kilométerben kapjuk meg a távolságokat, más-részt választhatunk a legrövidebb és a leggyorsabb út között (ami, ugye, sokszor nem ugyanaz), to-vábbá megadhatjuk, hogy szeret-nénk elkerülni a fizető autópályá-kat, vagy valamely várost, város-akat feltétlenül érinteni akarunk. Nekem csak ez utóbbi beállítás használatával sikerült kicsikarnom a rendszerből a közmegegyezés szerint legjobb útvonalat, amely az életveszélyes **pécsi 6-os út**, majd a hasonlóan kalandos folya-tás helyett az **M7-esen** és a hor-vátországi autópályákon át, **Zágráb** érin-tésével vezetett. Ennek hossza **Shellék** szerint **785 km**, és 9 óra 6 perc alatt le-het megtenni (tapasztalatom szerint az út 50-60 km-rel rövidebb, de valamivel tovább tart). Amennyiben a **Sept-by-Step Mapst**, azaz a lépésről lépésre eligazító útvonalat vá-lasztjuk, egy egészen elképesztő részle-tességgel, lépésenként térképekkel illusz-trált tervet kapunk. Itt még a **székes-fehérvári** utcanevek, az egyes sarkokon követendő irányok és az adott irányban megteendő távolságok (pl. „*Turn right, follow Dózsa György utca for 923 m*”) is meg vannak adva. Nagy kár, hogy nem arra kell menni: rövidebb és gyorsabb rögtön Martonvásárnál felmenni az autó-pályára, bár kétségtelen, hogy így elke-rülünk néhány **Shell-kut**ra. A tévérák a **Balaton** partján is elképesztő kavaráso-kba visz bele minket, szemmel láthatóan ismeri Siófok, Balatonföldvár, Szemes és Szárszó összes utcáját, éppen csak azt nem lehet néha megállapítani, hogy melyik helységben van az a Rákóczi út, amely balra kellene kanyarodni, és mi a fenének kell egyáltalán ott bura kanyarodni, ha azután két sarkkal odébb visszamegyünk a főútra. (Persze nyilván azért, nehogy kihagyjunk akár egyetlen **Shell-kut**at is, de könyörgöm, ki akar

minden faluban tankolni?) Így jön ősz-sze az a plusz 50-60 km, amennyivel több az út a valóságosnál... Valószínűleg el kellene mélyednem az útvonalterező beállításainak finomságai-ban ahhoz, hogy csak mondjuk minden **500 km** után kapjam meg a **Shell-kutak** teljes hálózatának térképét, de ehhez már semmi kedvem. Inkább megállapí-tom: az ésszerűség megint a túlzott eszes-ség áldozatává vált, a rosszul felfo-gó üzleti érdekek megpékelve. Ezek után már azt sem kell sajnálnom, hogy az oldal csak angolul, németül, franciá-ul, svédül, hollandul és dánul érhető el.

ViaMichelin.com

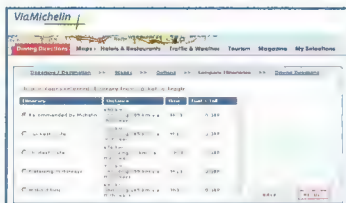
Már nem emlékszem, hogyan találtam rá a **Michelin** konszern útvonaltervezőjére, de **átláthatósággal, logikussággal** és cizelláltsággal rögtön lenyűgözött. A program készítői nyilvánvalóan a fe-jükbe vették, hogy használható in-ternetes szolgáltatást hoznak létre. Az indulás helye és az útirány megadá-sakor ugyan **országot** is kell választanunk, de általában tudja az ember, hogy mely országban lakik, és hova akar utazni. Sós-kút és Trogir azonosítássa egyaránt nem okozott gondot a rendszernek, pon-tatlanságok vagy azonos nevű helységek esetén pedig ugyanaz az eljárás, mint a **Shellnél**: **listát kapunk** a lehetséges ta-lálatokról, amelyekből kiválaszthatjuk a helyeset. Ezután kérhetünk **gyorsszámo-**

http://www.prim.hu

utazása ink

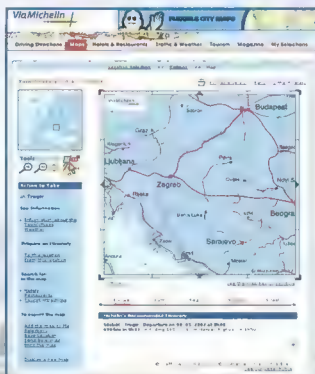
Kis Ervin Egon / kregon@relax.hu

lást, vagy lépésről lépésre végigmehe-
tünk a beállításon – amelyek persze
gyorsszámolás esetén is módosítha-
tók utólag. Ráadásul **regisztrálhat-
juk magunkat**, és így elmenthetjük
saját indulási helyünket, kedvenc út-
irányainkat, sőt egy-egy itinert adott
beállításokkal is. A kezdőlapon ad-
hatjuk meg, hogy a Michelin által ja-
vasolt, a leggyorsabb, a legrövidebb,
az autópályákat preferáló vagy a dí-
jak nélküli útvonalat szeretnénk-e
látni. A következő oldalon öt érinten-
dő állomáshelyet jelölhetünk ki, ami-
hez rendelkezésre áll a **My Selections**
gomb. Az opciók oldalán megadhat-
juk az indulás várható időpontját (év,
hó, nap, óra, perc), beállíthatjuk,
hogy mérföldben vagy kilométerben
kérjük-e a távolságokat, választha-
tunk pénznemet, kijelölhetjük autónk
fogyasztási kategóriáját (vagy kézzel
beállíthatunk saját értéket, bár ez némi
számítást igényel, mert **mérföld/gal-
lonba** kell átszámolnunk az adatokat),
megadhatjuk az üzemanyagárát, és vá-
laszthatunk járművet is (személyautó,
motorbicikli vagy lakókocsi/lakóautó).
A következő oldalon még egyszer vá-
laszthatunk számítási módot, de most
már úgy, hogy egy táblázat tájékoztat
minket:

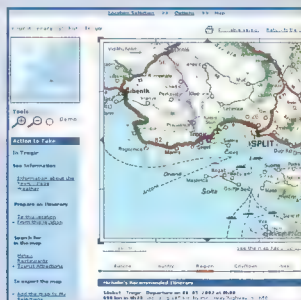
az út a Michelin által **ajánlott** útva-
lon **690 km**, benne 185 km autópályá-
val, 9 óra 33 perc alatt tehető meg, és kb.
63 632 Ft lesz az ára (benne vannak
az autópályadíjak is!);

a **leggyorsabb** útvonal **731 km**, 185 km
autópályával, 9 óra 12 perc alatt (cso-
dák, ugye, nincsenek) 67 391 Ft-ért;
a **legrövidebb** útvonal **676 km**, 27 km
autópályával és 13 óra 1 perc alatt
62 360 Ft-ért;
az **autópályákat preferálva 732 km**,
195 km autópályával, 9 óra 13 perc
alatt, 67 561 Ft-ért.
Itt kiválasztva a nekünk tetsző opciót
(most maradunk a Michelin által java-
soltnál, mert egyébként tényleg az a
legjobb), megkapjuk a végeredményt.
Ez alaphelyzetben egy összefoglaló a fő

adatokkal (indulás-cél, távolság, idő,
autópályahossz), alatta egy részletes,
térkép nélküli itinerrel. Mit tesz isten,
a program azt is tudja, hogy most épít-
kezés miatt le van zárva az M7-es utolsó
szakasza, ezért **Polgárdinál** kell elhagyni
az autópályát, és Siófokon át kimenni
a Balaton-parti 7-es útra. Az itinér lé-
pésről lépésre tájékoztat minket, hogy
melyik úton meddig kell haladnunk, hol
milyen irányba kell eltérnünk, és hogy
minderre körülbelül hány órákor lehet
számítani (persze ha tényleg abban az
időpontban indulunk el, amelyet beállí-
tottunk). Mindezt úgy, hogy valóban
a jó útvonalat adja, és nem tért el min-
ket mindenféle beláthatatlan okokból.
Az autópályaszakaszokat és az egy-egy

állomáshelynél elérhető szolgáltatáso-
kat kis ikonok jelzik – amelyekről ter-
mészetesen kattintás után részletes in-
formációt is kaphatunk.
Lenyűgöző a további lehetőségek tárhá-
za: kérhetünk **térképet** az indulási és az
érkezési helyről, valamint az egész út-
vonaltól; az itinert nyomtatható formá-
tumba exportálhatjuk, elküldhetjük e-
mailben, és ha regisztráltuk magunkat,
többféle mentési opció közül választha-
tunk. Megtudhatjuk, hogy milyen az
időjárás az indulási és az érkezési he-
lyen, kereshetünk környező szálláshely-
eket, nevezetességeket, autósót és
még a jó ég tudja, hogy mi mindent.
A Via Michelin annyira jó, hogy az em-
bert **virtuális utazgatások** megtételére
csábítja: órákig el lehet vele szórakoz-
ni. Vajon mennyi időbe telne, és ho-
gyan lehetne elmenni kocsival **Alaszká-
ba**, hány kilométer autópályán **Girgizia**
fővárosa, Frunze – nem sok :-), és va-
jon milyen messze van **Hagyáros-
böröndtől Szabadkígyós**? E kérdések
megválaszolása sem okozott problémát
a programnak, bár végül sikerült ki-
akasztanom: nem talált el **Kisúj-
bányára**. Mentségére legyen mondvá,
a kis baranyai falu, amely a **Mecsek**
hegycsúcsai között rejtőzik, pusztán zárt
erdészeti úton közelíthető meg...

Előny a (be)fogadónál

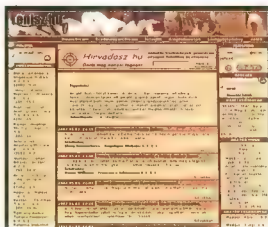
Vannak dolgok, amelyek virtuálisan nem teljesen ugyanazt az élményt nyújtják, mint a valóságban. Már a sakk is ilyen, mert hiába okos a program, nem lehet beszélősokkal ugratni a partnert, lehetetlen odavarázsolni a képernyőre a Városmajor vagy a Klauzál tér hangulatát. A tenisz azonban még ennél is rosszabb: nemcsak a partnerrel vívott szócsaták maradnak ki a mégannyira nagyszerű teniszportálból, hanem a tenyeresek és fonákok is, az ázszeraváról nem is beszélve!

Ezen túlmenően viszont minden ott van, a **Tenisz.hu** – kifejlesztőinek és elindítóinak saját bevallása szerint – olyan **teniszportál**, amelyre minden felkerülhet, és fel is kerül, ami a teniszszel kapcsolatos. Vagyis itt nem csupán Kurnyikova, Semes és a többi fényes csillag a főszereplő, hanem mondjuk Őn is, aki a barátaival rendezett egy barátságos körmérkőzést, de természetesen felkerülhetnek a minősített sportolókkal készített interjúk csokry, mint a játék alapszabályai.

A világ élmezőnyében országunk kissé alul-reprezentált, ám ezen a virtuális teniszoldalon egyáltalán nem. A szerkesztők fontosnak tartják, hogy a magyar versenyzők is kellő gyakorisággal szerepeljenek, a nemzetközi hírekben külön kiemelik elért eredményeiket, sikereiket, és itt nyilatkozhatnak, be-

szélhetnek magukról, sportágukról, ha már a nemzetközi sajtó a nemzetközi élmezőnyt favorizálja...

Mindez nem jelenti azt, hogy meg kell rekednünk a provincializmus salakján; természetesen a site naprakész információkkal, hírekkel szolgál az egyes **ATP- és WTA-versenyeiről**, a nagyobb tornákkal – **Grand Slam, Davis Kupa** stb. – pedig részletesebben is foglalkozik. A **játékosok adatbázisában** nyomon követhető egy-egy teniszszel pályafutásának minden egyes állomása, sőt az olvasó közelebb is kerülhet a játékosokhoz, belekukkant-hat magánéletük egy-egy mozzanatába is. Viszont – s itt térünk vissza korábbi mondatinkhoz – nemcsak a profi teniszvilág tükröződik az oldalakon, hanem legalább

olyan intenzitással figyelhetjük a magyar amatőr teniszéletet is, helyi tudósítók számolnak be egyes, nagyobb városokban zajló versenyekről.

Az **eredmény- és hírcsúszkában** visszakereshetők a lejátszott tornák és mérkőzések kiemelt, illetve összes eredményei, a kapcsolódó hírekkel pedig teljesebbé válik a kép egy-egy játékos teljesítményéről.

A tenisz aktualitásai **hírlévélyben** is megrendelhetők a Tenisz.hu-n: a tenisz szerelmesei napi vagy heti bontásban olvashatnak kedvenc sportjukról. Más eszközök is szolgálják, hogy a törzsközlőség mindennap ellátogasson a portálra. Például ezért telepítettek az alkotók **ingyenes levelezőrendszert** is, hiszen arra mindenki kíváncsi, hogy kapott-e e-mailt... A telepítéssel ráadásul nem volt sok gond, hiszen az egyik **legszokadalmibb freemail rendszert**, a **Prímpostát** alkalmazás-szolgáltatás formájában nyújtja a Prím, így aki itt nyit magának postafiókot, élvezheti a Prímposta összes extráját, ugyanakkor mégiscsak az általa kedvelt sportág környezetében van a levelezőláda, és mégiscsak **@tenisz.hu** a levélcím...

Arra a bánatunkra pedig, hogy jó-jó, de mindebből éppen az igazi tenisz hiányzik, szintén van válaszuk a site szerkesztőinek: már szervezik a **Tenisz.hu első tornáját**, amelyen az online portálok munkatársai mérheti össze játéktudásukat. Ezt pedig bizonyára követi majd több más „igazi” verseny, amelyről azután részletesen olvashatunk a Tenisz.hu oldalain!

„Hlába mondod a folyónak, hogy ne folyjék, leghevesebb, ha megtanulsz egyúttal úszni az árra.”

Nemes Nagy Ágnes

http://www.khp.hu/alapitvany

INTERNET KALAUZ
BIBLIOTÉKA

„Én és az internet” – grafikai és irodalmi pályázat diákoknak

Két multimédiás internetes számítógép a HUMANSofttól, 100 hónap internetelőfizetés a TvNetWorktól, számítógépes modemek a SCI-Modemtől, valamint a Prím Kiadó és az Árkád Őrs vezér tér üzletház ajándécsomagjai várják a budapesti diákokat, akik „Én és az internet” címmel beküldik grafikai vagy irodalmi alkotásukat magyar.net Alapítvány pályázatára.

A magyar.net alapítvány 2001-ben, magyar magánszemélyek által alapított közhasznú alapítvány. Alapító okirata szerint célja az **internet megismerését, felhasználását** és a társadalom minél szélesebb körében való elterjedését, valamint a **távoktatás és távmunka** meghonosítását célzó kezdeményezések támogatása. A most kiírt pályázat az első akciója az alapítványnak, amelyet az ősz folyamán további, más-más régiót illetve csoportot támogató pályázatok követnek majd.

„A TvNetWork kínálja pillanatnyilag a legolcsóbb internetelérést, ami – bízom benne – már

önmagában is segíti a hazai internetezést, és most örömmel járulunk hozzá hogy a nyári szünetet sok gyerek tartalmasan használja ki a net révén” – mondta Szády Réka a TvNetWorktól. – „A magyar.net Alapítvány céljaita maximálisan egyetértünk, terveink szerint a mostani pályázatot az ősz folyamán újabb közös megmozdulások fogják követni.”

A TvNetWork Távközlési Rt. 2000-ben alakult, azzal a szándékkal, hogy a Magyarországon ma elérhető internet-hozzáférések alternatíváját kínálva, az egyik legolcsóbb szolgáltatóként jelenjen meg a piacon. A vállalat részben saját fejlesztésű, részben nemzetközi gyártók eszközeivel kialakított hálózata nagy sávszélességű hozzáférést kínál különösen kedvező árakon.

A pályázaton **10-14 éves diákok** vehetnek részt, feladatuk, hogy „Én és az internet” címmel grafikai vagy irodalmi alkotásokat hozzanak létre és küldjenek be az alapítvány címére. Az alkotásokat szakértőkből és a támogató cégek képviselőiből álló zsűri bírálja el, majd az Árkád Üzletházban és az interneten megrendezett kiállításon kerülnek bemutatásra – sőt, az arra érdemes

Pályázati feltételek

A pályázat kírója: **magyar.net Alapítvány**.
A pályázat címe: **„Én és az internet” – rajz és irodalmi alkotás pályázat gyerekeknek**.

A pályázaton részt vehet saját alkotásával minden, a pályázat kírásakor **10-14 év közötti**, budapesti lakcímmel rendelkező, diák.

A pályaművek címe: **„Én és az internet”**
A pályázat két kategóriában zajlik, további műfaji megkötöttség nélkül:
Irodalmi alkotások
az irodalmi alkotás lehet vers, rövid elbeszélés, mese, színmű, riport, stb., amely kapcsolódik az internet használatához, előnyeihez, internettel kapcsolatos élményekhez (de nem az internet használatáról vagy történetéről szóló tudományos leírást várunk!). A pályamű terjedelme maximum 6000 karakter.

Grafikai alkotások
a grafikai alkotások szintén az internettel kapcsolatos élményeket, gondolatokat, érzelmeket jelenítenek meg: ezek készühetnek bármilyen hagyományos technikával (papíron, vásznon vagy fán – festve, zsírkrétával, színes ceruzával, grafitfal vagy akár golyóstollal, stb.); illetve számítógéppel, valamilyen rajzoló-képfeldolgozó program-

A Pályázat díjai

- 2 db Dell személyi számítógép
- összesen 100 hónap korlátlan internetelés a TvNetWorktól
- 4 db számítógépes modem a SCI-Modemtől
- az Árkád Üzletházpont által felajánlott ajándécsomag
- a Prím Kiadó által felajánlott ajándécsomag

irodalmi alkotások akár nyomtatásban is megjelenhetnek itt, az Internet Kalauz hasábjain!

A grafikai alkotásokat Faltisz Alexandra, Ibbly és Csillag Albert díjas grafikusművész bírálja el, akinek rajzaival egybeek között Lázár Ervin: Manógyár, Nemes Nagy Ágnes: Aranyecset vagy Krúdy Gyula: Zöld káftán című könyvében vagy a Nők Lapja meseloldalon találkozhattunk, az irodalmi alkotások zsűrizésében pedig Vértess János a Prím Kiadó főszerkesztője is tevékeny részt vállalt.

mal (ez esetben kérjük a program(ok) nevének megjelölését is). A grafikai alkotások maximum A/3-as méretűek lehetnek. Minden pályaművet papíron kell beküldeni, elektronikus úton készült alkotások mellékelhetők elektronikus adathordozón (floppy, CD) is.

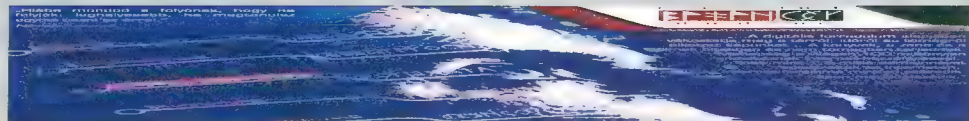
Kézírással beküldött irodalmi alkotás esetén kérjük, figyeljetelek az olvasható írásra! Egy pályázó maximum két pályaművel (egy irodalmi és egy grafikai alkotás) nevezhet. A beérkezett pályaműveket az alapítvány által felkért, szakértőkből álló és a pályázat támogatóinak képviselőiből álló zsűri bírálja el, és dönt a rendelkezésre álló díjak odaítéléséről.

A pályaművek elbírálása két korcsoportban történik.

A pályázat jelítés, a legalább 8 karakterből álló jelítést az irodalmi alkotás valamennyi oldalán, a grafikai alkotások hátoldalán fel kell tüntetni.

A pályázatot lezárt borítékban, postán kell eljuttatni a magyar.net Alapítvány címére (1132 Bp., Victor Hugo utca 18-22.).

A borítékban a pályaműhöz mellékelni kell a következőket egy lezárt, csak a jelítéssel feliratozott borítékban:

<http://www.khp.hu/aapitvany>

pályázata **ink**

„Szerencsére egyre többen értik meg: az internet elterjedése gazdasági és kulturális szempontból egyaránt nélkülözhetetlen az ország fejlődéséhez. Nagyon örülünk, hogy már az első akcióra ilyen szép számmal csatlakoztak a támogatók. Ezúton is köszönöm a HUMANSOFT, a TvNetWork, a SCI-Modem, a Prím

A pályázó adatai:

A pályázó neve
Szállásai helye, letelepedési
Állandó lakcíme
Értesítési címe az iskolai szünidő alatt
(cím, telefon, e-mail cím is)
Iskolájának neve, címe
Esetleg: felkészítő tanár neve

Nyilatkozat a pályázó gondviselőjétől
az alábbi szöveggel: „Alulírott ..., mint ...
szülője/gondviselője hozzájárulok, hogy
gyermekem a magyar.net Alapítvány
»En és az internet« pályázaton részt vegyen,
a pályázati feltételeket elfogadom.”

A pályaművek beküldési határideje:
2002. június 10.

A nyerteseket postán értesítjük.

A nyertesek a díjat 2002. július 5-én a
budapesti Árkád Üzletházban megrendezett
díjkiosztón vehetik át.

Az alapítvány a beérkezett pályaműveket
felhasználhatja, például kiállítást rendez
az Árkád Üzletházban és virtuális kiállítást
az interneten.

A nyeremények pénzre nem válthatók.

További információ: a TvNetWork irodá-
jában – 1132 Bp., Victor Hugo utca 18–22.,
telefon: 349-0121, alapitvany@tvnetwork.hu.
Az alapítvány honlapja megtekinthető:
www.khp.hu/alapitvany.

Kiadó, az Árkád Üzletház támo-
gatását, valamint a KHP szervezési
munkáját” – mondta Szalay Attila, az
alapítvány alapítója.

SCI-Modem

„A SCI-Modem számítógépes
modemmel járul hozzá
a pályázat díjaihoz, s ahhoz,
hogy a még több fiatal kerüljön testközelbe
az internettel, ami elengedhetetlen a jövő
szempontjából – hiszen az internet megismerését
nem lehet elég korán elkezdni” mondta
– Dobi Imre, az SCI-Modem Kft. értékesítési
igazgatója.

A SCI-Modem Távközlési és Tanácsadó Kft.
hang és adatkommunikációs eszközök, táv-
közlési berendezések és hálózatok piacának
egyre jelentősebb vállalkozásaként kínál pro-
fessionális termékeket, megoldásokat és szol-
gáltatásokat az üzleti felhasználók széles
körének, valamint – saját modemcsaládjával,
DialCom márkanév alatt kisvállalkozások és
magánszemélyek számára.

Az Árkád Őrs vezér
tere ad helyet a
pályaműveknek július

5-től bemutató kiállításnak. Budapest
legújabb, tavasszal megnyitott 42 ezer
négyzetméteres, 170 üzletet működtető
üzletközpontja a mozgalmas, modern város
jelképe, a kiállítás révén is színes alternatív
programot nyújt látogatóinak – amellyel, hogy
kiemelten jó célt szolgál a magyar.net
alapítvány támogatásával.

A pályázat
médiaszponzorja
a Prím Kiadó,
Magyarország

vezető informatikai kiadója. A Prím által
felajánlott ajándéksomag tartalma

- egy napszemüveg - nyárra
- egy sisak - téle
- INK (InterNet Kalauz) előfizetés - téle és nyárra
- A magyar nyelv szókincstára - az iskolai tanulmányokhoz
- Z. Karvalics László könyve: Fogpiszkáló az interneten - a netezéshez
- egy Click and Play játéktérvező szoftver

„Kíváncsiak vagyunk a leendő szerzőtársak műveit”
– mondta Vértess János, az INK főszerkesztője –
„Bizom benne, hogy sokan örömeiket lelik az
alkotásban, és a gazdag nyereményekben.”

A pályázat fődí-
ja két Dell
személyi

számítógép, amelyet a HUMANSOFT – az élvo-
naltali technológia szállítója – biztosít.

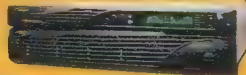
„Fontosnak tartjuk hogy a magyar felhasználók is
a világ élvonalába tartozó eszközöket használha-
sák, ezért a magunk eszközeivel a tényleges tár-
sadműködést hozó ötletek mellé állunk” –
mondta Stemler Balázs marketingigazgató.

Az 1989-ben alapított HUMANSOFT Kft. a világ
élvonalába tartozó márkás DELL
számítógépek legnagyobb hazai forgalmazója,
teljeskörű szolgáltatást nyújt a DELL rend-
szerek értékesítése, szervize valamint a
rendszerintegráció és tanácsadás területén.
Több világmárkát is forgalmaz (OKI
nyomtatók és faxok, vállalatirányítási rend-
szerek) és informatikai és információtech-
nológiai tanácsadással segíti ügyfelei vállalatát
és informatikai céljainak elérését.

A KHP Budapest Marketing és
Szolgáltató Kft. a pályázat
kifutásával kapcsolatos
szervezési feladatokat látta el,

megtervezte az alapítvány logóját, és
elkészítette a honlapját, amely jelenleg a
www.khp.hu/alapitvany címen található.

Jönnek a klónok!

Felvillannak a fénykardok, feldübörögnek az űrhajók motorjai: idén májusban ismét a Star Wars-legenda körül forog a mozivilág. Május 16-án ugyanis a Föld nevű bolygó 43 országában felúszik a vászonra a rég várt felírat: „Réges-régen, egy messzi-messzi galaxisban...”, és megindul a klónok támadása.

Két éve a klasszikus trilógia várva várt előzménye, a **Baljós árnyak** megosztotta a rajongótábor: volt, aki ugyanúgy lelkesedett érte, mint a régi legendáért, sokan viszont csalódottan távoztak a mozból, túlságosan gyerekesnek ítélték a filmet. A bemutató után nem sokkal pedig megindultak a találgatások arról, hogyan is folytatódik majd a sztori, és hogyan lesz az angyali tekintetű, szőke, kilencéves Anakin Skywalkerből a trilógia kétféle, fekete gonosza, **Darth Vader**. A klónok támadása (csak az a cím ne volna!) választ ad a nagy kérdésre egy részére.

Tíz év után

A Baljós árnyak történései óta eltelt tíz évben a tündéri kiskölökből komoly jeditanítvány lett, az ifjú **Obi-Wan**ból pedig valódi jedimester. A galaxisban egyre nagyobb a zűrzavar, a renegátok a titokzatos **Dooku** gróf (alkotója – Gyűrűk ura-rajongók, figyelme! – a fantasy alapmű Szarumánja, **Christopher Lee**) vezényszavára egyre-másra lépnek ki a köztársaság kőtelékéből. **Amidala**, a **Naboo** bolygó egykori királynője szenátorként képviseli ha-

zája érdekeit, amikor politikai ellenfelei merényletet kísérelnek meg ellene. A jedik testőrt rendelnek a nemes hölgy mellé: nem más, mint egykori vendéncét, **Anakin Skywalker**et. Amint sejthető, az ifjú lovagból előbb-utóbb több lesz, mint testőr, vagyis beindul az eddig elhanyagolt szerelmi szál, Anakin pedig a „sötét verem” jegyében megindul lefelé a lejtőn. Előtérbe kerülnek viszont a trilógia főszereplői, **Luke Skywalker** és **Leia hercegnő** felmenői: újra találkozhatunk Anakin anyjával, megjelenik a leendő **Owen** bácsi és **Beru** néni, illetve Amidala rokonai és barátai, köztük **Leia** leendő gyámlja, **Bail Organa**. Hogy **Han Solo** se legyen méltatlanul elhanyagolva, néhány jelenet erejéig feltűnik nagy ellenfele, az akkor még ifjú **Boba Fett** apja, **Jango Fett** oldalán.

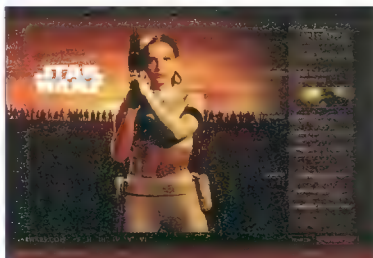
Miközben Anakin Skywalker az egykori királynő testi épsége felett őrködik, **Obi-Wan** a galaxis eldugott sarkaiba indul, hogy felderítse a lázadások hátterét. Egy távoli bolygón titokzatos üzemre bukkan, amelynek munkája eldöntheti a közelgő harcok végkimenetelét. Amikor pedig végképp elkerülhetetlenné válik az összecsapás a köztársaság rendje fölött őrködők és a lázadók között, egy eddig ismeretlen erő is bekapcsolódik a küzdelembe.

Mivel az első rész (különösen pedig a filmmel kapcsolatos ajándéktárgyak és egyéb kutyuk eladása) nem hozta meg az alkotók által eredetileg várt elsőpró sikert, és új, a korábbiaknál erőteljesebb versenytársak (nevezetesen **Harry Potter** és **Zsákos Fredő**) is veszélyeztetik **Skywalker** pozícióját, **George Lucas**nak ezúttal keményen be kellett vetnie a fantáziáját, amiből – mint tudjuk – nála aztán nincs hiány. Reméljük, hogy **Natalie Portman** elejtett megjegyzése sem jelent vetni semmi rosszat: a színésznő ugyanis **Lucas** **Titánijának** nevezte a második részt. Mindenesetre a hónap közepétől várhatóan megindul a mozi-rajongók zarándoklata a multiplexek felé, és végérvényesen útjára indul a kultusz újabb fejezete.

Galaktikus enciklopédia

Az alkotók persze a legendákör netes jelentését sem bízzák a véletlenre: a [www](http://www.starwars.com).

starwars.com látogatottsága az első rész

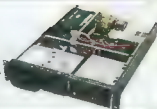

MAPOWER

19" RACK szervert és periféria tárolók, házak

www.axico.hu

<http://www.axico.hu>

Végre Traffic!

Kerek egy évet kellett várnunk **Steven Soderbergh** **Traffic** című filmjére, amelyet a kritikusok többsége a lenyűgöző, döbbenetes, klasszikus alkotások közé sorol. Ezek után nem véletlen, hogy a film tavaly **négy Oscart** is kapott: szobrocskával jutalmazták a forgatókönyvet, a vágást és a rendezést, valamint a kőemény mexikói rendőrt alakító **Benicio Del Toró** a legjobb férfi mellékszereplő kategóriájában. A tavalyi díjkiosztó után valószínűleg sok mozirajongó szerette volna „saját szemüleg” eldönteni, vajon igaza volt-e az amerikai filmakadémia tagjainak – május végétől pótolható a mulasztás.

A film honlapjától (www.trafficthemovie.com) viszont nem érdemes részletes információkat várni. Az egyetlen gyakorlatiasan használható menüpont a trailerek letöltésének lehetőségét kínálja a látogatóknak, majd indul a virtuális drogtuázás, amelyben egy rejtélyes térkép állomásai között bolyongunk, és hiábavalóan próbáljuk megfejteni a szálló porból zavarosan ki-rajzolódó jelfoszlamyokat. Aki érti, jelentkezzen!

ul, hogy az ewokok jellegzetes Ikrek-vonásokat mutatnak, míg Han Solo skorpiósága miatt piszkálódik unos-untalan.

A sztárok és a sztárjelölt

Az új epizód főszereplői közül a leghíresebbnek jelen pillanatban vitathatatlanul az Obi-Wan alakító **Ewan MacGregor** számít. Kultuszának számos rajongói honlapon ádozhatnak, ám a szokásos rajongói információk közlésén és a fanok egymás közötti eszmecserején egyik sem igazán lép túl. Néhány példa a tömegből: www.dee-dee.net/ewan, www.ewanspotting.com, www.madaboutewan.com.

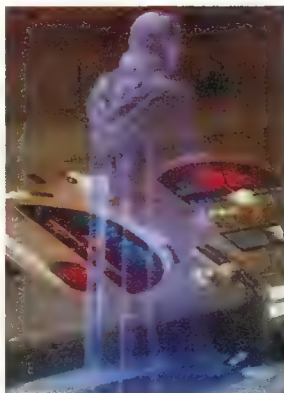
A nagy spekulációk időszakában az a rémhír is szárnyra kapott, hogy Lucas mester **Leonardo Di Capriót** szemelte ki az ifjú Anakin Skywalker megformálójául. Rajongók egész hada kezdett határozott tiltakozásba a hír hallatán, az alkotók pedig hamarosan cáfoltak, és a tinédzserkorú lányrajongók lelki békéjét végképp felbolygatandó leszerződötték a kulcsszerepre az eddig ismeretlen kanadai színészpalántát, **Hayden Christensent**. Hogy az ifjú színész máris kilépett az ismeretlenségéből, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a rajongói honlapok szaporodása: aki többet szeretne megtudni Haydenről, az a www.starwars.com adatbázisán kívül például a www.haydenchristensen.com vagy a www.geocities.com/hayden_christensen címen találhat elegendő információt. Természetesen a szépséges Amidalát alakító **Natalie Portman** sem marad hódolók nélkül, akik többek között a www.natalieportman.com, a www.nat-sanctuary.com, a www.natportman.com vagy a www.natalienews.com címen várják rajongótársait.

valóban maradéktalanul meg is felel.

A www.episodeiii.com honlapon szintén jelentős adatbázis, valamint hivatalos és nem hivatalos forrásból származó hírek tömegét találjuk. A www.starwarskids.com a szenge korúak Star Wars-lapja, míg a starwarschicks.com címen a női rajongó-

bemutatója idején is **rekordokat döntött**, s valószínűleg nincs ez másként mostanában sem. A filmek elkészítéséhez hasonló profizmussal felépített, kiválóan áttekinthető oldalal állunk szemben, amelyről az elszánt rajongó mindent megtudhat a **Star Wars-univerzum** titkairól. A főoldalon természetesen a filmlegenda aktuális darabjának képei fogadják a látogatót, s máris a miénk lehet az új film trailere. Innen léphetünk tovább az immáron öt tagot számláló sorozat egyes epizódjaihoz: az egyes filmekhez tartozó aloldalakon a klasszikus információkat találjuk: híreket, érdekességeket, képeket, letölthetőanyagokat. A **Database** rovat valódi kincsesbánya, az úrhajóktól a fő-és mellékszereplőkön keresztül a stábtagokig minden részletet, adatot megtalálhatunk benne, ami csak kapcsolatban állhat a Csillagok háborúja filmekkel. Aki pedig rajongótársait keresi, azt várja a **Community**, a rajongók közösségének aloldala.

A sorozat kedvelői persze nemcsak a hivatalos oldalon gyülekeznek, hálószerzte se szeri, se száma a Star Warssal kapcsolatos weblapoknak: a filmekről szóló tudományos értekezésektől a horoszkópig számos dologra rábukkanhatunk. A műfaj „nagy őreje” a www.theforce.net, amely „a rajongók napi adagja” néven hirdeti magát, s e szlogennek

tábor gyülekezik. A www.moseisley.com/swgeek oldalon megtudhatjuk, milyen gyűnűs tüneteket mutatnak az igazán bevadult rajongók, míg a www.ophira.com/astrology/starwars.html honlapon az egyes állatövi jegyeket azonosítják a klasszikus trológia szereplőivel: megtudhatjuk péld-

Punk a weben

„Punks Not Dead” Miklós néven ult a műkorfához még nem is olyan rég az azóta tobbrendbelileg lefagyott alakított Esti FM kultuszadó alapító főszerkesztője. Pótkas Szűcs Róbert (a néhai Inconnu ellenzéki művészcsoport *Brainstorm* tagja). Egy a Kádár korszakról értekezzen. Az első eset volt, hogy a parti házfalakról a magas médiába kólt az a zenei grafikusdizé.

A magyar fővárosra annak idején némi késéssel ütött rajta a **Sex Pistols**-**Clash**-**Damned** forradalma, amely a később cyberpedofiliára vetemedett rockszárt, Gary Glittert taszította le a trónról. Ellen-

tétben a szigetországi példákkal, errefelé az első körben értelmiségi arcok fogtak a **húrok pengetéséhez**, az első koncerteknek különböző kutaatóintézetek adtak helyt.

A placcot akkor, 1980-81-ben vagy a **Neoton Família** uralta, a **Hungariával** közösen, vagy a „fekete

bárány” szentháromság: **Beatrice**, **HBB**, **P. Mobil**. (Csak röpké közbevetés: **Schuster Lóri** és **Nagy Feró** azóta vízzel le hitelesített csurkiánus, **Hobó** meg maradt, aki volt. Nota bene: anno visszautasította a **Fidesz** és az **SZDSZ** képviselőjelöltségét.)

A punk olyan energiákat szabadított föl, mint más semmi. Bizonyosságul szolgálnak erre a zeneileg legemésztetőbb underground bandák (**URH**, **Kontroll Csoport**) így úgy megmaradt felvételei. Zsigerből jött a műjűk, hiába volt torz és hamis, olyan fontossá vált, mint a hatvanas évek óta soha... Igaza volt Hobónak, amikor első albumán azt énekelte: „**Akárhogy is fáj / Te is lehetsz sztár!**” És ehhez nem is kellett túlzotn sok. Elég volt befeküdni a zenébe, és üvölni valamit,

valami nagyon mélyről jövőt, hogy leessen a plafon. A többi nem számított. Összehasonlíthatatlanul gyönyörű pillanat volt, a szabadság illegális túlbujánzsása. Olyan élmény, amelyhez csak a szűzség jól sikerült elvesztése fogható. No future, no future for you!

A tiltva tőrés groteszk állapotában fölértékelődött a **plakátok** szerepe. Ezekről lehetett megtudni, hol, mikor, ki próbálkozik. Ezek a papírdarabok nemcsak **információs értékkel** bírtak, hanem gyakorta **képzőművészek** keze nyomát viselték magukon. Épp annyira elütöttek környezetüktől, mint a muzsikák az aczéll kulturpolitika által irányított **tévé-rádió-hanglemez-gyár** zenei közegétől. Ekkor alapozta meg ma már felbecsülhetetlen értékű gyűjteményét **Szőnyi Tamás** (MaNcs), aki időről időre kiállítá sokk szervezi kincseit. Offline kor ez, amikor a **tantusz** és a **mobill** közt félúton szép szolidan kiakad a rendszer. A **rockzene** a **punk** lendületével olyan jelképrendszert hoz létre, amelyre jó volna lesújtani, de nem mindig megy. Pusztán becsületből, minden időrend és a teljesség igénye nélkül

következzen néhány tucat bandanév az idő Atlantiszáról: Spions (ők voltak a legelső), Punkráció (ez meg nekem kedves, mert én is... – HPP/G3), URH, Kontroll Csoport, Neurotic, VHK, A. E. Bizottság, Fülke és a Többiek (T-34), Tizedes meg a Többiek, Marina Revü, Auróra Cirkáló, Rottens (csak a falon láttam a nevüket), Lavina (a motorbalesetben idejekorán elhunyt Nagy Attila Kristóf art-punk truppja), Invázió, Trottell, Kommunista Szombat... Említették meg külön a filmrendező Salamon András, Müller Péter Szidi szigetgazda, Menyhárt Jenő, Pajor Tamás, Sükösd Miklós politológus és Hajnóczy Csaba (Bahia Records) neve. (Félreértés ne essék: ők nem voltak valamennyien punkok, de némi kö-zük azért volt a dologhoz.)

Mire eljött a szabad hálózati bók-lászs kora, *Johnny Rotten Sex Pistols*a éppen újjáalakulva turnézott kisebb-nagyobb balhék közepette, és sokak

a legkülönbözőbb punkhálózatok, -közösségek, -projektek. Az elvetett mag kihajított. Ha nem is volt elég három akkord, nem kellett Berkleet vagezni ahhoz, hogy valaki működhessen. Filléres lemezkiadók szaporodtak gombamód, amelyek működését csak megkönnyítette az MP3.com. Az elképesztő mennyiségű oldal között a leggyorsabban a **World Wide Punk** erősödött meg elképesztően. Láto-

gatói maguk hordták össze az anyagát, méghozzá olyan tempóban, hogy az pártját ritkította. Amikor a multik elkezdtek fölvasárolni a közönségcsalogató site-okat, szűzek maradtak, **megőrizték függetlenségüket**. Reklám ma sem látható a www.worldwidepunk.com-on, és a gyorsaságnak áldozatul estek a grafitüíz rajzok is. De ez csak a felszín. Megmaradt és megerősödött minden, ami lényeges. Habár az

Electronic Frontier Found

(www.eff.org) szólásszabadságot hirdető kék szalagját nem tették ki, csatlakoztak két lényeges mozgalomhoz. Az egyik a legális szoftverek használatát hirdeti, naná, hogy linuxos alapon, a másik pedig kampányt folytat azért, hogy ne a böngezők határozzák meg, ki mit lát a weben.

Csak a **francia enciklopédisták** lendületéhez hasonlítható, ahogy összegyűjtötték a bandákat, a lemezkiadókat, a rádióműsorokat, a punk történetét, a regionális információkat, a hírcsoportokat és a levelezőlistákat, a letölthető zenéket, videókat, könyvrecenziókat, interjúkat. Miközben az ember ül egy **net-caféban**, hogy vadidegen punkbandák anyagait böngéssze, nyugodt szívvel lecsorgathat egy-két többé vagy kevésbé zsenge nekibuzdulást. Ha másért nem, hát azért, hogy helyrepopozza kora delután adrenalininsztjét. Vélhetően nem túl nehéz így innen, Cyberpestről a tengerentúlra promotálni, kiadót keresni, vagy valakitől megtanulni, hogyan is kell kiadni a saját lemezünket... ☺

szerint már a techno töltötte be a punk helyét. A kaliforniai pálmafák alól előbújt az **Offspring**, a **Green Day**, és készülődött a **Rancid**. Beütött a nagy infobumm: mindenkiről mindent meg lehetett tudni, igaz, MP3 még nem lévén, belehallgatni a termésbe némi mailezést igényelt (volna). Gőzerővel szerveződtek

Hallod, mire megy el az adód 1%-a?

Nemrégiben néhány – általam tartalma és szellemisége miatt mérvadónak tartott – honlapon cseresznyéket, valamint másodpercenként váltakozó feliratot tartalmazó bannert találtam.

A reklámcsík a következőket jelenítette meg: „ideiglenesen megérett”; „március 9. – április 7.”; „Tilos rádió, FM 92,1”. Hát persze! Újra sugároz a Tilos.

Webrádió

A **Tilos rádió** honlapja (www.tilos.hu) igazi webrádió otthona: azon túl, hogy – magától értetődően – modern és széles sávú adásidőben, **24 kbps-os** (roszszab minőségű) és **128 kbps-os** (gyors internetkapcsolattal rendelkező felhasználóknak való) ki-szerelésben – **élőben hallgathatjuk** a rádiót, a régebbi műsorok archívumba rendezetten megtalálhatók, s félórás blokkokban le is tölthetők. A modern letöltésnél a fél óra körülbelül 5 MB. Mindkettőt kipróbáltam, s élvezhetőnek találtam. A Letöltés menüből ezenkívül elérhetők **Tilos-dj-k** (359) és **vendég-dj-k** munkái

(35), **műsorrészletek** (118), **Tilos-mesék** (20), valamint **Tilos-partik** (56). A honlap szerkesztőjének arra is volt gondolja, hogy külön tájékoztató oldalon (gyik – gyakori kérdések) magyarázza el a netezőknek, hogyan hallgathatják a rádiót élőben, valamint a honlap által kínált **MP3-fájlokat**, sőt link is található ugyanitt unixos, windowsos és machintosos MP3-lejátszók letöltéséhez.

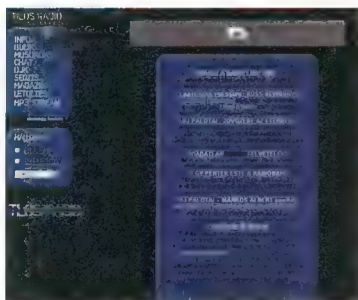
Pillangó első látásra

A www.tilos.hu **műsorok/pillango_index.html** címen a **Pillangó** első látásra emléksítere-jára lehet rábukkanni. Szomorúan konstatáltam, hogy a korábbi műsor önálló honlapja sehol nem található – maga Nádori és a jelenlegi weblap fenntartói sem tudtak segíteni –, pedig az már akkor létezett, amikor a civil és az alternatív szférában jobbra csak a **RomaPage** volt elérhető. Emlékeim szerint két pillangót és egy tükrözési lehetett látni rajta fehér alapon. **Nádori Péter** és **Simó György** kiváló műsorának honlapja jelenleg a Tilos arculatába illeszkedik. (Simó Györggyel az **ITK** már készített egy hosszabb lélegzetű interjút, amely a 2001. júniusi számban jelent meg. Ha ezer tányér pörög egyszerre... címmel.)

Rádió – egykor és ma

A Tilos rádió **1991. augusztus 21-én** kezdett sugározni Budapesten, a 95,5-ös ultrarövidhullámon. A Tilos volt az első magyar független és az első „**harmadik típusú**” szabadrádió. Kezdeti háromszor négy-

szocháló **ink**

órás adásidejét egy év alatt **heti 168 órára növelte**, és – mint ahogy a szerkesztők írják – „nap mint nap bizonyította a nem kereskedelmi, teljesen nonprofit közösségi rádiózás létjogosultságát és működőképességét: a műsorkészítők soha nem részesültek anyagi ellenszolgáltatásban”. S bár nem biztos, hogy ez önmagában értéket hordoz, de „**a Tilosban soha nem hangzott el reklám, a rádió műsora soha nem volt szponzorálható**”.

A célkitűzés és az alapelvek a kezdetektől változatlanok: olyan huszonnégy órás, nonprofit, független közösségi rádiót akartak létrehozni a munkatársai, amely egész **Budapest** területén fogható, és amely tematikájában, stílusában, zenei profiljában elüt más rádiók gyakorlatától. A Tilos **hiányt pótol**, mert vállaltan keresi a rádiós műfaj megújításának lehetőségeit, progresszív, mert a nonprofit közösségi médium leghatékonyabb modelljének alkalmazására és fejlesztésére törekszik. Demokráciát fejleszt, mert interaktív, hozzáférhető: a Tilos elsősorban a hallgatóé.

Az alapelvek elsősorban nem deklarációkban és belső dokumentumok-

ban, hanem a műsorok jellegében, struktúrájában, témájában és üzenetében, valamint a hallgatók bevonásában nyilvánulnak meg. A szerkesztők szerint a **rádió független**, őszinte és sokszínű: nincsenek tulajdonosai, hirdetői, politikai kötöttségei, éppen ezért nem egy vagy több vállalat, egy vagy több kulturális törekvés, gazdasági érdekcsoport vagy politikai párt rádiója, hanem a hallgatóké és a műsorkészítőké – vagyis **Budapesté**.

Ami a mi szempontunkból nagyon fontos, az az, hogy a Tilos rádió **interaktív**: a műsorok zöme a hallgatói részvételre épül, a szerkesztés szerves eleme a telefononálók és a műsorkészítők közötti **aktív együttműködés**, az internetoldal pedig ezt maximálisan támogatja. És ez nemcsak az interakciót tartalmi elemként használó, beszélgetős műsorokra igaz, hanem a tematikus és a zenei magazinok egy részére is.

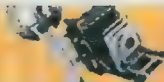
„A műsorfolyam sohasem elszigetelten, hanem a hallgatói közösség által meghatározott és befolyásolt **kommunikációs térben** valósul meg” – olvashatjuk a site-on igen elegáns megfogalmazásban azt, hogy nemcsak a levegőbe beszél a csapat. Legalábbis a remények szerint. A **civil szemléletű rádió** törekszik arra, hogy ne fogyasztóként, passzív befogadóként szóltatja meg hallga-

tóit, hanem egyenrangú társként kezelje őket, ugyanakkor nem érzékelhető a mostanában divatos szélösség, az internet és a technika vívmányainak parttalan kritikája (és ezek egyidejű használata). A rádió **lételeme a vita**, a különböző nézetek, vélemények ütköztetése, de ami a legfontosabb, hogy a kisebbségek, az alternatív értékek, az elesettek és lecsúszottak, a marginalizáltak, de releváns vélemények, megközelítésmódok, kulturális törekvések, kifejezésformák szóhozjárnak.

Segíts!

Erre kér – mindenféle tolokodástól mentesen – a website-on az egyik menüpont. A szerkesztők üzenete szerint (lásd keretes írásunkat) **lehet a Tilosnak segíteni** pénzzel, adónk 1%-ával vagy bármiféle munkavégzéssel. Nos, én azon a szerény módon kívántam segíteni az egyik legrégebbi magyar civil rádió működését, hogy megírtam ezt a cikket. 🍷

Lehet pénzzel segíteni, a Tilos rádió bankszámlája: Erste Bank Hungary Rt., 11613008-00143300-13000005. Az adó 1%-ával: Tilos Kulturális Alapítvány, adószám: 18002454-1-42. Ebből a forrásból 2001 októberében 3 583 321 Ft érkezett az alapítvány számlájára, amivel a Tilos a legfinanszírozottabb rádió lett Magyarországon. 2001 áprilisában a Tilos-árverésen 1 279 000 Ft-tal gyarapították a támogatót a rádió vagyonát. Segíteni lehet bármi mással: munkával, fénymásolással vagy akár egy teásbögre felajánlásával. A szerkesztők arra kéri az olvasót/hallgatót, találja ki, hogy miben tud segíteni. A rádió telefonszáma: 476-8491, e-mail címe: radio@tilos.hu.

Hardver**Régiség****Autó****HTTP://WWW.PRIM.HU/ARVERES**

http://www.prim.hu

Online napilapok a papírújságok árnyékában

Az online írás egy szakdolgozat (MÚOSZ Belső Gyakorlati Akadémia, távoktatásos újságíró szak) részeként készült. A tanulmány négy politikai napilap (Népszabadság, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap, Népszava) online és offline kiadását, illetve az olvasói vélemények alakulását vizsgálja. Azonban itt, az **Internet**-ben érdeklődők számára az online portálokat bemutató részletek is érdekesnek tűnhetnek.

AZ MTA Kommunikációs Intézet 1995–1996-ban végzett felmérése óta a napilapok olvasottsága jelentősen megváltozott. Az általam készített interjúk során a válaszadók döntően az elektronikus levél-címmel rendelkezők közül kerültek ki, tehát a minta nem tekinthető a társadalom valós leképezésének! A két szélsőséges hozzáállás közül az egyik az volt: „azért olvasok újságot, hogy tudjam, **mi a véleményem**” – vagyis az illető a saját gondolatait is a véleményformálótól várta. A másik végletet képviselő válaszadó pedig azt felelte, hogy már régóta nem olvas napilapot, pedig lenne rá módja, de úgy érzi, hogy „csak a hirdetőknak, illetve egymásnak írják az újságírók a lapokat”. A vizsgálat azt mutatta, hogy az internet-hozzáféréssel rendelkezők sokkal inkább olvasnak napilapot az interneten, mint papír formában.

Digitális nyomdafestékek szilíciumpapíron

Így jellemezte az interneten megjelenő, javarészt kisebb helyi lapokat **Roger Fidler**, az USA-beli Information Design Laboratory vezetője 1992-ben. Az internetes megjelenéssel az írott sajtó jóval **gyorsabb** és **szélesebb** körben elérhető lett. A különböző sajtótermékek szerkesztőségei saját honlapjuk elkészítésével több **információt** és **szolgáltatást** képesek nyújtani. Az internetes újságok legnagyobb előnye, hogy ötvözik az elektronikus és a nyomtatott sajtó legked-

vezőbb tulajdonságait. A neten leírt információ bármikor visszakereshető, könnyen kezelhető, reprodukálható. A szövegbe beszúrt hivatkozásoknak (ún. hiperlinkeknek) köszönhetően, aki részletesebb információra kíváncsi, annak is utánanézhet. Az újságok portáljain korlátlan adatbázis – néhol keresési lehetőséggel – érhető el. Léteznek olyan szolgáltatások, amelyek cikkek nyomtatásának, továbbküldésének lehetőségét célozza meg, valamint nem mindegy a hirdetőket szempontjából az olvasottsági adatok pontos mérése, az ún. **web-auditálás** megléte sem. A szöveges információk mellett a vizuális kommunikáció eszközei, a képek és animációk is rendelkezésre állnak. Az olvasók a honlapon **fórumot indíthatnak** közérdekű témákról, hozzáférhetővé válnak a régebben megjelent számok, cikkek. A szerkesztőség **kérdőíve** segítségével hozzájuthat a közhangulatot meghatározó hírek, témák összességéhez, így mindig az olvasók érdeklődésének központjában maradhat. Kicsit futurisztikusnak tűnik az a szolgáltatás, amelyet a szakirodalom **„hozzáadott élmény”**-nek nevez. Ez azt a jelenséget takarja, amikor egy hírportál úgy mond „megtanulja az olvasót”, azaz a szerver regisztrálja az IP (internetprotokoll) cím alapján, megfigyeli, hogy főleg milyen témájú cikkekre kíváncsi, így az olvasó egy idő elteltével a portál webcímére kattintva már olyan kezdőlappal találja szembe magát, ahol a kedvenc témáiból válogatott frások fogadják. A portáloktól elvárt minimális információ a következőket tartalmazza: **hírek, időjárás, e-mail, chat, vásárlás, sport stb.** Gazdag **linkgyűjteménnyel** új szolgáltatást nyújthat olvasói számára, például hasonló témájú cikkek is elérhe-

tővé válhatnak más újságokból. Ez a néhány új szolgáltatás csak a kezdet, hiszen a kör korlátlanul bővíthető a digitális technológia, a szoftverek fejlődésével.

Az internetes napilapok és azok fórumai

Az 1990-es évek közepe óta a napilapok egymás után jelentkeztek önálló internetes oldallal, kihasználva a **frissen felfedezett világháló** lehetőségeit (**Népszabadság: 1995 – őtlet, 1996.**

február – megvalósítás; **Népszava: 1996; Magyar Hírlap: 1996. május; Magyar Nemzet: 1999. október).**

Az internettechnológiában rejlő sajátos szabadság lehetőségeit igyekszik kihasználni mindenki, aki kapcsolatot kerül a hálózattal. A korlátlanul hozzáférhető és gyakorlatilag teljesen demokratikus alapokon álló, **decentralizált világháló** portáljain éppen ezért rendre megjelentek az úgynevezett véleménynyilvánítási pontok, a fórumok. Ezen a felhasználói felületeken bárki elmondhatja írásban a véleményét, személyiségét titokban tarthatja, egy általa eljátszott szerepnek, illetve a valóságnak megfelelően viselkedhet, kommunikálhat. A fórumokon úgynevezett **topikokban** lehet a véleményét, illetve a regisztrációt követően akár új témát felvetni. A később érkező, illetve már vonalban lévő felhasználók ezekről a témákról **„beszélgetnek”,** teljesen laza szárla felfűzve a mondanivalót. **Virtuális közösségek** jöhetnek létre és bomolhatnak fel, segíthet az összetartásban, és teret adhat a gyűlölködésnek is. Az általam vizsgált napilapok fórumain az adott újság olvasóin túl más érdeklődők is feltűntek. Az összekapcsolódás lehetősége gyakorlatilag végtelen: bárhol, amikor elátozhat egy felhasználó egy másik oldalra, magával vihet képeket, hangokat, adatokat, homlokegyenest ellentétes nézeteket tartalmazó adathalmazokat. A fórumok a hazai weboldalakon a magyar törvényeknek megfelelően működnek. Az **Alkotmánybíróság** egyik (1998-ban kelt) döntése értelmében „a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy anyagi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad

Online napilapok a papírtűsárgok árnyékában

alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen értékeit is figyelembe vegyük. A szabad vélemény nyilvánítás jogának kitüntetett szerepe nem vezet arra, hogy ez a jog korlátozhatatlan lenne. Az alkotmányos védelem nem vonatkozhat tények meghamisítására, a vélemény nyilvánítás olyan jog, amely csak felelősséggel gyakorolható." A szerkesztőségek mindenhol határozottan kifejtik álláspontjukat és szabályait ezzel kapcsolatban, s szükség szerint be is avatkoznak. E sorok írójaként arra nem merek vállalkozni, hogy kiragadott idézetekkel torz képet adjak az amúgy sem mindig egyértelmű tartalmakról. Minderről is szót ejtek a következő pontokban.

Népszabadság Online

A Népszabadság Online (NOL) ötlete már 1995-ben felvetődött, de végül is 1996 áprilisában lett publikus a legnépszerűbb napilap internetes változata. A kezdeti nehézségek (Népszabadság Plaza, többszöri struktúra- és designterválás) után kialakult a mai szerkezet, amely a www.nol.hu címen érhető el. A szerkesztőség 10 főből áll, a stábnak találunk főszerkesztőt, szerkesztőket, programozót, webmestert, hirdetésszervezőt és az egész munkát koordináló projektvezetőt. A NOL olvasójának átlagéletkora 35 év, vagyis az átlagos internet-olvasónál idősebb, viszont a nyomtatott változat átlagos előfizetőjénél fiatalabb. A nyomtatott változat olvasóihoz képest is kétszer annyi vállalkozót vagy döntéshozót regisztrálnak az auditálással megbiroztatott szakértők. A szerkesztés menete: az éjszaka összeállított site-ot hajnalban töltik fel. A Népszabadság nem kíván részt venni a híversenyben, ab-

ban az értelemben, hogy a hírgyűnkségektől, illetve különböző más forrásokból kapott információkat nem mindig teszik fel azonnal oldalaira, hanem utánaérnek, kommentálják, szerkesztik stb. A Népszabadság nyomtatott változata esetében a vidéki, illetve külföldi tudósítók az adott

változat, a nyomtatott Népszabadság cikkeiként találkoznak a helyi tudósítósokkal.

Önálló szerkesztőségi anyagaik is vannak, és egyediek az ún. „microsite”-

ok (pl. a Sziget-oldalak, a Képtár vagy a Galéria). A multimédia eszköztárából a NOL a képek használatát emelte ki, majd látni fogjuk, hogyan él a Magyar Nemzet a hang-, adat- és képtovábbítás eszközeivel.

A portáloktól elvárt szolgáltatások (hírek, e-mail, chat, fórum, időjárás, óra, sport) közül egyedül a freemail nincs, van viszont hírlevél.

A kétirányú kommunikáció szempontjából oly fontos fórumokon többnyire politikai témákban nyitnak a felhasználók újabb topikot. Jelenleg 120 témahoz lehet hivatkozni a véleményünket. Ezekre átlagosan 200 hozzászólás érkezik. Stílusuk, hangnemük igen érdekesen alakul: a legszűkebb, radikális baloldali nézetek és a semmitmondó, csipkelődő évődések ugyanúgy megtalálhatók, mint a komoly témák és a humoros, szellemes vagy ép-penséggel sértett beírások...

Magyar Nemzet Online

A Magyar Nemzet 1999 októbertől olvasható az interneten, és 2001. augusztus 20-á óta van interaktív, átgondoltan felépített és jól strukturált, dinamikus weblapja (www.mno.hu). Míg a nyomtatott lapot közel 90 ezer újságíró-gárda készíti, addig az online változatot 10-en dolgoznak.

A lapigazgatótól kapott letöltési adatok nagyjából megegyeznek a Népszabadságnál mért heti 700 000 oldal-letöltéssel, azonban a látogatók száma közel kétszeres.

A MNO-ról fontos leszögezni, hogy kiemelt hangsúlyt fektet a híverseny-

helyszínről hiteles és pontos életképeket, riportokat közölnek, és sokszor első kézből származnak a hírek. A tudósítógárda munkáját azonban – egyelőre – nem aknázza ki az internetes

Back

Forward

Reload

Home

Search

Netscape

Bookmarks

Go to: <http://www.prim.hu/maci><http://www.prim.hu>napilapja **ink**

ben elfoglalt pozíciójára. Folyamatosan frissítik az oldalt, napi 270 hír kerül fel, mindig képpel. Az újság saját tudósítói kívül különböző hírügynökségek szállítják a híreket, az MTI, a Havarria Press, a Reuter's.

A portáloktól elvárt alapszolgáltatásokon (hírek, időjárás, e-mail, fórum, chat stb.) kívül az MNO számos ingyenséget is tartogat. Ilyen például a **gazdasági klub**: az interneten követhető élő adás, amelyben kéthetente a gazdasági élet elismert szakemberei folytatnak párbeszédet az érdeklődőkkel. Az MNO **előben közvetített** több, jelentősebb tömeget vonzó happeninget is, például a két választás között a Kossuth téren tartott nagygyűlést, a miniszterelnök vidéki kampánykörútjának egyes állomásait stb.

A multimédiás tartalom tekintetében egyedülállóan gazdag választékot nyújtó MNO professzionális módon tereli át látogatóit a személytelen interakciók terepéről a kölcsönös kommunikáció oldott felületére. A havonta megrendezendő **Kávéházba** egy érdekes közéleti vendéget hívnak, akivel az internetes felületen élő adásban tud csvegni bárki, aki szeretne bekapcsolódni (e sorok írásakor a következő vendég **Makovecz Imre** építész).

Szintén kuriózum a **Temesi Ferenc** rótt áltagjegyzett ún. **százezeres regénye**. Ennek a hangzatosan „Dúlalav” címre keresztelt történetnek csupán az első fejezetét írta Temesi, a többit lelkes fiatalok találják ki, oldalról oldalra szövik a cselekmény fonálát, e-mailben beküldve az általa szerzett folytatás szövegét.

A fórumba napi 30-45 bejegyzés érkezik. Jelenleg 23 kategória van, ahol új topik vehető fel, ezek száma 3442. Minden cikkhez lehet fórumot nyitni, s azt látják a szerkesztők, hogy növekszik az olvasók hozzászólási aránya.

A fórum ellenőrzése tekintetében az a fő vezérlőelv, hogy öntisztulónak kell lennie. A Magyar Nemzetnél is vannak visszatérő levélírók, akik rendszeresen hallatják véleményüket, témákat vetnek fel, illetve beírásaikkal élénk érdeklődést váltanak ki. Egyedülálló kezdeményezés a havonta szervezett talál-

Magyar Hírlap Online

Az **MH Online** 1996 májusa óta jelenik meg. Egészen 2000. február 15-éig azonban ez elég egyszerű változatot jelentett: a nyomtatott lap tartalmának egy részét lehetett olvasni az interneten, az archívum csak egy hétre tekintett vissza, nem volt online hírrészítés, s egyéb szolgáltatások (pl. linkek, galéria) csak igen kezdetleges módon léteztek. A nyomtatott lapot kb. százfős szerkesztőség készíti, az online változatot három személy.

A szerkesztőség munkájára az eddig megfigyeltől némileg eltérő gyakorlat a jellemző: a különböző forrásokból (hírügynökségek, a lap saját tudósítói stb.) érkező híreket este töltik fel, és éjszaka nyomják meg az ún. „**élesítés**” nevű gombot, miáltal a másnapi MH cikkei lesznek olvashatók. Azonban ekközben az online újság régi folyamatosan frissítik, akár percről percre.

A nyomtatott és az online cikkek jól elkülöníthetően jelennek meg az internetes kiadásban. A Magyar Hírlap Online szolgáltatásai: galéria, fórum, linkgyűjtemények, archívum. A **Szolgáltatások** menüpontban (ahol a linkek is vannak) található még **rövidítés-gyűjtemény**, amely egyedülálló a napilapos portálok között, viszont igen csak hasznos az érdeklődő újságolvasók számára. Itt a javarészt angol szavak rövidítéséből álló számítástechnikai terminusok rövid magyarázatát találjuk. A **Junior rovatban** a diákoknak kínálnak cikkeket, linkeket, pl. egyetlen lapok online elérhetőségeit.

„**Saját vélemény**” címmel a nyomtatott laptól független olvasói levelek számára külön oldalt tartanak fenn; itt kell megjegyeznem, hogy egyik-másik színvonalasabb hozzászólás a nyomtatott lap publicisztika oldalára is bekerült már. A jelenleg is zajló megújulás után lesz hírlevele az MHO-nak; marad, de „oko-

kozó, amelyen általában a fórumosok ún. kemény magja vesz részt. A független, hangulatos vendéglátóhelyen rendezett összejövetelen immár a személyes kommunikációé a terep.

online elérhetőségeit. „**Saját vélemény**” címmel a nyomtatott laptól független olvasói levelek számára külön oldalt tartanak fenn; itt kell megjegyeznem, hogy egyik-másik színvonalasabb hozzászólás a nyomtatott lap publicisztika oldalára is bekerült már. A jelenleg is zajló megújulás után lesz hírlevele az MHO-nak; marad, de „oko-

sabb" lesz a fórum; marad a galéria, az archívum, a linkgyűjtemények. A Magyar Hírlap Online fórumának több száz téma található, a legtöbb hozzászólás a **politikai indíttatásukhoz** érkezik. 2001 tavaszán egy valódi – vagy annak látszó – névvel (**Varga Béla**) bejelentkező felhasználó megkísérelt egy virtuális osztálytalálkozóhoz hasonló összejevetelt szervezni a fórum résztvevői számára, de végül megsemmisült rá sor.

A Magyar Hírlap fórumának látogatói számára a megszólalás lehetőségének megléte önmagában fontos, és talán elegendő is. Az eddig vizsgált fórumokhoz hasonlóan a véleményekből hiányzik a megfontolt tárgyalási stílus, kevés a valódi érvelés, és sok az elhamarkodott, előítéletes véleménynyilvánítás. Az ezektől eltérő beírások eltűnnek a harsány, ugyanakkor tartalmatlanabb hozzászólások között.

Népszava Online

A **Népszava** a napilapok közül az első között jelent meg a világhálón, 1996-ban. A Népszava Online látogatóinak száma 2001 elejére meghaladta a napi ötezeret, míg az oldalalátöltés elérte a napi 12-13 ezret. A honlap látogatóinak pontosan a fele heti több alkalommal is ellátogat a Népszava Online-ra.

Az **olvasók összetételére** jellemző, hogy míg a papírváltozat olvasóinak 21%-a felsőfokú végzettségű, addig a Népszava Online látogatóinak 74%-a rendelkezik ilyen iskolázottsággal. Életkorukat vizsgálva kitűnik, hogy 45%-uk 20 és 40 év közötti. Figyelemre méltó annak a felmérésnek az eredménye, amelyet a Népszava Online munkatársai készítettek. (A kérdőíves felmérésre 2002 februárjában kerül

sor, amikor is 7 nap alatt 3116 értékelhető válasz érkezett a szerkesztőségbe.) E szerint a portál látogatóinak 37%-a korábban olvasta a papírváltozatot, de valamilyen okból leszokott arról – 9%-uk azért, mert elérhető lett a lap online változata. Jelentős hányadot képeznek azok, akik sohasem olvasták: ők a látogatók 28%-át képviselik. Egy stabil közönség viszont

között. Havi 700–1500 cikket kínálnak – korrekt kereskedelmi viszonyban –, s ezzel kiszolgálják a legkülönbözőbb honlapok igényeit is. A Magyar Nemzet online változatánál tapasztalt folyamatossá frissítés a Népszava Online-ra is jellemző, napi több száz cikk, tudósítás, hír, illetve kommentár, kiegészítő háttér-információ kerül fel az oldalra.

A portáloktól elvárt és eddig vizsgált szolgáltatások közül megtaláljuk az ingyenes e-mail címet, a folyamatosan megjelenő hírek frissítésének igénylését egy ún. **hírbalokban**, valamint természetesen a fórumot. Itt – az eddigiekkel ellentétben – nem találkoznak túl nagy forgalommal, mindössze 6 témához lehet hozzászólni, igaz, a fórum nemrégiben változott meg, a Népszava Online legújabb designváltásakor (2002 márciusában).

A **"honlap-véleményezés"** című topikban viszont rögtön felbukkan – többször is – a Vélemény rovatot hiányoló beírás, ami azt jelzi, hogy az olvasók igénylik a publicisztika műfajába tartozó írásokat. (Tulajdonképpen a **Vélemény** rovat nem tűnt el, csak éppen **Publicisztika** néven érhető el a honlapon.)

A fórumba érkező beírásokat egyébként nyilvánosságra hozott elveik szerint a szerkesztő moderálja. **Moderálási elveik** korrekten megjelennek, bárki számára hozzáférhető az oldalnak.

A Népszava Online fórumának csekély forgalma minden bizonnyal a most megújult designváltással függ össze. Valószínűleg az érdeklődő és képzett olvasók fel fogják ismerni jelentőségét, s rendelkezésének megfelelően, a szóls- és véleménynyilvánítás szabadságát kifejező médiumként fogják azt használni.

míg olvasója maradt a nyomtatott Népszavának is, a 129 éves múltja visszatekintő napilapot 26%-uk kíséri figyelemmel. A Népszava Online azonban már nem pusztán a napilap internetes változata, hanem napi 24 órában híreket adó, önálló, teljes értékű online tartalomszolgáltató.

Weblapok üzemeltetőinek szánt hírs- és cikkgyűjteményi szolgáltatásukat egyedülállóan a napilapos portálok

VILÁG URAI?

(3. rész)

Miért beszél mindenki a számítógépekről?

Miért lett az internet az elmúlt években egyre inkább „a világ közepe”, a technika és a világgazdaság egyre fontosabb része?

Nem válnak-e a gépek által egy érzelmek nélküli világ fogaskerekeivé, számokká a nagy, lelketlen gépezetben?

Nem kell-e attól félni, hogy egy napon a gépek leigáznak minket?

Nem válnak-e gyermekeink internetes bűnözők áldozataivá?

Nem torzul-e el személyiségük az elektronikus játékoktól?

Ezekre a kérdésekre próbálunk választ adni ebben a sorozatban.

Miért? (Avagy hogyan változtatja meg életünket a számítógép?)

A régmúlt

Történelmi áttekintés helyett hadd közöljek néhány szubjektív adatot a számítógépek térhódításáról, amelyet magam tapasztaltam. Nem vagyok idős ember: 2001-ben töltöttem be a harmincadik életévemet. Mit láttam eddig? Gyerekkoromban nem tudtuk, mi az a számítógép. Időnként bizonyára voltak hírek egyetemi, kutatóintézeti körökből, de ilyenekre nem emlékszem. A nyolcvanas évek elejéről vannak az első emlékeim a számítógépekről: ekkor már személyesen találkoztam velük az erősen terjedő, de még (főleg nálunk) kuriózumszámba menő kvarcórák formájában, majd rövidesen megjelentek a zsebszámológépek és a „kvarcjátékok”. Ez utóbbi találmány rövid virágzás után gyakorlatilag feledésbe merült: zsebszámológép-méretű kis

készülékekről van szó, amelyek folyadékkristályos (s persze egyszínű) kijelzője felületük nagy részét elfoglalta, s néhány gomb volt rajtuk; minden gépecske egyetlen igen egyszerű játékprogramot tartalmazott, valamint óráként és némelyik zsebszámológépként is funkcionált. A nyolcvanas évek első felében nálunk is egyre nagyobb számban jelentek meg a házi számítógépek, amelyek segítségével létrejött a hazai számítástechnikai kultúra első igazán népes nemzedéke. (Ezt megelőzően is sok számítástechnikust neveltek az egyetemi „fellegvárak”, de a tömeges ismerkedés a számítástechnikával csak ekkortól számítható.) A házi számítógépekhez néhány ezertől néhány tízezer forintig terjedő összegért már hozzá lehetett

jutni, mert alapelvük a lehető legolcsóbb kiépítés volt: igyekeztek a háztartásokban már meglévő készülékeket hasznosítani. Kimeneti egység gyanánt a közönséges televízió szolgált, a programok maradó tárolását egyszerű magnó végezte. Elhagytak belőlük minden olyasmit, amire hobbicélú használatnál nem volt szükség, s a gépek felépítését, nyelvért könnyen megtanulhatóvá tették.

Ezek a néhány dekát, legfeljebb két kilót nyomó gépecskék nálunk még erőteljesebb szerepet játszottak a számítástechnikai társadalom megteremtésében és működtetésében, mint Nyugaton, ahol komolyabb gépekhez is hozzá lehetett jutni – nálunk akkoriban ezek COCOM-listán voltak, behozatalukat a hidegháború akadályozta. Ebben az időben a számítástechnikai társadalom „nemzetiségekre szakadt”, mert ezek

a gépek nem voltak egymással kompatibilisek, ezért a használóiknak sem volt sok beszélőnyelvük egymással.

A „kompatibilis” latin eredetű szó, a szaknyelvbe persze az angolból került be. Egymással összeférőt jelent, olyan dolgokat, amelyek együtt használhatók, összekapcsolhatók. Hogy pár számítástechnikán kívüli példával éljek: a golyóstollal lehet írni papírra is, szövetre is, de a sima üveglapra nem – a golyóstoll tehát nem kompatibilis az üveglappal. Avagy ha az Olvasó nem ismeri a japán írást, akkor nem érti meg az azzal írt szöveget – az Olvasó és a japán szöveg nem kompatibilis. A házi számítógépek nem voltak egymással kompatibilisek, mert más-más cégek gyártották őket, s még nem ismerték fel a kompatibilitás fontosságát. Minden cég a saját feje tetejére ment, más-más típusú processzort és egyéb részeségeket tett a gépébe, más-más módon építette fel a masina minden egyes részletét. Így az az állítás, amelyet korábban a tojásfőzés programjával kapcsolatban tettem (hogy ha egyetlenegyszer megcsináltuk, akár-hány gépre átmásolhatjuk), a házi számítógépek idejében nem volt igaz, mert az egyik típusú gépre írt programból a másik egy árva szót sem értett meg. (Sokszor még ugyanannak a cégnek két különböző típusa sem!) Ebből következően a gépek felhasználói, akik megtanulták a saját gépük kezelését és programozását, nem sok beszélőnyelvet találtak más gépek felhasználóival – hiszen mire mentek volna akármilyen hasznos információval, amely a saját gépükön nem működik? Ekkoriban Nyugatban már megvoltak azok a gépek, amelyek ezt a kaotikus állapotot lassan, de biztosan egységesítették.

A „lassan” persze a számítástechnikai tempóhoz képest értendő: néhány évig tartott.

A jelen

Ezek a forradalmi konstrukciók a személyi számítógépek. A maximális olcsóság elvét itt már feladták

a maximális teljesítmény érdekében. Ez egyébként nem valami tervszerű elhatározás eredményeképpen következett be, egyszerűen ez volt a fejlődés következő lépcsőfoka. Egy olcsó gép, amelynek a korlátaival naponta meg kell küzdeni, valójában többre kerül, mint egy drágább, amely viszont attól kezdve, hogy megvettük, minden szükségeset megcsinál.

Personal computer – kompatibilitás

A személyi számítógépek korát az IBM cég teremtette meg, már akkor, amikor hazánkban a házi számítógépek kora is épphogy elkezdődött: 1981-ben. Húsz esztendeje. Merész lépés volt, amire elszántak magukat. Miközben a többi számítógépgyártó féltékenyen őrizte gyártási titkait, ők az egészet közzétették teljesen nyilvánosan: itt van, tessék, aki tudja, másolhatja. És másolták.

Gomba módra kezdtek elszaporodni az IBM-gépek műszaki leírása alapján készült komputerok, amelyeket IBM-kompatibilis gépeknek nevezünk – hiszen az azonos műszaki elv miatt nyilván kompatibili-

sek is egymással –, másképpen pedig IBM-klónoknak, utalva a másolásra. Ma már beérjük a PC rövidítéssel (personal computer = személyi számítógép), ami ugyan az IBM típusainak márkajele volt, de mára az egész gépcsalád ismertetőjele lett. (Éppen úgy, mint a limuzin, amely valamikor egy autómárka volt, de ma már az autó egyfajta felépítését jelenti, akárci gyártotta is.) Az IBM gépeit tehát lemásolták, és tömegesen gyártani kezdték. Hol volt ebben az üzlet az IBM számára? Látszólag sehol: más cégek gyártották és árulták a gépeket. Igen ám, de ezáltal a világon üzemelő IBM-kompatibilis gépek száma sokkal gyorsabban nőtt, mintha egyedül az IBM árulta volna őket – hamarosan mindenütt megtalálhatók voltak. A felhasználók pedig sokszor az IBM-hez fordultak alkatrészekért akkor is, ha gépük más cégtől származott. Műszaki felépítésük teljesen megegyezett, így az alkatrészek működtek bennük. S az új alkotóelemek tervezésében az IBM a mai napig fontos szerepet játszik.

szolgá i nk

Az IBM stratégiájának ellenkezőjét követi mindmáig a cég nagy riválisa, az Apple, amelynek példáján még jobban látható az IBM ötletének hordereje. Az Apple nem tette közzé gépeinek műszaki leírásait, feltétlenül őrizi azokat, akárcsak az egykori házi számítógépek gyártói. Senkinek sem szabad Apple-gépet gyártani, csak az Apple-nek. (Ezek a számítógépek, amelyek a Macintosh márkanévvel viselik, egyáltalán nem kompatibilisek az IBM-ekkel.) Ennek eredményeképpen a világon található Apple-gépek száma töredéke az IBM-klónok számának; de van belőlük bőven, mégpedig azért, mert az egyetlen cégtől származó, egységes egészésként forgalmazott gépek üzembiztosabbak, mint az innen-onnan összeszedegített alkatrészekből álló PC-k. Ezért akinek van pénze ezekre az igen borsos árú, nagy teljesítményű gépekre, mindig meg fogja venni azokat.

A kompatibilitási harc első menetét tehát az IBM és másolói nyerték. Nem kis térről volt szó, gondoljunk csak bele. Láttuk, milyen nagy feladat lenne egy számítógépet megtanítani tojást főzni. Mivel a gépeknek nincs kezük, ilyen program természetesen a valóságban nincs, de a példán lemérhettük a feladat bonyolultságát. A bonyolult feladat idő- és munkaigényes, tehát a beprogramozása sokba kerül – ezért a szoftverek drága dolgok. A program piaci termék, az volt már a házi számítógépek korában is. Akkoriban egy adott géptípusra megírt szoftvernek csak korlátozott méretű piaca volt, hiszen más típusú gépen nem lehetett használni. Az IBM-kompatibilis gépek elterjedésével a piac egy csapásra úgrásszerűen megnőtt.

Ez tehát egy újabb lépcsőfok a fejecémben feltett kérdésre: miért beszél mindenki a számítógépekről? Többek között azért, mert ma már olyan világban élünk, ahol egy adott programot csakugyan elég egyszer megírni, és onnantól kezdve

minden gép érti – tehát a gépek sokkal „okosabbá” váltak. De ez még nem a teljes válasz.

Alkalmazások

1985-ben, amikor az első – akkor még csak kölcsönbe kapott – gépecskémét hazavittem, senki sem értette, mi ebben a pláne. Láttak egy alig tízdekás, kéttenyérmű fekete dobozt egy gombsorral a tetején, amelyet az igen gyorsan átforrósodó trafón keresztül be kellett dugni a konnektorba és egy közönséges antennakábelrel a tévébe. Ennek eredményeképpen a tévéképernyőn betűk, számok és primitív ábráskák jelentek meg aszerint, hogy én mit nyomogattam a gombokon. Hát ennek csakugyan nem volt sok gyakorlati haszna – minden, amit ezzel a szerkentyűvel tenni lehetett, odabent zajlott le a fekete műanyag dobozban, s a való életre semmi hatást nem gyakorolt.

Akkoriban még én sem nagyon tudtam, milyen gyakorlati haszna lehetne – ez nem is igen érdekelt: el voltam foglalva a gombocskák nyomogatásával –, azt pedig, hogy később ezek a gépek mekkorát fordítanak a világon, nemcsak én nem tudtam – más sem.

No, persze nem ez a tízdekás kis masina tette, amelynek olyan kevés volt a memóriája, hogy a legrövi-

debb, nyúl farknyi programcskákat is cipőkanállal kellett belepréselni. Ha több memóriát teszek bele, és például hozzákapcsolok egy nyomtatót, lehetett volna levelet írni vele – kicsit nehézkesen ugyan –, esetleg a család könyvelését leegyszerűsített formában nyilvántarthatta volna. Ennél többet nemigen. Játszadonni lehetett vele, de azt remekül, s játék közben tanulni a számítástechnikát. E nélkül ma sem lenne olyan sokféle alkalmazása a számítógépnek, mint amennyi van, hiszen akik a naponta felbukkanó számítástechnikai újdonságokat kitalálják, nem kis részben ezeken az ostobácska kis gépeken tanulták a tudományág alapjait.

Célszámítógépek

Nézzük át röviden, milyen alkalmazásai vannak ma a számítógépnek. Kezdjük a célszámítógépekkel. Tévék, videók, mikrosütők, mosógépek, hűtőszekrények, órák, asztali és mobiltelefonok. Repülőtéri forgalomirányítás, repülőgépek és gépkocsik fedélzeti számítógépei. Nagyvárosi forgalomirányítás, jelzőlámpák vezérlése, metróvonalak. Rendőrség, mentőszolgálat, tűzoltóság diszpécserközpontjai. Telefonközpontok. Orvosi diagnosztikai műszerek. Gyárak futószalagjai mellett dolgozó ipari robotok. Egyetérthetünk abban, hogy ezek nélkül ma már sokkal nehezebb len-

http://www.novell.com

ne az életünk. Lássuk hát a programozható számítógépek jellemző felhasználási területeit!

Könyv- és lapkiadó, szerkesztőségek, nyomdák. Tévé- és rádióstúdiók, szerkesztőségek, filmgyárak feliratozók, vágó- és trükk-készítő gépei. Írók, újságírók, zeneszerzők, festők, építészek, lakberendezők tervezése vagy végleges alkotásra használt számítógépei. Tudósok, kutatók, egyetemisták, iskolások információkeresésre, kapcsolattartásra használt gépei. Államigazgatási intézmények, nagy ügyfélkörű cégek adatnyilvántartásra, könyvelésre használt gépei.

Csak olyan területeket szerepeltettem a felsorolásban, amelyek a számítógépek kora előtt is megvoltak – kihagytam tehát a programozókat, hiszen az ő munkájuk nem egyszerűsödött a számítógépek megszületésével: azelőtt nem is létezett. Kihagytam a játékat és a kikapcsolódás „számítógépesített” formáit, ezekről majd külön lesz szó. Csak olyan dolgokat soroltam fel, amelyeket azelőtt is csináltak, feltétlenül szükség volt, van és lesz rájuk, s a számítógépek segítségével könnyebbé vagy olcsóbbá váltak. Ennyiféle alkalmazási területe van ma már a számítógépnek – meg még számtalan, amely most nem jutott eszembe. Nézzünk meg egyet-kettőt, hogy felhessünk arra a nagyon logikus kérdésre, amely most felmerül az Olvasóban: igen ám, de mindezek a területek megvoltak és működtek harminc évvel ezelőtt is – min javítottak a számítógépek? Kezdhetek az orvosi diagnosztikai műszerekkel. Száz évvel ezelőtt is volt nyelvlapoc és vérnyomásmérő, de nem volt CT (komputertomográf), ami azzal járt, hogy egy agydagana-tot többnyire már csak későn vettek észre az orvosok. Nézzük meg, hogyan működik a CT. A beteg testén tüvökony, a szöveteken áthaloló és kárt nem okozó sugárnyalábot

(a terhes nők vizsgálatára használt ultrahanghoz hasonló) vezetnek át. A sugárnyalábot a túldalalon egy érzékelő felfogja, és a benne keletkezett elváltozásokból kiderül, hogy milyen szöveteken haladt át a sugár. Több millió sugarat ló ki a terjedelmes és méregdrága berendezés, aminek eredményeképpen az orvos háromdimenziós képet kap a problémás testrészt belsejéről – anélkül, hogy késsel ment volna neki a betegnek. Ha az Olvasó figyelt az első fejezetben, máris tudja, mi kell ahhoz, hogy ez a kép megjelenjen az orvos előtt. A sugárakban talált elváltozások a bemenő adatok (a sugárakat felfogó speciális kamera a bemeneti egység), a képernyőn kialakuló színes, háromdimenziós kép a kimenő adat. Kétséggel szám az átalakítás van szükség a kép előállításához, ehhez tehát processzor kell; s mivel milliónyi sugár értékeit kell feldolgozni, memóriára is szükség van. Nem is kevés.

Minőségi és mennyiségi...

Mondhatnánk, hogy már 1895 óta ismerik a röntgent, de jobb, ha nem mondjuk. A CT egészen más. Először is a röntgensugárzás nagyon veszélyes (voltaképpen a radioaktív sugárzás „szelidebb”, kisebb rezgésszámu változata), nem használható terhes nőknél, csecsemőknél, ivarszervek vizsgálatok. A CT viszont veszélytelen. Másrészt a röntgen csak a csontokat képes mutatni, mert azok kevésbé átlátszóak a röntgensugarak számára, a CT viszont a lágy részekkel is boldogul. Harmadrészt pedig a röntgen voltaképpen olyan, mint a közönséges fényképezőgép: készíti egy képet, aztán ami abból kiolvasható, azzal kell dolgozni, vagy másik képet csinálni – ellenben a CT számítógépe

különböző korrekciókra képes, forgatja a képet a térben, tudja csak az izmokat vagy csak az ereket mutatni, egyszerűen milliószor több információt nyújt a szakember számára. Az információ pedig az orvostudományban életet menthet. Másik példaként vegyük az egyetemistát, aki nehéz vizsgák előtt áll, és hosszú című tudományos művekre van szüksége. Mit tehet? Évszázadok óta megvan a lehetősége, hogy elmegy a könyvtárba, és keresgél. Ennek több hátulütője van. Sokáig tart, munka- és helyigényes, s könnyen megeshet, hogy a keresett művet valaki már kikölcsönözte. De megteheti azt is, hogy fog egy számítógépet, és utána néz egy pár tudományos adatbázisnak az interneten. Ez gyorsabb, mert a gép nemcsak gyorsabban dolgozik, de a könyvek címén kívül akár arra is képes, hogy a legérdekesebb részleteket egyből sző szert körüljé; kevésbé munkaigényes, mert sem lapozgatni, sem vasos köteteket rakosgatni nem kell; és kevésbé helyigényes is, mert a szükséges műveket nem hatalmas könyvtárterekben, hanem számítógépekben tárolják. Az pedig természetesen el sem képzelhető, hogy valaki más már kikölcsönözte előtte az adatbázist. Fordítsuk figyelmünket erre az utolsó mondatra. A CT-nél minőségi különbség van a korábbi technológiákhoz képest, a tudományos adatbázisoknál viszont (a minőségintézményeknél) mennyiségi. Egy nyomtatott könyvet egyszerűen egy ember tud használni, míg egy internetes adatbázist több ezer vagy több millió, a számítógépek teljesítményétől függően. Nézzünk meg ilyeneket! Mennyiségi különbséget jelent, ha egy útkeresztjeződesben a járművek áthaladását mérő érzékelőket helyeznek el, amelyeket összekapcsolnak a jelzőlámpákat irányító számítógéppel. Tegyük fel, hogy a számítógépnek sikerül úgy megváltoztatni

Novell

www.novell.com

http://www.novell.com

ink

szolgá ink

a lámpák színváltásának ütemét, hogy egy keresztveződesen óránként tíz kocsival több tud áthaladni. Szerény javulás. De egy olyan óriási városban, mint New York vagy Tokió, ez akár ezer keresztveződesre is igaz lehet, ami óránként tízezer, naponta pedig száz-kétszáz ezer autót jelenthet. Ennyivel is csökken a közlekedési kaosz.

Mennyiségi különbséget jelent, ha nem a kisasszony kapcsolgatja össze a telefonvonalakat – mennyire lehet képes, percenként öt kapcsolásra? –, hanem egy automata, amely percenként mondjuk tízezerszer kapcsol. Sokszor-ta többet telefonálhatunk, olcsóbban. Mennyiségi különbséget eredményeznek a gyárak ipari robotjai, amelyek gyorsabban, tehát többet termelnek, mint a hús-vér munkások. Így több és olcsóbb lesz az árú, növekszik az élet-színvonal.

Mindezeket persze az Olvasó is régóta tudja – azért iktattam ide ezt a kis felsorolást, hogy a számítógépek által előidézett mennyiségi javulások fontosságát érzékeltessem. Azért lényeges ez, mert világunk népessége nagyon gyorsan növekszik, s a nagyvárosoké még gyorsabban. Azok a módszerek, amelyek a múltban jók voltak egy-két millió ember ellátására, már nem jók, amikor százmillió emberről van szó. Ha a régi technikát használnák, hívásaink nem csupán nehezebben kapcsolnák a telefonközpontban – egyáltalán nem kapcsolnák, mert annyira túl lennének terhelve. Nem kapnánk újságot, mert a régi technikával nem lehetne annyit előállítani, amennyi a mai példányszá-

mokhoz kell. Rövidesen talán már ke-nyeret sem kapnánk, mert a pékek ugyan továbbra is emberek, és ugyan-azzal a sebességgel dolgoznak, de a ki-szállítás megszervezésében lassacskán már elkel egy számítógép.

Ez a következő válasz a fejezet kérdése-re. Azért beszél mindenki a számítógé-pekéről, mert nélkülük egyre több és több dolog válna megszervezhetetlen-né, áttekinthetetlené. Mivel egyre töb-ben vagyunk, egyre többen akarunk új-ságot olvasni, telefonálni, pereskedni, egyre többen kerülünk kórházba vagy rendőrségi eljárás alá: egyre több és több adat keletkezik. Az adatok feldol-gozására régen egy uradalmi intéző is megette, később már ügyviteli osztá-lyokra volt szükség, ma pedig nem bol-dogulunk számítógépek nélkül.

De ez még mindig nem a teljes válasz.

Grepton-sorozat a Microsoft .NET-ről

Nagy ívet írt le napjainkra a .NET: alig két évvel ezelőtt került beje-lentésre a Microsoft .NET stratégiája, és működése máris olyan előrelépéseket eredményezett, amelyek alapjaiban változtatják meg a szoftverfejlesztés technológiáját. A forradalmian új kezdeményezéshez magyar szürkeállományával a Grepton is csat-lakozott, s mára konkrét tapasztalatokkal és elmélyült tudással ren-delkezik az új szemléletről. Céljuk, hogy az eddig összegyűjtött tudás köré egy magyarországi .NET-kompetenciaközpont építsenek.

A megszerzett ismereteket a szakma egészével megosztani szándékozó könyvsorozat üde színfolt a magyar nyelvű szakmai kiadványok palettáján. Nem bajnoki fordításról vagy programozási nyelv leírásról van ugyanis szó, hanem olyan komoly tanulási, kutatási munkák eredményeiről, amelyek egyebek mellett a következő kérdésekre adnak választ:

- Mitől hatékony, mitől forradalmi a .NET?
- Miért tökéletes alkalmazásintegrációs eszköz a .NET?
- Hogyan is működik az internetes fejlesztések jövőbeli motorja?
- Milyen eszközökkel egyszerűíti a .NET radikálisan a fejlesztők és üzemeltetők munkáját?

Április végétől kapható a könyvesboltokban, és online megrendelhető a Prím Kiadó www.prim.hu/net honlapján.

PRAKTICOMP WEBDESIGN Grafikai Kft.

Több mint látvány!

5600. Békéscsaba
Kiniási u. 4-6.
tel.: 56/520-520

wds.prakticomp.hu

2001: HunDidac Arany díj *WinSchool* ProgramVédő Kártya™

A winchester testőre!

A kártya teljes mértékben megvédi a számítógépet a szakszerűtlen kezelés, a szándékos rongálás és a vírusok által okozott károktól. A számítógépet csak újra kell indítani, és minden ugyanúgy működik, mint előtte!

Megrendelhető:
Tantál Elektronikai Kft.
1149. Budapest, Nagy Lajos király útja 117.
Telefon: 06 (1) 220-6454, Fax: 06 (1) 220-6455
E-mail: tantal@axelero.hu, URL: www.tantal.hu

American Service Travel

A testre szabott utazás!

Budapest legjobb repülőjegy árak

	Eredeti ár	Akció ár
Amszterdam	42.500 Ft	39.100 Ft
Bali	178.500 Ft	166.700 Ft
Bangkok	155.100 Ft	146.200 Ft *
Delhi	135.000 Ft	128.200 Ft
Dubai	102.000 Ft	97.300 Ft
Frankfurt	41.000 Ft	37.800 Ft
Larnaca	50.600 Ft	45.600 Ft
London	50.600 Ft	45.600 Ft
Málta	57.000 Ft	49.900 Ft
Miami	74.000 Ft	67.200 Ft
New York	84.500 Ft	79.900 Ft
Peking	144.200 Ft	128.400 Ft
Singapore	194.200 Ft	170.500 Ft *
Tel Aviv	74.200 Ft	68.200 Ft
Toronto	113.100 Ft	103.700 Ft
Tokyo	167.700 Ft	156.700 Ft
Zürich	42.500 Ft	39.100 Ft

A közölt repülőjegyek nem tartalmazzák a repülőjegyilletéket és bizonyos feltételekkel érvényesek.

A *-al jelölt jegyárakhoz ajándék szállást biztosítunk !!!!!

MALÉV AKCIÓ!

Minden héten 3 európai városba
utazhat 39.900 Ft-ért!
Érdeklődjön irodánkban!

USA, Kanada, Ausztrália vízumügyintézés!

SZENZÁCIÓS AKCIÓ!

Egyéni utazások:		
MADRID	4 nap	74.700 Ft
FLORIDA	9 nap	145.400 Ft
BALI	11 nap	199.900 Ft
London	4 nap	85.800 Ft
Thaiföld	9 nap	182.700 Ft
Borneo	12 nap	245.500 Ft
Kenya	9 nap	249.900 Ft
Seychelles	8 nap	216.900 Ft

"Fly and Drive" utazások:

Florida	9 nap	137.000 Ft
Ausztrália	15 nap	386.300 Ft
Kalifornia	9 nap	171.200 Ft
Kanada	9 nap	140.500 Ft

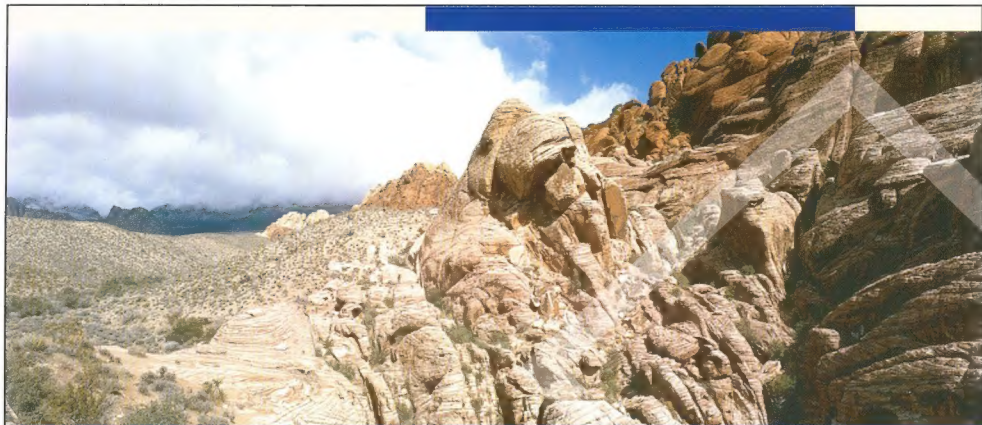
A fenti árak tartalmazzák a repülőjegyet, a szállást valamint az autóbérlés összegét, korlátlan kilométer-használatát

**Autóbérlés Floridában
1 hét már 8.550 Ft-tól!**

1052 Budapest, Váci utca 15.

Telefon: 266-6548 • E-mail: reservation@american.hu

*„Míg a természet únottan tekerve,
orsóra készíti örök fonalát,
s minden élők összhangtalan tömegje
hallatja vad hangzavarát,
az ő, változhatatlan áradatba
ki oszt életteremtő lökületét?
S a részecskéket egészzé avatva,
ki fogja szép akkordba az Egészt?”
(Goethe, Faust)*

A történelem első, világméretű hálózata, az INTERNET a kilencvenes években kezdte meg fejlődését. Ma már nincs komoly vállalat vagy szakember internet-hozzáférés nélkül. A VILÁGHÁLÓ-ra minden pillanatban több százmillió (!) ember csatlakozik számítógépe segítségével. E hatalmas rendszer életbentartói az INTERNETSZOLGÁLTATÓ-k, akik kábeleikkel, műholdjaikkal és antennáikkal összekötik a felhasználókat, üzemeltetik a szervereket, és szakadatlan kutatómunkával és fejlesztésekkel biztosítják az internet elképesztő növekedésének feltételeit.

A TVNET 1996 óta kínál korlátlan idejű és nagy sávszélességű internetkapcsolatot (ADSL, bérelt vonal, kábeltévé) otthoni előfizetői és vállalati ügyfelei számára egyaránt.

Ha szeretné felfedezni az internetet, mi tudjuk az utat. Ha már felfedezte, és nagy tervei vagy speciális igényei vannak, mi tudjuk a megoldást.

A TVNET Kft. Magyarország egyik első internet-szolgáltatója, a **szélessávú adatátvitel** hazai úttörője. A TVNET egyike azoknak, akik szép akkordba fogják az Egészt.

- Budapest
- Sopron
- Kaposvár
- Szekszárd
- Debrecen
- Miskolc
- Kecskemét
- Székesfehérvár
- Zalaegerszeg
- Győr
- Pécs

TVNET
www.tvnet.hu
A szélessávú internetszolgáltató

1135 Budapest, Csata u. 8.
Tel.: 288-6300 Fax: 288-6301
sales@tvnet.hu

tökéletes színek tökéletes szépérzék

Színes üzleti nyomtatási megoldásainak egyedülállóan átfogó kínálata a színek világában is ideális partnerré teszi a HP-t. A profi minőségű színes és fekete-fehér dokumentumokat

páratlan költséghatékonysággal, gyorsasággal és egyszerűséggel előállító HP nyomtatók minden igényt kielégítenek. Ha ehhez eszközeink elismert megbízhatóságát, kompatibilitását és cégünk

kivételes színes nyomtatási szakértelmét is hozzávesszük, talán nem kell tovább eszelgelnünk, miként tudjuk zökkenő-

mentessé tenni ügyfeleink számára a színes nyomtatás bevezetését. Ne feledkezzen meg a HP nyomtatási kellékanyagai-
ról sem – ezen termékek a nyomtatóval együtt használva optimális végeredményt garantálnak.

hp color inkjet
cp1160 – A4

hp color LaserJet
4550 sorozat – A4

hp deskjet
1220c sorozat – A3

hp color inkjet
cp1700 sorozat – A3

hp business inkjet
2600 sorozat – A3

hp color LaserJet
8550 sorozat – A3

Ha tökéletes színekre vágyik, hívja a (06-1) 382-1111/1527-es számot, vagy keresse fel weboldalunkat a www.hpshop.hu címen